



УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ У
УЖИЦУ

Мр Гордана Степић

**ЕФЕКТИ ТИМСКЕ НАСТАВЕ ПРИРОДЕ И
ДРУШТВА
У ВЕБ ОКРУЖЕЊУ**

Докторска дисертација

Ужице, 2016. године

ИДЕНТИФИКАЦИОНА СТРАНИЦА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

| I Аутор | |
|--|--|
| Име и презиме: | Гордана Степић |
| Датум и место рођења: | 1. 4. 1976. Нови Сад |
| Садашње запослење: | ОШ „Михаило Петровић Алас“, Београд |
| II Докторска дисертација | |
| Наслов: | Ефекти тимске наставе природе и друштва у веб окружењу |
| Број страница: | 343 |
| Број слика: | 19 |
| Број графикона: | 18 |
| Број табела: | 64 |
| Број библиографских података: | 332 |
| Установа и место где је рад израђен: | Учитељски факултет, Ужице |
| Научна област (УДК): | 371.3::3/5 |
| Ментор: | Проф. др Данијела Василијевић, редовни професор Учитељског факултета у Ужицу |
| III Оцена и одбрана | |
| Датум пријаве теме: | 13. 2. 2014. |
| Број одлуке и датум прихватања теме докторске дисертације: | IV-02-405/15 од 11. 6. 2014. године |
| Комисија за оцену подобности теме и кандидата: | 1. Проф. др Данијела Василијевић, ванредни професор Учитељског факултета у Ужицу Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Педагогија, Дидактика, Методике, ментор; 2. Проф. др Снежана Маринковић, редовни професор Учитељског факултета у Ужицу Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Педагогија, Дидактика, Методике, члан; 3. Проф. др Нада Вилотијевић, редовни професор за предмет Школска педагогија и ванредни професор за предмет Методика наставе природе и друштва Учитељског факултета у Београду Универзитета у Београду, члан |
| Комисија за оцену докторске дисертације: | |
| Комисија за одбрану докторске дисертације: | |
| Датум одбране докторске дисертације: | |

Ефекти тимске наставе природе и друштва у веб окружењу

Резиме

Основни циљеви наставе природе и друштва су развијање појмова о природном и друштвеном окружењу, интегрисање искуствених и научних сазнања у систем појмова, оспособљавање ученика за самостално учење и развој елементарне научне писмености као основе за даље учење. Остваривање постављених циљева зависи од квалитета наставног процеса који наставник креира, док квалитет наставног процеса представља основно средство за унапређивање квалитета знања ученика.

У раду се разматрају могућности унапређивања квалитета знања ученика у настави природе и друштва. Циљ је да се теоријски размотре претпоставке дидактичко-методичког моделовања тимске наставе и емпиријски испита и провери утицај два модела тимске наставе природе и друштва у веб окружењу на квалитет знања ученика четвртог разреда основне школе. Квалитет знања је разматран кроз степен усвојености знања препознавања, знања репродукције, оперативног и стваралачког знања.

Теоријска полазишта представљају теорије когнитивног развоја Ж. Пијажеа и Л. Виготског, концепт заснован на решавању информационих проблема у веб окружењу и приступ усмерен на прожимање учења и поучавања. Нагласак је стављен на стварање подстицајне средине за учење у којој ученици граде знања у индивидуалним, индивидуализованим и сарадничким процесима учења, које припрема, реализује и вреднује тим наставника.

У емпиријском делу рада проверени су ефекти два експериментална програма и испитане су перцепције учитеља о могућностима примене тимске наставе у млађим разредима основне школе. Примењене су метода теоријске анализе, метода анализе садржаја и експериментална метода (експеримент са паралелним групама), док су од истраживачких техника коришћени анкетирање, тестирање и рад на педагошкој документацији. Подаци су прикупљани помоћу анкетног упитника, тестова знања и протокола за прикупљање података. У првом истраживању су учествовала сто четрдесет и четири ученика, седамдесет и два ученика контролне и седамдесет и два ученика експерименталне групе. Друго истраживање је обухватило сто седамдесет ученика, осамдесет и пет ученика контролне и осамдесет и пет ученика експерименталне групе. Анкетирање је реализовано на узорку од сто двадесет наставника.

Резултати експерименталних истраживања су указали да су предзнања ученика четвртог разреда о историјским садржајима на нивоима препознавања и репродукције и да примењени модели тимске наставе у веб окружењу доприносе унапређивању квалитета знања. Значај првог модела се огледа у великом ефекту на унапређивање оперативног знања, а другог модела у доприносу уједначеном унапређивању знања препознавања, репродукције и оперативних знања. Модели су утицали на померање квалитета знања ученика експерименталних група ка вишим нивоима (оперативна и стваралачка знања) и подједнак ефекат су имали на промену квалитета укупног знања. На промену квалитета знања о историјским садржајима нема утицај пол ученика, образовни статус родитеља, нити оцена из Природе и друштва.

Учитељи су, на основу искуства повременог учешћа у тимској настави (једном или два пута у полугодишту) изнели, углавном, позитивно мишљење о могућностима њене примене у разредној настави и притом веома позитивно оценили могућности које тимска настава пружа у погледу стварања подстицајне средине за учење ученика и развоја сарадње у колективу.

Кључне речи: тимска настава, настава природе и друштва, историјски садржаји, веб окружење, квалитет знања ученика.

The effects of science team teaching in a web environment

Abstract

The main objectives of teaching science are developing the concept of the natural and social environment, integrating empirical and scientific knowledge in the system of concepts, training students for independent learning and the development of natural science literacy as a foundation for further learning. The realization of the objectives depends on the quality of the teaching process that a teacher creates, while the quality of the teaching process is a fundamental tool for improving the quality of students' knowledge.

The paper discusses the possibilities of improving the quality of students' knowledge in science teaching. The aim is to examine the theoretical assumptions of didactic-methodical teamwork modeling and empirically examine and evaluate the effect of the two models of science team teaching in a web environment on the pupils' quality of knowledge in the fourth grade of primary school. The quality of knowledge is considered through the degree of knowledge recognition, reproduction skills, operational and creative knowledge.

Theoretical starting points are Piaget's and Vygotsky's theories of cognitive development, the concept based on solving the information problems in a web environment and the approach focused on teaching and learning permeation. The emphasis is placed on creating a stimulating learning environment in which students build skills in individual, individualized and collaborative learning processes that a team of teachers prepares, implements and evaluates.

In the empirical part of the paper the effects of two experimental programs were tested and the teachers' perceptions about the possibilities of application of team teaching in the elementary grades were examined. The methods of theoretical analysis, the content analysis method and the experimental method (experiment with parallel groups) were applied, while the research techniques used were interviewing, testing and operation of the pedagogical documentation. The data were collected by using a questionnaire, knowledge tests and protocols for data collection. In the first research a hundred and forty-four students participated, seventy-two students were in the control group and seventy-two students were in the experimental group. Another research included a hundred and seventy students, eighty-five students in the control group and eighty-five students in the experimental group. The survey was conducted on a sample of a hundred and twenty teachers.

The results of experimental studies indicated that the prior knowledge of historical content of the fourth grade students was at the recognition and reproduction level and that the teamwork models applied in a web environment contribute to improving the quality of knowledge. The significance of the first model is reflected in the improvement of operational knowledge, while the second model contributed to a steady improvement of recognition skills, reproduction and operational knowledge. These models influenced the improvement of quality of students' knowledge in the experimental groups (operational and creative skills) and had the significant effect on the change of the overall quality of knowledge. The gender of students, the educational status of their parents and their score in science did not affect the change in the quality of students' knowledge of historical content.

The teachers mainly had a positive opinion about the possibilities of team work application in class teaching based on the occasional participation in team teaching (once or twice in a term) and they assessed positively the opportunities that team teaching provides in creating a stimulating environment for students' learning and the development of their cooperation in the collective.

Keywords: team work, teaching science, historical content, web environment, the quality of students' knowledge.

САДРЖАЈ

| | |
|--|----|
| Увод | 12 |
| 1. Настава природе и друштва | 15 |
| 1.1. Специфичност наставног предмета Природа и друштво | 15 |
| 1.2. Циљеви наставе природе и друштва | 16 |
| 1.3. Формирање појмова у настави природе и друштва | 23 |
| 1.3.1. Формирање појмова о природи | 29 |
| 1.3.2. Формирање појмова о друштву | 32 |
| 1.4. Историјски садржаји у настави природе и друштва | 37 |
| 2. Тимска настава | 46 |
| 2.1. Настанак тимске наставе | 46 |
| 2.2. Теоријске основе | 51 |
| 2.3. Терминолошка разјашњења | 54 |
| 2.3.1. Дефинисање појма тимска настава | 57 |
| 2.3.2. Дефинисање појма ко-настава | 61 |
| 2.3.3. Дефинисање појма професионалне заједнице наставника | 66 |
| 2.4. Фазе тимске наставе | 70 |
| 2.5. Модели тимске наставе | 75 |
| 2.6. Наставнички тимови | 80 |
| 2.6.1. Карактеристике тимова | 86 |
| 2.7. Карактеристике тимске наставе | 88 |
| 2.8. Преглед релевантних истраживања | 93 |
| 2.8.1. Ефекти тимске наставе са становишта ученика | 93 |
| 2.8.2. Експериментална истраживања-ефекти тимске наставе | 96 |
| 3. Веб окружење и тимска настава | 98 |
| 3.1. Веб окружење – карактеристике | 98 |

| | |
|--|------------|
| 3.2. Учење и поучавање у веб окружењу | 99 |
| 3.2.1. Теоријске основе | 100 |
| 3.2.2. Терминолошка разјашњења | 104 |
| 3.2.3. Решавање информационих проблема (Information problem solving) | 105 |
| 3.2.4. Преглед релевантних истраживања | 109 |
| 3.2.4.1. IPS концепт | 109 |
| 3.2.4.2. Оспособљавање и оспособљеност наставника за коришћење ИКТ-а ... | 113 |
| 3.3. Тимска настава у веб окружењу | 115 |
| 3.3.1. Припремање тимске наставе у веб окружењу | 117 |
| 3.3.2. Реализација тимске наставе у веб окружењу | 121 |
| 3.3.2.1. Приступу учењу у веб окружењу | 121 |
| 3.3.2.2. Методе учења и поучавања у веб окружењу | 123 |
| 3.3.2.3. Подршка у току реализације тимске наставе у веб окружењу | 125 |
| 3.3.3. Вредновање у тимској настави у веб окружењу | 127 |
| 4. Квалитет знања ученика | 131 |
| 4.1. Појмовно одређење знања | 131 |
| 4.2. Квалитет знања | 132 |
| 5. Методолошки оквир истраживања | 136 |
| 5.1. Проблем истраживања | 136 |
| 5.2. Предмет истраживања | 137 |
| 5.3. Циљ и задаци истраживања | 138 |
| 5.4. Хипотезе истраживања | 139 |
| 5.5. Варијабле истраживања | 140 |
| 5.6. Методе истраживања | 141 |
| 5.7. Модели тимске наставе | 142 |

| | |
|---|------------|
| 5.7.1. Први модел тимске наставе | 148 |
| 5.7.2. Други модел тимске наставе | 150 |
| 5.8. Софтверска платформа Мудл (Moodle) – платформа за е-учење | 154 |
| 5.9. Технике и инструменти истраживања | 166 |
| 5.9.1. Анкетни упитник за учитеље | 166 |
| 5.9.2. Иницијални тест | 167 |
| 5.9.3. Финални тест | 168 |
| 5.9.4. Метријске карактеристике тестова знања | 168 |
| 5.10. Популација и узорак истраживања | 181 |
| 5.10.1. Узорак испитаника – учитељи | 181 |
| 5.10.2. Узорак испитаника – ученици | 182 |
| 5.10.3. Уједначавање група | 186 |
| 5.10.4. Узорак садржаја | 187 |
| 5.11. Обрада података | 188 |
| 5.11.1. Квалитативна обрада података | 188 |
| 5.11.2. Статистичка обрада података | 189 |
| 5.12. Организација и ток истраживања | 189 |
| 6. Перцепције учитеља о тимској настави | 191 |
| 7. Резултати експерименталних истраживања и њихова интерпретација | 200 |
| 7.1. Резултати првог експерименталног истраживања и њихова интерпретација | 200 |
| 7.1.1. Квалитет историјских знања на иницијалном мерењу | 200 |
| 7.1.2. Квалитет историјских знања на финалном мерењу | 204 |
| 7.1.3. Ефекти тимске наставе природе и друштва у погледу квалитета знања о историјским садржајима | 213 |
| 7.1.4. Оцена из Природе и друштва и квалитет знања о историјским садржајима | 221 |
| 7.1.5. Утицај образовања оца и мајке на квалитет знања о историјским садржајима | 224 |

| | |
|---|------------|
| 7.1.6. Утицај пола на квалитет знања о историјским садржајима | 225 |
| 7.2. Резултати другог истраживања и њихова интерпретација | 226 |
| 7.2.1. Квалитет историјских знања на иницијалном мерењу | 226 |
| 7.2.2. Квалитет историјских знања на финалном мерењу | 230 |
| 7.2.3. Ефекти тимске наставе природе и друштва у погледу квалитета знања о историјским садржајима | 236 |
| 7.2.4. Оцена из Природе и друштва и квалитет знања о историјским садржајима | 244 |
| 7.2.5. Утицај образовања оца и мајке на квалитет знања о историјским садржајима | 246 |
| 7.2.6. Утицај пола на квалитет знања о историјским садржајима | 247 |
| 8. Закључак | 248 |
| 8.1. Дидактичко-методичке импликације | 256 |
| 9. Литература | 259 |
| 10. Прилози | 284 |
| Прилог 1: Структура првог модела тимске наставе | 284 |
| Прилог 2: Структура другог модела тимске наставе | 288 |
| Прилог 3: Анкетни листић за испитивање мишљења учитеља о тимској настави | 293 |
| Прилог 4: Иницијални тест знања | 294 |
| Прилог 5: Финални тест знања | 299 |
| Прилог 6: Прво истраживање – графици дистрибуција скорова | 305 |
| Прилог 7: Друго истраживање – графици дистрибуција скорова | 306 |
| Прилог 8: Прво истраживање – Резултати мултиваријационих тестова | 307 |
| Прилог 9: Прво истраживање – Кориговане средње вредности | 308 |
| Прилог 10: Друго истраживање – Резултати мултиваријационих тестова | 309 |
| Прилог 11: Друго истраживање – Кориговане средње вредности | 310 |

| | |
|---|-----|
| Прилог 12: Историјски извори, слике презентације | 311 |
| Прилог 13: Радни лист – Линија времена | 312 |
| Прилог 14: Радни лист – Стари Словени, Јужни Словени, Срби | 313 |
| Прилог 15: Историјски извор и Радни лист – Наши преци | 314 |
| Прилог 16: Радни лист – Велики жупан Стефан Немања, Стефан Првовенчан и Растко Немањић | 317 |
| Прилог 17: Картице владара династије Немањића | 318 |
| Прилог 18: Рад ученика на тему „Био сам гост на двору Немањића“ | 320 |
| Прилог 19: Интернет извори и Радни лист – Маричка и Косовска битка | 322 |
| Прилог 20: Мрежа појмова и Мапа ума..... | 323 |
| Прилог 21: Мрежа појмова | 323 |
| Прилог 22: Програмирани материјал – Први српски устанак | 325 |
| Прилог 23: Рад на одељењској ленти, фотографије | 328 |
| Прилог 24: Чланак Мултимедијалног програмираног материјала – Први светски рат | 329 |
| Прилог 25: Израда панона – Други светски рат, фотографије | 330 |
| Прилог 26: Електронски програмирани материјал – Стефан Немања, Стефан Првовенчани и Растко Немањић | 331 |
| Прилог 27: Радни лист – Краљ Урош, краљ Драгутин, краљ Милутин и краљ Стефан Дечански..... | 334 |
| Прилог 28: Домаћи задатак – Цар Душан..... | 334 |
| Прилог 29: Тест знања – Немањићи..... | 335 |
| Прилог 30: Почетна страна лекција – Маричка и Косовска битка, Мудл... .. | 337 |
| Прилог 31: Игрица, попуњавање празнина – Маричка битка и укрштеница – Косовска битка..... | 337 |
| Прилог 32: Лекције – Први и Други српски устанак, Мудл..... | 339 |
| Прилог 33: Електронски тест знања – Србија од XIV до краја XIX века | 342 |

Увод

(Hargreaves, 2001).

(European Commission, 2013).

(OECD, 2010).

(, ,)

3) *Васпитни*

(, , ,).

(Bloom, 1981),

(Anderson, Krathwohl et al., 2001).

T

2006).

2002).

1) *Чињенично знање*

2) *Концептуално знање*

3) *Процедурално знање*

4) *Метакогнитивно знање*

.
, :

1)

.
.
2)

.
.
.
.
.
.
.
.
.

3)

.
.
.
4)

.
.
.

5)

.
.
6)

.
.
.

,
Aleksi i Vu eti , 2012).

(Bjeki ,
,

2002).

(Krahwohl,

(Bjeki i sar., 2012),

ó Лента времена (1).

Табела 1. Исходи часа ó Лента времена

| Димензија знања | Димензија когнитивних процеса | | | | | |
|--|-------------------------------|-------------------------|--------------------------|--------------------------|-------------------------|-----------------------|
| | 1. <i>Памћење</i> | 2. <i>Разумевање</i> | 3. <i>Примењивање</i> | 4. <i>Анализирање</i> | 5. <i>Евалуирање</i> | 6. <i>Стварање</i> |
| А. <i>Знање чињеница</i> | | | | / | | |
| Б. <i>Концептуално знање</i> | | | | | - | |
| В. <i>Процедурално знање</i> | | | | | - | |
| Г. <i>Метакогнитивно знање</i> | | | | | | |

исходи /

1) ;

2) ;

3) ó , , (Вјек и сар., 2006).

компетенције.

(European Reference Framework of Key Competences for Lifelong Learning),

: 1) ; 2)

; 3)

; 4) 5) ; 6)

; 7) ; 8)

(European Commission, 2006).

Кључна знања из прошлости у наставним предметима Свет око нас и Природа и друштво као основа за учење историје

(Josimov i sar., 2010).

Историјски извори

- ;
- ;

- ;
- (, ,);
- .

Хронологија

- ;
- : , ;
- ;
- .

Историјски простор

- (,);
- ;
- (, , ,);
- ;
- ; (, ,)
- ;
- .

Људи и догађаји

- (, ,) ;
- , ;
- ;
- (, , ,) ;
- , ,);
- ;
- .



/ : ,
 ,
 .
 , ,
 .
 , .
 ,
 (1).

(Baucal, 2013).

;
 - .
 š
 ō (Marinkovi , 2010: 49).

, (Službeni glasnik RS ó Prosvetni glasnik,
 br. 5/11).

: , , ,
 , .
 /
 .
 (, ,
 ;
)
 .

(Van Balkom i Baucal, 2011; Baucal, 2013).

) (Baucal, 2013).

1.3. Формирање појмова у настави природе и друштва

(1989).

š

õ (Zaje aranovi , 1996:73).

(Petrovi , 1979).

() ().

ó . š

õ (Zaje aranovi , 1996: 80).

š

õ (Lurija, 1996:

207).

2004).

(Kamenov, 2008).

(Bruner, 1972).

: акциони, иконички и симболички.

Акциона репрезентација

, иконичка репрезентација

, симболичка репрезентација

(Bruner,

1972).

(Donaldson,

1988).

(сензомоторни период, период предоперативног мишљења, период конкретних операција и период формалних операција) (Piaget, 1972).

период конкретних операција ().

š (Vasiljevi , 2004: 23). периоду формалних операција ((2004: 25).

(Piaget, 1995).

: етапа синкрета, етапа комплекса етапа правог појма. Синкретизам

(Petrovi , 2006).

š (Lurija, 1996:106).

псеудопојмови,

- комплекс-појмови

2012).

(Buvac,

(Lazarevi i Banur, 2001: 93).

š

õ (Vasiljevi, 2004: 34),

(-),

операционални ниво : *преоперационални ниво, конкретно-*
операционални ниво *апстрактно-логички ниво* (Vasiljevi, 2004).

(Jankovi, 2012).

(Ausubel, 1962).

смисао *когнитивна структура*.

. š

õ (Ausubel, 1962: 217).

(Ausubel, 1962).

ó

()

(Jankovi , 2012).

(),

(Ausubel, 1962).

(Ausubel, 2000:

195).

š

õ

(Ausubel, 1963: 82).

().

()

(Ausubel, 1962).

(Mranovi -Boflanovi , 1989: 12).

... (Ivi , Milanovi , Rosandi i Smiljani , 1976).



, ,
 , ,
 , (Vasiljevi , 2004).
 , (,
), ,
 ,
 (,), ,
 (Ivi , 1992). ,
 ,
 (Lurija, 1996).
 ,
 (Milanovi -Nahod, 1994).

1.3.1. Формирање појмова о природи

, .
 ,
 .
 :
 1) . §
 ,
 , ó ñ (Lazarevi , 1999: 158)

š

õ (1999: 160);

2) .

,
,
,
;
,
;
;
;

(Vasiljevi , 2004).

3)

,
,
,
(
) (Petrovi ,
2006); š *сферична Земља* *смена дана и ноћи на Земљи*,
ø ø
,
õ (2006: 161).

4)

š õ
,
ó
š õ
(Petrovi , 2006).

5)

,
,
(Bliss & Morrison,

1990)

6)

(Petrovi , 2006).

, š

()õ (Chi, Slotta & Leeuw, 1994).

, š õ

a,

(Milanovi -Nahod, 1994).

š

ó

ó

ó

õ (Vasiljevi , 2004: 160).

:

;

;

;

;

,

,

,

,

,

;

;

;

(Vasiljevi , 2004: 156).

1.3.2. Формирање појмова о друштву

„Друштво је група људи који су заједно радили на стварању неке заједнице, која се налази у њиховом животу, и која је од њиховог живота одвојена. Друштво је група људи који су заједно радили на стварању неке заједнице, која се налази у њиховом животу, и која је од њиховог живота одвојена.“ (Pe-ikan, 2003).

§

„Друштво је група људи који су заједно радили на стварању неке заједнице, која се налази у њиховом животу, и која је од њиховог живота одвојена.“ (Pe-ikan, 2003: 58).

- 1) „Друштво је група људи који су заједно радили на стварању неке заједнице, која се налази у њиховом животу, и која је од њиховог живота одвојена.“
 - 2) „Друштво је група људи који су заједно радили на стварању неке заједнице, која се налази у њиховом животу, и која је од њиховог живота одвојена.“
 - 3) „Друштво је група људи који су заједно радили на стварању неке заједнице, која се налази у њиховом животу, и која је од њиховог живота одвојена.“
- „Друштво је група људи који су заједно радили на стварању неке заједнице, која се налази у њиховом животу, и која је од њиховог живота одвојена.“ (Cooper, 2012).

, (, - ,) , š (,), , , š (Pe-ikan, 2003:55).

промене. континуитета и

, . (Blagdani , 2014).

((Heler, 1984).

, š õ

, , , (, ,), , .

, .

Време

, .

, .

(Blagdani , 2014).

(Josimov i sar., 2010),

(

историјско време,

...õ (Rendi -Mio evi , 2005). š

õ (Barg; Perovi , 1995: 126).

š

š

š

š (Pe-ikan-Avramovi , 1996: 74).

š

š

Појам простора

š ō

Pe-ikan-Avramovi , 1996).

(Flavell, 1963;

š

š (Pe-ikan-Avramovi , 1996:

42).

)

š ō

ó

(Redko, 1965).

š

ó

()

õ (*Službeni glasnik RS* ó

Prosvetni glasnik, br. 3/06, 15/06).

(Donaldson, 1988).

Историјски извори

õ (Pe-ikan-Avramovi , 1996: 66).

(, , ,) ().

, š

õ (Pe-ikan-Avramovi , 1996: 48).

. š

õ (Vigotski, 1983: 272).

(Tevku-i i Tifer, 2007).

o

нови појмови, ; 1)
2) свакодневни термини б
; 3) апстрактност историјских појмова,
(Pe-ikan-Avramovi , 1996);
4) непрецизности у њиховом формирању
; 5) историја дели појмове
(Blagdani , 2014).

1.4. Историјски садржаји у настави природе и друштва

š
;
õ (Pedago-ki leksikon, 1996: 445).
(Pe-ikan, 2003).
(2003).

Zaumo?

: Шма? Када? Ко? Где? Како?

ó

(Blagdani , 2014).

(Laketa i Vasiljevi , 2012).

(Tevku-i i Tifer, 2006).

š

õ (Cooper, 2013).

(Nuffield Primary History).

1991. 2009.

š

1

www.history.org.uk/resources.

ō (Antonijevi , 2006: 51).

, постављамо питања

питања отвореног и затвореног типа.

Кључна питања

(Да ли је Марко Краљевић историјска

личност или само део легенде? Како је настала Моравска Србија?).

Питања која постављају ученици

а

: Шта знате о Немањићима?

Шта желите да сазнате о њима?

()

питања?

: *Како можемо сазнати одговоре на ваша
. Шта нам у томе може помоћи?
историјским изворима.*

Фотографија

, , . š õ
, , , , .
š õ :
, , , , ,
, , ;
; ()
, ,
, : *Шта смо научили о прошлости из посматране
фотографије?*

Предмети

(, ,)
:
, - ,
. .
, .
, : , , , .
,
. ,
, , ,
, - ,
, .



ó посете

ó

Историјски документи

), (,),
(,), , .

причање прича. : разговор и слушање

Разговор и слушање

Причање историјских прича

: *Стари Словени су наши преци, како то? Разговор са ученицима: Шта знате о Старим Словенима? Шта бисте волели да сазнате о њима?*

: 1)

; 2)

; 3)

(Nuffield Primary History).

: 1)

(, , , ,); 2)

3)

:

,

- ,

,

.

,

ó

()

(Blagdani , 2014).

(Blagdani , 2014)

.

š õ .

-

(Tevku-i i Tifer, 2006).

,

- , ,

,

:

-

š

,

,

õ (Tevku-i i Tifer, 2006: 280).

:

,

(Belle Wallace, 2003).

Мисли активно у друштвеном контексту (Thinking Actively in a Social

Context ó TASC)

(Wallace, 2003).

о мишљење (,
) , активност (,
) , контекст (,
) друштвеност (,
) .

TASC (1),



Слика 1. TASC точак (http://www.ciao.co.uk/TASC__Review_5770308)

: (?); (?); (.); (/ ?); (.) (?).
TASC

(Wallace, 2003: 23),

(- , - , , , ,

,)

(2003: 25).

TASC? (Wallace, 2003)

. , :

.

-

,
(Information Problem Solving ó IPS),

Решавање информационих проблема

(

)

,

-

.

2. Тимска настава

2.1. Настанак тимске наставе

Тимска настава је настава у којој се више наставника бави наставом једне или више предмета у истој учионици. Овај облик наставе је настао у САД у 1957. години. Први који су га истражили били су (F. Keppel), (J. Schaplin), (R. Anderson), (L. Trump), (D. Baynhamm) (uki i Ivanovi, 2006).

1957.

Тимска настава у основној школи (Team Teaching in an Elementary School) :

(Anderson, Hagstrom & Robinson, 1960).
: *Да ли ће се више „изузетних“ људи определити за наставнички позив ако се обезбеде атрактивни економски и социјални фактори и ако постоји прилика за професионални развој?*

(1960).

1957/58. e

6

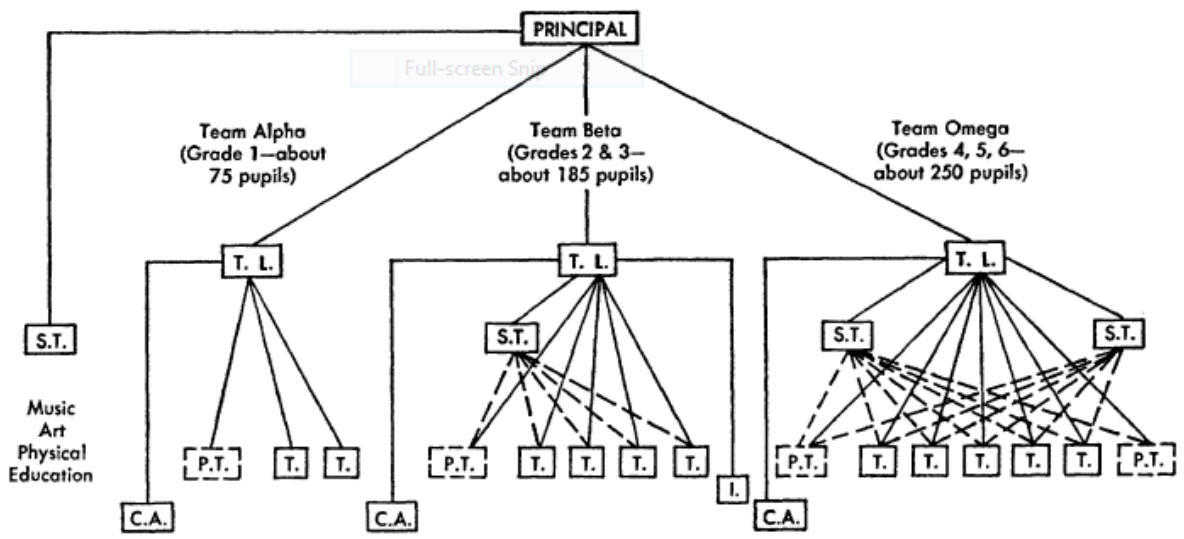


FIG. 2.—Organization for team teaching in Franklin School for 1959-60

Слика 2. Организација тимске наставе у Френклин школи школске 1959–1960.

(Anderson, Hagstrom & Robinson, 1960)

(2).

(Anderson et al., 1960).

(Thomas, 1992)

(Pendergast, 2006).

(Alexander, 1995).

1966.

(Jovan, 1987).

1970.

(Jaruda & Takeuchi, 2007).

?

ó број ученика у одељењу. ?

?

(Jovan, 1987). *организацију*

класичне наставе

(Jovan, 1987).

садржаје и монодисциплинарно поучавање.

задовољавања потреба ученика.

експлозију знања у сфери науке,

нова схватања дечјег развоја недостатак квалитетних наставника

(Jaruda & Takeuchi, 2007).

(

),

(Thomas, 1992).

2.2. Теоријске основе

(Laketa i Vasiljevi , 2006)

(Mi- evi -Kadijevi , 2011).

19.

20.

(Laketa i Vasiljevi , 2006).

кооперативна социјална организација,

ó

(Laketa i Vasiljevi , 2006).

Теорију поља.

(Lewin, 1947).

: ауторитивни, демократски лесе-фер (laissez-faire).

(Piaget, prema Tifer, 2008).

(Tufner, 2008).

ó ,
ó ,
(, , ...).

когнитивног конфликта,

(Bucenas, 2012).

перспективе. š

õ (Miševi-Kadijevi, 2011: 27).

() () ,

социјална интеракција

(, ...)

е : 1)

(, 2)

(-); 3) 4)

зоне наредног развоја ().

(Tudge, 1992).

2.3. Терминолошка разјашњења

: 1) 2) : ко-настава (Co-teaching), *Професионалне заједнице* (Professional Community) *Професионалне заједнице за учење* (Professional Learning Community).

Ко-настава (Co-teaching)

(DeBoer & Fister, 1995). -

(Sawyer, 2006). *Кооперативност*

(Pedagoški leksikon, 1996: 250).

(De Lima, 2001). *Колегијалност*

(Vangrieken et al., 2015).

тим група.

тимом

(Cohen & Bailey, 1997).

Група

2000).

(Pavlovski i Pavlovi Breneselovi ,

(Katzenbach & Smith, 1993).

2.3.1. Дефинисање појма *тимска настава*

(Laketa i Vasiljevi , 2006).

(2006).

(uki i Manovi , 2006).

(Davis, 1995).

(Team

teaching ó TT),

(Schaplin & Olds; Jovan, 1987),

(Trump; Jovan, 1987),

(Beggs, 1964).

(Deighton, 1971).

(Olson, 1967)

(Austin & Baldwin, 1991).

(Buckley, 2000).

(Johnson, Lobb & Patterson, 1959; Polak, 2007).

Touchton, Macissac & Heins, 2006). (Piechura-Couture, Tichenor,

1980). (or evi ,

(Poljak, 1980).

: наставници (, ,), ученици (,), наставни садржаји (,), наставни процес (, , ;) школска организација (,). (2).

Табела 2. Анализа дефиниција тимске наставе

| <u>Наставници</u> | <u>Ученици</u> | <u>Наставни садржај</u> | <u>Школска организација</u> | <u>Одређење</u> |
|-------------------------|----------------|---|-----------------------------|--|
| број (,) | број (,) | подручја рада, наставни предмети () | распоред часова () | облик наставне организације организациони модел |
| компетенције (, ,) | учење (,) | наставни програм (,) | место () | кооперативни подухват наставна ситуација |
| начин рада (,) | | <u>Наставни процес</u> | рад школе () | |
| | | циљеви () припрема, реализација, вредновање () | | |
| | | облици рада () | | |

(Olson, 1967).

наставни систем заснован на колаборативном раду два или више наставника, који комбинују своје компетенције у процесу планирања и/или реализације и/или вредновања наставног рада у оквиру једног или више наставних предмета како би максимализовали учење ученика једног или више одељења.

2.3.2. Дефинисање појма ко-настава

(Cook & Friend, 1995).

(Friend, Cook, Hurley-Chamberlain & Shamberger, 2010).

.

.

,

.

- , , ,

- (Cook & Friend, 1995).

- ? ,

. (Friend et al., 2010) ,

, -

.

:

, - , , ,

,

.

, , ,

.

(

) ,

,

колаборација ,

ко-настава. .

- ,

, , , ,

,

.

- ?

- ?

:

, ,

, - , .

-

(Cook & Friend, 1995).

(Murawski, 2006).

(Hanover Research, 2012)

, / .
,
.
- , , : , .
- :
,
, ,

(Cook & Friend, 1995).

- ,
- , :
, , , ,
, , , , ,
, , , , ,
, , (Friend, 2014).

(Dieker & Murawski, 2003)

3.

Табела 3. Активности два наставника у ко-настави

| Активности једног наставника | Активности другог наставника |
|------------------------------|------------------------------|
| | |
| | , |
| | , |
| | , |
| | |
| δ | δ |
| | |
| | |
| | |
| | , |
| | , |
| | |
| , | , |
| | |
| | , |

2012).

- ,
 ,
 - (Hanover Research,
 ()

- ,

- ,

.

-

-

(Friend et al., 2010; Murawski & Swanson, 2001).

(Murawski, 2006)

(Friend et al., 2010; McDuffie, Mastropieri & Scruggs, 2009).

(Dieker & Murawski, 2003; Nichols, Dowdy, & Nichols, 2010; Scruggs, Mastropieri & McDuffie, 2007).

(Scruggs, Mastropieri & McDuffie, 2007).

2.3.3. Дефинисање појма *професионалне заједнице наставника*

(National Research Council, 1996).

Професионалне заједнице за учење (Professional Learning Community ó PLC)

. PLC (Buysse,

Sparkman & Wesley, 2003),

PLC

. PLC

(Lomos, 2012).

1980. : (198261994),
(199562004) (200562009).
(Little, 1983),

20.

(Newmann & Wehlage, 1995).

(Louis, Marks & Kruse,
1996; Louis & Marks, 1998; Marks & Louis, 1999).
(Bryk, Camburn & Louis, 1999; Louis, Marks & Kruse, 1996; Talbert & McLaughlin, 1994)

(Toole & Louis, 2002).

2005.

(Lomos, 2012).

(Kruse, Louis and Bryk, 1995). : *рефлексивни*

дијалог, деприватизација праксе или повратне информације о настави, заједничке активности, дељење циља колективни фокус на учење ученика (Louis and Marks, 1998). Рефлективни дијалог

. Деприватизација праксе

. Заједничка активност

. Дељење циља

Колективни фокус на учење ученика

(Science, Technology, Engineering, and Mathematics ó STEM)

1995. (Fulton & Britton, 2011).

STEM

STEM

1) (CK ó Content Knowledge), (PCK ó

Pedagogical Content Knowledge) /

;

;

);

2) (š ã,

;

3) (

);

-
- 4) (, ,
STEM);
- 5) STEM
(STEM ,
PLC)

(Fulton & Britton, 2011).

(Fulton & Britton, 2011)

(Lomos, 2012).

(0,25 95%).
:
- ?
Сличности: 1) ; 2) ; 3)
; 4)
Разлике: 1) - ; 2)
(- , ,
,
); 3) (
ó ; - ,), 4)
(-
); 5) - ,
ó ; 6)
- ,
; 7)

2.4. Фазе тимске наставе

и припремање, тимску реализацију тимско вредновање рада. : *тимско планирање*

(Davis, 1975)

планирања тимске наставе. :

1)

2)

3)

4)

5)

(Garner, 1976)

1)

?

-
- 2) ?
 - 3) ?
 - 4) ?
 - 5) (,)?
 - 6) ?
 - 7) ?
 - 8) ?
 - 9) ?
 - 10) ?

(Arcaro, 1995; Buckley, 2000; Chivers, 1995; Di Pardo, 1999; Polak, 2011).

Планирање тимске наставе (Buckley, 2000):

- 1) Дефинисање најважнијих циљева и формулисање ефеката тимског поучавања;
- 2) Идентификовање других, пожељних циљева;
- 3) Разматрање стратегија;
- 4) Уочавање и анализирање фактора који могу утицати на унапређивање или ометање предложене стратегије;

:) б , , ,
 ,) б ()
 , , ,
).

, , , ,

5) *Евалуација предложених стратегија*

6) *Развој акционог плана*

7) *Евалуација плана*

8) *Примена плана*

9) *Евалуација резултата и редизајнирање процеса*

10) *Информисање управе школе о напретку*

11) *Подстицање комуникације у оквиру тима*

(Perle, 1966; , 1987) *поступак планирања тимског рада*
: *припрема плана, планирање процена плана.*
: *припрема плана (, , ,); фаза планирања (, , , ; процена плана (, ,).*

дизајнирање тимске наставе (Sandholtz, 2000),
: 1) ; 2)
; 3) ; 4) ; 5)

Реализација тимске наставе

(Polak, 2011).

(2011)

евалуација

, :
 , ,
 (, , ,),
 , , ,
 , ,
 (, , , ,)
) (Pavlovski i Pavlovi Breneselovi , 2000).

2.5. Модели тимске наставе

.
 , , . , ,)
 (, , , ,)
 ,
 (Jovan, 1987).
 четири опште
 организационе шеме : 1) , ,
 ; 2) ,
 ; 3) б ,
 4) ,

(Cunningham, 1960).

броју наставника
 : 1)
 ; 2)

прве категорије

(Robinson & Schaible, 1995)

:

) *традиционална тимска настава* (

; , , ,
());

) *комплементарна тимска настава или тимска настава са подршком* (

);

) *паралелне инструкције* (

());

) *диференцирана подела* (

,);

) *наставник који надзире* (

,);

) *колаборативно поучавање* (

).

Друга категорија

)

š

õ

)

)

)

(Sandholtz, 2000),

степен сарадње,

: 1)

; 2) ; 3)

сталности улога, : 1)

;)

;

2) ó š õ

(Corin, 1997),

начину и месту организовања

: 1) (,

); 2)

() 3) (

) (Vasiljevi i sar., 2013).

(Battershell, 2011) 1)

хомогених () 2) *хетерогених* (

) :

(,

);)

, ,

)

, ,

(Gayt n, 2010; Wenger & Hornyak, 1999).

,

Ко-настава

(Friend & Cook, 1995) - (3)

1) *Један поучава, један посматра* (

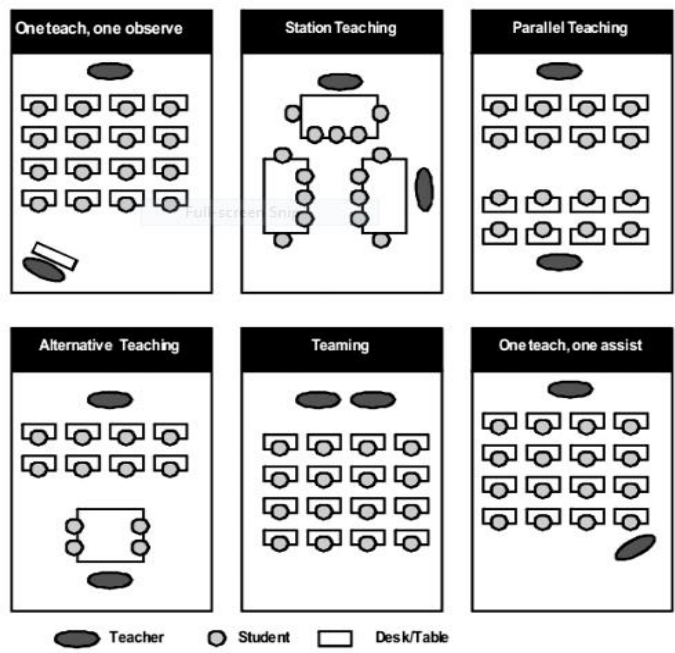
2) *Почувавање по станицама* (

3) *Паралелно поучавање* (

4) *Алтернативно поучавање* (

5) *Тимско поучавање* (

6) *Један поучава/један асистира* (



Слика 3. Модели ко-наставе

,
 ,
 б
 : 1) ; 2) ; 3)
 ; 4) 5)

(Baeten & Simons, 2014).

опсервационом моделу

коучинг моделу

један наставник поучава, а други асистира,

).

. *Модел заснован на једнаком статусу*

:)

,)

)

/

(,).

2.6. Наставнички тимови

3) (Olson, 1967),
(Baucal i sar., 2007),
горизонтални ()
вертикални ().
е
интердисциплинарни тимови.
(George & Alexander, 1993),
(Garner, 1976).

(1976).

мультидисциплинарних тимова

(Buckley, 2000)

- 1) () ()
- 2) :

(Vangriekena, Dochya, Raesa & Kyndt, 2013)

- 1) (; ; ; ;) ;
- 2) , (,) ;
- 3) () ;
- 4) () ;
- 5) *team entitativity* (,).

team entitativity.

team entitativity

entitativity

(Campbell, 1958; Carpenter et al., 2008)

: 1)

; 2) ó ,

; 3) ó

; 4)

ó 5)

ó

(Vangrieken, Dochy, Raes & Kyndt, 2015).

:

,

(Pavlovski i Pavlovi Breneselovi , 2000) : *активни учесник*

(,

);

сарадник (,

,

); *комуникатор* (

:

); *изазивач* (, ,

,

,

Ефективно партнерство

(uki i Ivanovi , 2008).

персонална интеграција,

š ((() , , ō (TMpanovi i uki , 2010: 60).

(Stewart & Perry, 2005).

: : 1) ; 2) ; 3) (, ,) 4) , , š ō, (uki i TMpanovi , 2007).

(Stewart & Perry, 2005).

: 1) / (, ,); 2) (); 3) / (); 4) / (, š ō); () (Bernstein & Lowy; Kobolt i fiiflak, 2007).

;

;

;

(Bennett et al., 1992).

:

,

.

:

;

;

;

;

;

;

;

(Advanced raining of rainers, 1995; Pavlovski i Pavlovi Breneselovi , 2000).

(Panovi i uki , 2006; Panovi i uki , 2010).

.

.

,

:

,

;

;

,

;

,

;

,

(

,

(Cohen & Bailey, 1997).

(Martin, 1975)

(Olson, 1967).

(Berentsen, 2006)

(Thomas, 1997)

(Kruse & Louis, 1997).

(Olson, 1967).

(Pavlovski i Pavlovi Breneselovi , 2000)

: 1)

; 2)

; 3)

; 4)

; 5)

; 6)

: 1)

(

) 2)

битним одредницама

(Транови и уки, 2006).

флексибилно диференцирање.

(Jovan, 1987).

*: колаборација, флексибилност
употреба савремених наставних средстава (Vasiljevi i sar., 2013). Колаборација*

Флексибилност

расположива наставна средства

(or evi , 1981).

(Armstrong, 1977; Baeten, M. & Buckley, 2000; Hughes & Murwaski, 2001; Jang, 2006; Jaruda & Takeuchi, 2007; McKinley, 1996; Olson, 1967; Sandholtz, 2000; Simons, 2014).

Предности тимске наставе са становишта наставника. Т

;

;

;

;

;

Предности тимске наставе са становишта ученика. О

2.8. Преглед релевантних истраживања

2.8.1. Ефекти тимске наставе са становишта ученика

Ученици који се налазе у тимској настави са вишим нивоима мотивације и учешћа у настави, а тимској настави се даје више вредности од индивидуалне наставе (Coke, 2005).
(The Teaching and Learning International Survey)

Ученици који се налазе у тимској настави са вишим нивоима мотивације и учешћа у настави, а тимској настави се даје више вредности од индивидуалне наставе (European Commission, 2013).

Ученици који се налазе у тимској настави са вишим нивоима мотивације и учешћа у настави, а тимској настави се даје више вредности од индивидуалне наставе (McKinley, 1996).

Ученици који се налазе у тимској настави са вишим нивоима мотивације и учешћа у настави, а тимској настави се даје више вредности од индивидуалне наставе (Richardson, 1993).

Ученици који се налазе у тимској настави са вишим нивоима мотивације и учешћа у настави, а тимској настави се даје више вредности од индивидуалне наставе (Hughes & Murwaski, 2001).

Ученици који се налазе у тимској настави са вишим нивоима мотивације и учешћа у настави, а тимској настави се даје више вредности од индивидуалне наставе (Beane & Brodhagen, 2001; Battershell, 2011).

Ученици који се налазе у тимској настави са вишим нивоима мотивације и учешћа у настави, а тимској настави се даје више вредности од индивидуалне наставе (Parchmann et al., 2006).

(Battershell, 2011).

1960. 1980.

(Arhar, Johnston & Markle, 1989).

(Scholz, 1978).

(Cotton, 1982)

(Cotton, 1982).

(Jarvis & Fleming, 1965).

1986.

1997.

(Erb, 1997).

(, , ,)

.

,

:

,

,

,

(Spraker, 2003).

,

(Kennamer & Hall, 1975; Lambert, Goodwin & Wiersma, 1965).

1977. ,

,

.

:

(

),

,

(

,

),

,

,

(Armstrong, 1977).

2.8.2. Експериментална истраживања-ефекти тимске наставе

(Spraker, 2003).

(Lambert et al., 1965).

1964).

(Jackson,

(Jang, 2006).

(Cook & Friend, 1995).

2011/2012.

(Vasiljevi i sar., 2013).

3. Веб окружење и тимска настава

3.1. Веб окружење – карактеристике

2020. (Službeni Glasnik
Republike Srbije, br. 107/2012) -
() .

(2013)

()

(European Commission, 2013).

(OECD, 2010).

(Brand-Gruwel, Wopereis, & Vermetten, 2005; Hirsch, 1999; Kafai & Bates, 1997). (Kafai & Bates, 1997; Schacter, Chung & Dorr, 1998). A (Brand-Gruwel & Wopereis, 2006; Koot & Hoveijn, 2005; Raes, Schellens, De Wever & Vanderhoven, 2011).

(Wood, 2009).

3.2. Учење и поучавање у веб окружењу

(1997)

(or evi , 1997).

3.2.1. Теоријске основе

(Ally, 2005)
теорије онлајн учења

Основне образовне

Утицај бихевиористичке школе мишљења

1) *рећи експлицитне исходе учења*

2) *Проверавање знања,*

3) *Наставни материјали*

Когнитивисти

подстичу учење;

1)

- *Важне информације* у средиште екрана ;
- *Кључне информације* нагласити ;
- *зашто* да усвоје те материјале, ;
- *Степен тежине материјала* диференциран;

2)

- *Користити питања пре наставе* ;
- *Омогућити ученицима* да изаберу пут ;

3) *Информације треба поделити* ;

4) *Користити стратегије које захтевају примену, анализу, синтезу и вредновање* ;

5)

укључивање различитих стратегија учења -

-
- 6) *подришку;*
- 7) *Информације презентоване на различите начине (*
- 8) *Ученике треба мотивисати да уче.*
- 9) *подстаћи ученике да користе метакогнитивне вештине*
- 10) *Симулације стварних ситуација и коришћење примера из стварног живота*
- . Утицај ове школе,*
- 1) *Омогућити ученицима да стварају властито знање,*

2)

voђeno otkrivaње znaња

3) Poжељно је користити

питања за разумевање

4) Учење мора бити смислено за ученике.

5) Учење би морало да буде интерактивно

3.2.2. Терминолошка разјашњења

Електронско учење (e-learning)

Електронско учење је процес учења који се одвија преко електронских медија, укључујући компјутерске мреже, интернет и мобилне уређаје. Овај тип учења омогућава приступ образовним ресурсима из било које тачке и у било које време. У Србији, Национални проsvetni savet (Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije, 2013) дефинише електронско учење као учење које се одвија преко електронских медија. Европска комисија (European Commission, 2008) дефинише електронско учење као учење које се одвија преко електронских медија. Ристић и Радовановић (Ristić i Radovanović, 2013) дефинише електронско учење као учење које се одвија преко електронских медија.

Онлајн учење (online Learning)

Онлајн учење је процес учења који се одвија преко интернет мреже. Овај тип учења омогућава приступ образовним ресурсима из било које тачке и у било које време. Онлајн учење је савремена форма електронског учења која се одвија преко интернет мреже.

Образовање на даљину (Distance Learning)

Образовање на даљину је процес учења који се одвија преко даљинских медија, укључујући телевизију, радио и компјутерске мреже. Овај тип учења омогућава приступ образовним ресурсима из било које тачке и у било које време. Образовање на даљину је савремена форма електронског учења која се одвија преко даљинских медија.

: (Kuhlthau, 1993; Marchionini, 1995; Wallace, Kupperman, Krajcik & Soloway, 2000), (Bawden, 2001) (Information problem solving, IPS) (Brand-Gruwel, Wopereis & Vermetten, 2005; Eisenberg & Berkowitz, 1990; Moore, 1995).

()

(Ni kovi , 1970).

(Danilovi , 2005).

(Mirkov, 2013).

(Risti , 2006).

1) , 2) , 3)

4) (Newell & Simon, 1972).

(Wopereis, Brand-Gruwel & Vermetten, 2008).

().

()
 ().
 : *Колико година је прошло од рођења Николе Тесле до рођења Михајла Пупина?* .
 , , .
 . *ó Напишите есеј о здравој исхрани деце,* .
 ,
 , , .
 .
 - (Brand-Gruwel)
 (Information
 problem solving ó IPS, IPS) ,
 . IPS
 , : 1) ; 2)
 ; 3)
 ; 4) 5)
 (Brand-Gruwel & Gerjets, 2008; Brand-Gruwel, Wopereis & Vermetten, 2005).
 , ,
 .
 IPS
 IPS (Brand-Gruwel,
 Wopereis, & Walraven, 2009; Hill, 1999),
 IPS (Brand-Gruwel & Gerjets, 2008; Graesser et al., 2007;
 Stadler & Bromme, 2007).
 ,
 ,
 , - , (Brand-Gruwel,
 Wopereis, & Vermetten, 2005).
 . () .
 .

1)

- ,
- ,
- ;

2)

- ,
- ,
- ;

3)

- ,
- ,
- ;

4)

- ,
- ,
- ,
- ;

5)

- ,
- .

: 1) (, 2) (,) 3) ().

- IPS-I (Information problem solving (IPS) in which the Internet (I) is used to search information) (Brand-Gruwel, Wopereis & Walraven, 2009), , .

IPS

:

,

.

.

,

.

,

IPS-I

,

(Brand-Gruwel, Wopereis & Walraven, 2009).

,

.

,

.

3.2.4. Преглед релевантних истраживања

3.2.4.1. IPS концепт

.

e

:

,

,

,

.

,

,

.

:

?

:

?

.

(Stepi , 2015)

:

(2015).

(De Vries, Van der Meij & Lazonder, 2008; Hoffman, Wu, Krajcik, & Soloway, 2003; Kuiper, Volman & Terwel 2008; Spink, Danby, Mallan, & Butler, 2010; Pritchard, & Cartwright, 2004; Wang, Ke, Wu, & Hsu, 2011).

(Argelagós & Pifarré, 2012; Kuiper et al., 2008).

(Argelagós & Pifarré)

(De Vries et al., 2008),

(Hoffman et al., 2003),
(Kuiper et al., 2008),
(Pritchard & Cartwright,
2004),
(Spink et al., 2010),
(Wang et al., 2011).

(De Vries et al., 2008; Kuiper et al.,
2008; Pritchard, & Cartwright, 2004; Wang et al., 2011) (Hoffman et al.,
2003; Spink et al., 2010).

(De Vries et al., 2008; Hoffman et al., 2003; Wallace et al., 2000)

(Kafai & Bates, 1997).

š ã

(Raes, Schellens, De Wever & Vanderhoven, 2011)

(, ())
) ()
)

(),

(Raes, Schellens, de Wever & Vanderhoven, 2011).

(Hsiao, Tsai, Lin & Lin, 2012)

IPS

Pifarré, 2012)

(Argelagós &

3.2.4.2. Оспособљавање и оспособљеност наставника за коришћење ИКТ-а

(Stepi , 2012).

Међународно истраживање о рачунарској и информационој писмености
(International Study of Computer and Information Literacy ó ICILS),
2013.

š ð ; 2) ; 3) ; 4) ; 5) ; 6)

(European Commission,
2013).

(Nacionalni prosvetni savet Republike

Srbije, 2013).

60%

(Petko, 2012).

(OECD, 2013)

(European Commission, 2013).

(Kunda ina, Marinkovi , 2012),

(Stepi ,

2012).

(

)

,
(Stepi , 2012).

(Kunda ina, Marinkovi , 2012)

,
(Stepi , 2012).

Templeton & Pellegrino, 2008).

3.3. Тимска настава у веб окружењу

/ /

(, , - ,) , , , .

/ /

/ /

- (, ,) .

са становишта ученика су: 1)

; 2) ,

; 3)

; 4)

, , ; 5)

; 6)

, *са становишта наставника*

: 1) () ; 2)

; 3) ; 4)

а

; 5)

,

.

,

:

(Friend, 2012).

; 2) - š õ,
; 3)
; 4)
; 5)
(Friend,
2014).

Професионалним заједницама за учење онлајн (Professional Learning Communities ó online PLC),

2000ó2012.

PLC,

(Blitz, 2013).

PLC

PLC

(Blitz, 2013).

PLC

(Blitz,

2013)

PLC

PLC

PLC,

--

-- PLC

(Blitz, 2013).

-

: 1)

2)

(Instructional Systems Design ó ISD)

: 1)

; 2)

; 3)

; 4)

; 5)

; 6)

; 7)

(); 8)

9)

(Angeli, 2005).

1) (echnology Team-teaching Model ó). :
 (); 2)
 (,
 ; 3)
 (,
) 4) (()/
 (Jang, 2008).

3.3.2. Realizacija timske nastave u web okruženju

3.3.2.1. Pristupi učenju u web okruženju

, -
 .
 ,
 , , ,
 , a
 ,
 ,
 ,
 ,
 /

(Stanovi , Caraguel & Krstaji , 2013): 1) *(Collaborative Learning)*
; 2)
(Problem-based Learning) –
; 3) *(Procedural Learning)* ó
; 4) *(Game-based Learning)* ó
; 5) *(Simulations)* ó
); 6)
(Project Learning) ó
; 7) *(Discovery-based Learning)* ó
; 8) *(Simulated Workplace)* ó
; 9) *(Self-directed Learning)* ó

(Pe-ikan, 2010).

(Bruner; TMpanovi , 2013).

(Mayer, 2004).

1)

2)

(Turapovi, 2013).

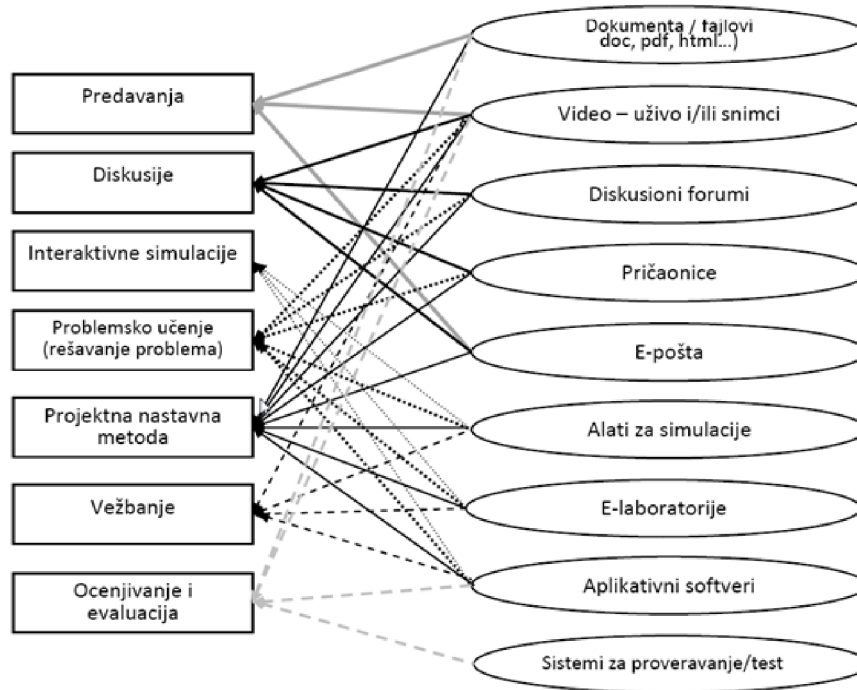
3.3.2.2. Методе учења и poučavaња у веб окружењу

(Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije, 2013).

(Turapovi, 2013).

(Autorski tim, 2010).

(Turapov & Turapova, 2005) (4).



Слика 4. Однос дидактичких метода и погодних е-алата и е-технологија (Турапова и Турапов, 2005)

3.3.2.3. Podrška u toku realizacije timске nastave u web okruženju

()
(, ,
)
(), (),
- (,
, , ,
,).
(
) : 1)
(
) ; 2)
(, ,
, ,
; 3) (,
;
).

(Stanovi i sar., 2013)

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

8)

9)

10)

11)

(,)

(- ,),

ó ; 2) - ; 3) : 1)

4) (Stanovi i sar., 2013). (Ayadi-Kammoun, 2009; Stanovi i sar., 2013: 52),

(4).

Табела 4. Улоге и вештине татора у онлајн настави

| Одреднице коришћења | Вештине татора | Улоге татора |
|---------------------|----------------|--------------|
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |
| | | |

().

3.3.3. Вредновање у тимској настави у веб окружењу

(Ауторски тим, 2010)

:

,
 .

(Autorski tim, 2010).

,
 ,
 : (,
), (),
 (), (,
).

,
 .
 (Risti i Radovanovi , 2013) :

(Risti i Radovanovi , 2013) : 1) (; 2)
 (;
 ; 3) (; 4)
 (; 5) (; 6)
 , , (); 7)

(); 8)
().

: 1) -

(
(, ,
); 2) ()
,
); 3) ; 4) ()
); 5)
(
,) ; 6)
(, ,) ; 7) ()
) ; 8)
(,).

,
(Risti i Radovanovi , 2013).

,
(
) ,
,
(Rister, 2006). -
,
, , ,

4. Kvalitet znaња ученика

4.1. Појмовно одређење знања

Знање је савкупност знања, вештина и способности које ученик поседује и које му омогућавају да успешно решава проблеме. (Pedagoški rečnik, 1967: 337).

(...)

Enciklopedijski rečnik pedagogije, 1963: 1136).

(Blum, 1981: 140).

(Poljak, 1984: 13).

(Vilotijevi, 1999).

(Marinković, 2010: 25).

(Marinković, 2010: 26).

(know that) (know how),
 (), ()
 (Risti , 2006).
 , , ()
) ()
) (Autorski tim, 2007).
 (Blagdani , 2008: 70).
 : (,) ,
 , () ,
 (Ban ur, 1991).

4.2. Квалитет знања

, *квалитет знања*
 .
 š , ,
 .
 .
 , ,
 ÷ (Pedago-ki re nik, 1967: 434).
 š (,
 ,), ,
 ÷ (Enciklopedijski rje nik, 1963: 426).
 . š
 ÷ (Mirkov, 1998: 605).
 (Pedago-ka enciklopedija, 1989)
 :) ó
 , ;) ó

;

) ;) ó

) ó , ;

) ó ,

(Mirkov, 1998) :

š (Antonijevi , 2006: 80).

() ,

1) ; 2)

; 3) ,

(Blagdani , 2009: 42).

(Mi- evi Kadijevi , 2011)

ó

(Ban ur, 1991)

(),

(Ban ur, 1991).

(Vasiljevi , 2007)

: , , . : š , . ,

1998: 41).

.õ (Nikoli ,

), (Poljak, 1984), (Vilotijevi , 1999)
(Vasiljevi , 2007):

- ó š õ , .
- ó , .
- ó , .
- ó - .
- ó , .

),
(
)
(Marinkovi , 2010). š
(Ban ur,
1991:11).
š [...] ,
õ (Ni kovi , 1970: 171).
. š
õ (Blagdani , 2008: 73).
квалитет знања *степен усвојености знања*
препознавања, репродукције, оперативног и стваралачког знања.

5. Metodološki okvir istraživanja

5.1. Problem istraživanja

...
...
...
(Piechura-Couture et al., 2006).

:
... -
...
...
...
(Spraker, 2003).

...
...
...
...
...
(Vasiljevi , Laketa i Stamatovi , 2013).

:
?
- ?
?
?
?
?
?
?
проблема :
?

5.2. Предмет истраживања

... (Robert & Rogalski, 2005).

... (Vasiljevi i sar., 2013).

... (Linn, Clark & Slotta, 2003).

(...) (...) ...)

два експериментална истраживања.

, , ,
(
)
,
(
)².
, предмет истраживања

5.3. Циљ и задаци истраживања

Циљ истраживања

()

посебни циљеви :

- *флексибилног модела тимске наставе уз подршку веб окружења*
;
- *тимске наставе у веб окружењу*

Задаци истраживања:

- 1) ;
- 2) е () ;
- 3) ;
- 4) ;
- 5) (1: 1; 2: 2);

²

6)

;

7)

;

8)

;

9)

;

10)

;

11)

;

12)

5.4. Хипотезе истраживања

Општа хипотеза

:

- *флексибилног модела тимске наставе уз подршку веб окружења*

;

- *тимске наставе у веб окружењу*

Посебне хипотезе:

1)

;

2)

;

-
- 3) , (1; 2)
- (1; 2) ;
- 4) (1; 2)
- (1; 2);
- 5) (1; 2);
- 6) (1; 2);
- (1; 2) (1; 2);
- 7) (1; 2) (1; 2);
- 8) (1; 2) (1; 2);
- (1; 2) (1; 2);
- 9) ;
- 10) ;
- 11)

5.5. Варијабле истраживања

б

1) *Флексибилан модел тимске наставе уз подршку веб окружења заснован на заједничком припремању, а претежно индивидуалној реализацији и вредновању*

2) Тимска настава у веб окружењу заснована на заједничкој припреми, реализацији и вредновању наставе.

- :
: 5, 4, 3, 2, 1;
- ();
- ().

- :
- ;
- ;
- ;
- .
- , :
- ;
- ;
- ;
- .

5.6. Методе истраживања

М

5.7. Модели тимске nastave

(uki, 2003:34).

: 1) ó
; 2) ó
; 3)
-
; 4)
ó , ; 5)
ó ;
6) , ; 7)
, , , , , ; 8)
, . ó ,
; 9)
; 10)
(,); 11)
; 12)
, ,
(Vilotijevi i
Vilotijevi , 2014: 27).
. , ,
(Laketa i Vasilijevi , 2006). ,
, ,
(Vasilijevi i sar., 2013).

(Blagdani , 2014; Pe-ikan, 2003; Pe-i , 1998; Plut, 2003; Manovi i uki , 2006; Trbojevi , 2014).

(Marinkovi , 2010).

. (Ivi i sar.,

1997: 12):

- () ;
- ;

- ;
- () () ;
- ;
-

(, ,),

смислено вербално рецептивно учење

(Pe-ikan, 2003).

Практично учење

: ,
 , , , . *Решавање проблема*
 . §

õ (2003:136). *Учење путем открића*

. *Дивергентно (стваралачко) учење*

(Pe-ikan, 2003). *кооперативног учења*

§

õ

:

... (2003). *Учење помоћу рачунара треба*

. §

õ (Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije, 2013:37)

: *смислено вербално рецептивно учење, кооперативно учење, учење путем открића и учење уз помоћу рачунара.*

š
, , õ
(Laketa i Vasiljevi , 2006: 207).

(2006).

(Vilotijevi , 2007).

ó *Како формирати парове ученика?*

: () ()
, š
õ,
(Vigotski, 1977).

(Kuhn, Shaw & Felton, 1997; Mugny & Doise, 1978). (Vilotijevi , 2007)

š , , õ
(2007a: 39).

5.7.1. Први модел тимске наставе

флексибилан модел тимске наставе уз подршку веб окружења. :

, (,).

(, () ()).

(, () ()).

(Laursen; Marinkovi , 2010).

- 1) ;
- 2) ();
- 3) ();
- 4) (, , ,);
- 5)

Тим наставника се на састанцима договарао о:

- ;
- ;
- (, , ,);
- ;

• (, , ,) ;

• ;

• ;

• ;

6)

:

(),

,

.

,

, ,

.

,

.

;

7)

(

,

);

8)

(

)

:

,

, ,

,

,

,

;

9)

:

,

.

.

,

,

.

,

...), (

5 (1)

(, ,)

(Marinkovi , 2010).

(2010).

5.7.2. Други модел тимске nastave

тимска настава у веб окружењу.

:

(

),

б

-

(UNESCO, 2002).

š

(Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije, 2013).

š

()ō (Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije, 2013: 28).

().

(Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije, 2013).

(T^Mpanovi , 2013).

(Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije, 2013).

(European Commission, 2014).

(Van Merriënboer, 1997).

- 1) ;
- 2) (),
()
() (,
, ,);
- 3) ;
- 4) (, , ,
);
- 5) :

Тим наставника се на састанцима договарао о:

- ;

- (-);
- (, ,);
- ;
- (, , ,);
- ;
- ;
- ;

б) - :
 - :

7) (, ,)
 ,

(*Први светски рат*):

Активности једног наставника

Активности другог наставника

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> • • š ð, 29. 1914. • • • | <ul style="list-style-type: none"> • () • ; • • () • |
|--|---|

LMS), (Learning (content) management system – (open source),

2005.

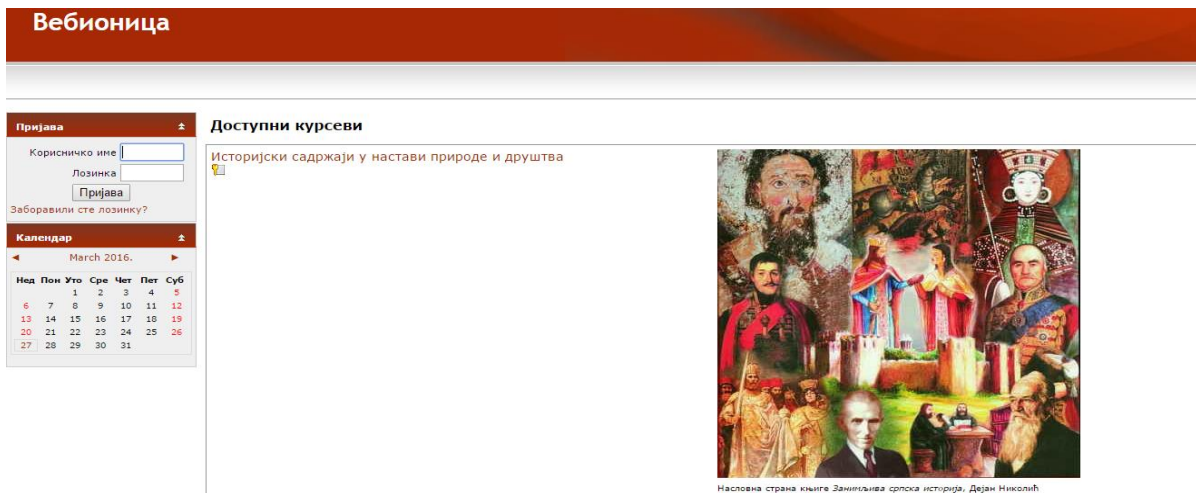
(Risti , 2007).

: 1)

2)

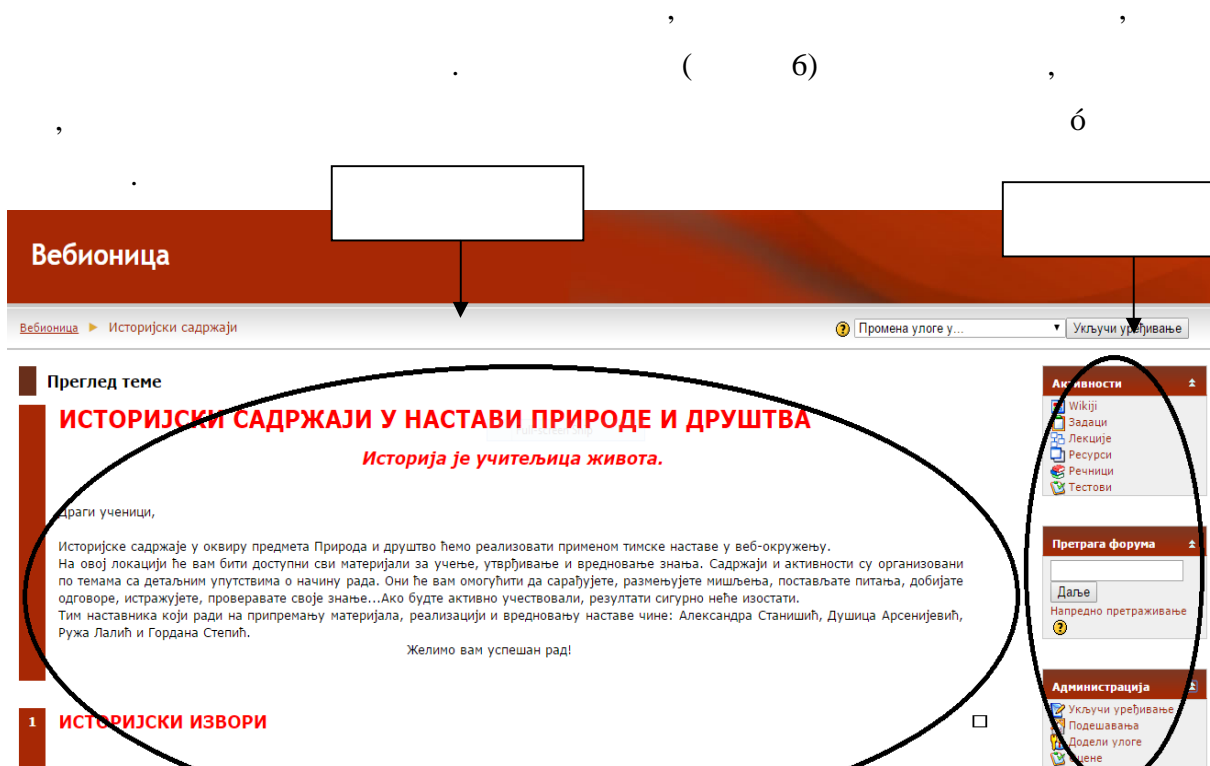
ó Осврт уназад-прошлост?

() , :
<http://www.vebionica.rs> , (5).



Слика 5. Почетна страна сајта Вебионица

()
Историјски садржаји у настави природе и друштва.



Слика 6. Почетни страница курса

Живот у Турском царству

Пад Србије. Деспоти Стефан Лазаревић и Ђурађ Бранковић

6 ЖИВОТ У ТУРСКОМ ЦАРСТВУ

ДЕСПОТ СТЕФАН ЛАЗАРЕВИЋ И ДЕСПОТ ЂУРАЂ БРАНКОВИЋ

Тимска настава - паралелно поучавање

Слушање приче - мотивација.

Ученици су подељени у групе од по четири ученика. Два ученика раде задатак у вези са деспотом Стефаном Лазаревићем, а друга два ученика задатак у вези са деспотом Ђурађем Бранковићем у оквиру **Викија** њихове групе.

На основу добијених података свака група осмишљава разговор између два владара.

Демонстрација и анализа радова ученика.



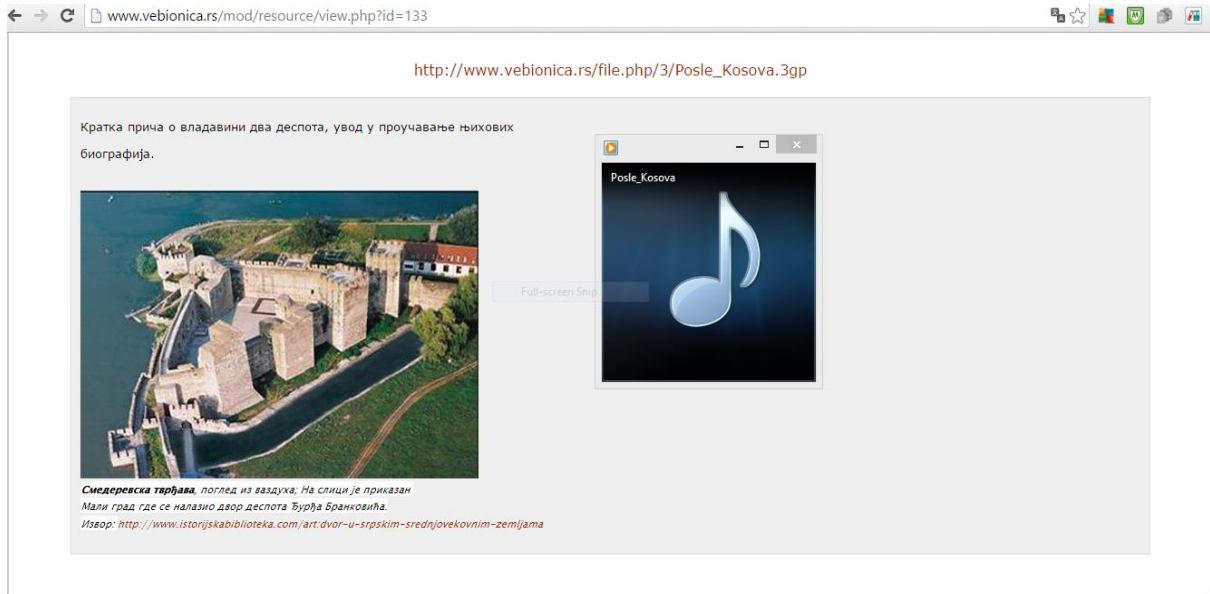
 Србија после Косовске битке-прича

 Деспот Стефан Лазаревић-текст

 Деспот Ђурађ Бранковић-текст

 Деспот Стефан Лазаревић и деспот Ђурађ Бранковић-задатак

Слика 7. Почетна страница – Два деспота



Слика 8. Прича и фотографија-мотивација

О Стефану Лазаревићу

После битке на Косову 1389.године и смрти кнеза Лазара, Србија је постала вазал Турака. Као вазали, Срби су морали да плаћају годишњи порез, да признају турску власт, да дају своју војску за турска освајања. Такође, ћерка кнеза Лазара, Оливера је морала да се уда за султана Бајазита. Кнеза Лазара је наследио његов старији син Стефан Лазаревић (1389-1427). Он је био малолетан, па је уместо њега првих неколико година владала његова мајка кнегиња Милица. Кнегиња Милица је била жена изузетних способности. Они који су је познавали су о њој писали са много уважавања и дивљења. Била је мудра жена, уз то помирљива и блага. Била је и велики политичар.

Млади Стефан је васпитаван као прави витез. Истицао се јунаштвом у борбама на турској страни. Стефан Лазаревић је у једној повељи написао: „Ја након младости ми узроста и младих ноштију... у многа жестока и неиздржива искушења, па штавише и смртна пуштен бих... и од свих избави ме Господ и још ће избавити.“ Такође, био је и велики љубитељ књига. И сам је био писац. На свом двору и у манастирима окупљао је учене и писмене људе, који су долазили да би преписивали књиге. То је у средњем веку била веома важна делатност, да би се писана дела сачувала. Најзначајнији манастир за преписивање књига је био манастир Ресави, који је подигао Стефан Лазаревић и дао му име Манасија вероватно по византијском писцу из 12.века истог имена.

Деспот је престоницу из Крушевца преселио у Београд. У својој Повељи граду Београду је написао: "Нађох најкрасније место, од давнина превелики град Београд, који је по случају разрушен и запуство. Сазидах га и посветих пресветој Богородици".

О деспоту Стефану Лазаревићу највише података имамо од његовог биографа Константина Филозофа који о њему пише детаљно и исцрпно. Описује га као врло успешног. Он каже да је Стефан у свему знао да превазиђе своје учитеље. Истицао се лепотом, интелигенцијом, говорништвом. Он је оставио запис и о Стефановом милосрђу према сиромашнима, али и о одлучности да се казне злочинци ("Ко ли се нађе да је убио оца или матер, или брата, или чедо, тај убица да се сажеже на огњу."). Стефан Лазаревић је имао обичај да се ноћу маскиран искраде из двора и да посећује и дарује сиромашне.

Умро је изненада, у лову. Пао је с коња, а у руци је држао сокола. Његове последње речи су биле "По Ђурђа...по Ђурђа..." мислећи и у том последњем часу на Србију и ко ће га наследити.

Извор: Дамњановић, И. и Лаловић, Б.В. (2006). Београд - престоница деспота Стефана. Београд: СИЛ books.

Слика 9. Текст – деспот Стефан Лазаревић

Деспот Ђурађ Бранковић

Ђурађ се родио око 1375. године, као други син косовског господара Вука Бранковића и Маре Лазаревић, кћери кнеза Лазара. Ђурађ је био дечак оног Видовдана 1389. године кад му се отац вратио с поља Косова јављајући о крвавој бици у којој су погинули кнез Лазар, Милош и толики други. Да ли је Вук био крив само зато што он и његови ратници нису остали до краја и нису до последњег изгинули? Или је ипак напустио кнеза пре времена? То никада нећемо сазнати.

После битке на Косову 1389. године и смрти кнеза Лазара, Србија је постала вазал Турака. Као вазали, Срби су морали да плаћају годишњи порез, да признају турску власт, да дају своју војску за турска освајања.

Ђурађ Бранковић се надметао с Турцима, који су му одузели готово целу очевину, као и с хришћанским владарима попут Стефана Лазаревића, који му је био ујак и вршњак, а дуго и главни ривал. Године 1412. помирили су се ујак и нећак - Стефан и Ђурађ - који су у то време остали једини преживели мушкарци у својим породицама. Како деспот Стефан није имао деце, Ђурађ је постао и наследник престола.

Дана 19. јула 1427. године деспот Стефан током лова пао је с коња и у агонији призивао: „По Ђурђа, по Ђурђа!“ Последња мисао покојног владара тицала се обезбеђења наслеђа и судбине земље. Тако је и прва мисао новог владара - Ђурђа - такође морала да се тиче будућности земље. Иако је већ био у позним годинама (за средњи век), деспот је остављао упечатљив утисак на околину. Био је „веома леп и крупан човек“, написао је о њему западни путописац Де ла Брокијер. Премда смањена и притешњена, Србија се и даље развијала: бројни рудници сребра, а посебно Ново Брдо, чинили су српског деспота веома богатим владарем, а Србију можда и највећом извозницом сребра у Европи. Приморан да Угарима врати Београд, Ђурађ се упустио у један од највећих грађевинских подухвата свог времена. Грозничаво, за неколико година, гради се нова престоница - огромна тврђава на Дунаву - Смедерево. Огромни напори и патње народа натераног на градњу каменог колоса утицали су да српски сељаци у својим песмама и вековима касније проклињу кривце за своје муке - а посебно деспотицу Јерину. С друге стране, огромне смедеревске зидине нису заштитиле државу нити су спречиле Турке да их у наредне три деценије освоје чак два пута.

Знао је да буде одлучан, али и да се покори и поклони кад му ништа друго није преостало. Знао је да се свети, али и да пређе преко увреда ако је то било неопходно. Живео је дуже него било који од наших средњовековних владара, осим Стефана Немање. Више окретан политичар и дипломата него ратник, стално је тражио савезе и начине да постигне свој циљ. Међутим, ни у најтеже време није се одрицао онога што је сматрао за најдрагоценије - вере и обичаја предака.

Напаћен и ојаћен, умро је 24. децембра 1456. године. Србија је постала део Турског царства 1459. падом Смедерева. Непознати беседник у надгробном слову деспоту Ђурађу сетно ће прозборити: „А нас своје, како оставио јеси? Како ћемо претрпети мрачну ноћ? Ко ће нам покрити рану тешку због твојега одласка... Којим ногама недржавим земљу газимо? Кад си ти умро, како ћемо ми живети?“

Душко Лопандић

Текст је преуређен за потребе наставе.

Извор: <http://www.politikin-zabavnik.rs/2007/2886/01.php>

Слика 10. Текст – деспот Ђурађ Бранковић

(11).

Групе Wiki за Група1: Други wikiји: Избор...

Претражи Wiki: -- Одаберите Wiki линкове -- -- Администрација --

Упоредне биографије два деспота. Откривамо сличности и разлике између **деспота Стефана Лазаревића** и **деспота Ђурађа Бранковића**.

Пажљиво прочитајте текст и у табелу унесите тврдње које се односе на задате теме. Сваки пар у оквиру ваше групе проучава једног деспота.

Приказ Уреди Линкови Историја Full-screen Snap Поновно учитавање ове странице

Деспот Стефан Лазаревић и Деспот Ђурађ Бранковић

Задатак

| ТЕМА | ТВРДИМО | |
|---|---------------------------------|--|
| | Деспот Стефан Лазаревић | Деспот Ђурађ Бранковић |
| 1. О ПОЛОЖАЈУ СРБИЈЕ ПОСЛЕ КОСОВСКЕ БИТКЕ | Србија је постала вазал Турака. | После битке на Косову 1389. године и смрти кнеза Лазара, Србија је постала вазал Турака. Као вазали, Срби су морали да плаћају |

Слика 11. Групни рад у Викију

Речника
Hot Potatoes.

(12).
Укрштенице

КАКО СЕ ЖИВЕЛО ЗА ВРЕМЕ ВЛАДАВИНЕ ТУРАКА

Тимска настава-паралелно поучавање и тимско поучавање

Читање одломка из романа "На Дрини ћуприја"-мотивација.

Одељење се дели у групе од по шест ученика. Унутар група ученици раде у паровима, сваки пар пише речник у вези са једним текстом.


Присутна су два наставника, деле одељење, тако да сваки преузима одговорност за половину ученика.

Након завршеног рада на речнику, читају се тумачења речи, фронтално, и пишу коментари. Оба наставника усмеравају дискусију ученика.

Свака група прави укрштеницу у алату Hot Potatoes.

Решавање укрштеница.

Деца сакупљена данком у крви у дворишту царске палате



- Свакодневни живот у Турском царству
- Ко су били хајдучи?
- Сеобе Срба
- Упутство за прављење укрштенице
- Укрштеница-рад ученика
- Како претраживати веб?

Слика 12. Почетна страница – Како се живело за време владавине Турака

лист,

. Радни лист

, Радни

).

Радни лист

(Raes, Schellens, De Wever & Vanderhoven, 2011):

1)

Шта учитељ жели да урадимо?

Поновите/напишите задатак својим речима.

Шта већ знамо о томе? Које информације нам недостају?

Које информације треба да укључимо у одговор?

2)

Размотрите могуће изворе информација који ће вам помоћи да одговорите на питање.

Размислите о релевантним кључним речима и терминима за претрагу.

Процените добијену листу извора и одлучите које изворе ћете дубље проучити.

3)

Покушајте да пронађете релевантне и корисне изворе: погледајте наслов и датум последњег ажурирања.

Прочитајте садржај тражећи одговоре на ваша питања.

Проверите да ли је извор поуздан: Шта је циљ сајта? Ко је писац сајта? Да ли пронађене информације можете потврдити на другом месту?

4)

Детаљно прочитајте одабране изворе.

Упоредите информације из више извора.

Водите белешке у вези са проблемом који решавате, а који сте формулисали у првом кораку.

5)

Покушајте да дате одговоре својим речима, да повежете информације уместо да их само копирате из одабраних извора.

Проверите у којој мери сте се служили својим речима и колики је ваш допринос решењу проблема.

Наведите изворе које сте користили у решавању задатка.

е , (13), (14),

Прочитајте дати текст, подвучене појмове објасните и унесите у речник. Ко су били хајдуци?

Положај српског народа постајао је тежи током XVII века, када је дошло до слабљења **Турског царства**. Представници турске државе почели су да повећавају **порезе**, пљачкају и муче становништво. Многи Срби, који нису хтели да пристану на ову **самовољу** Турака, одлазе наоружани у **хајдуке**. Хајдуци си имали **харамбаше**. У борбама су користили **јатагане** и **кубуре**. У шуму се одлазило око **Ђурђевдана** и ратовало би се са Турцима док је гора зелена и време лепо. Кад би захладнело, а то је било око **Митровдана**, хајдуци би се крили код **јатака**. Од тада и постоји изрека у народу: *Ђурђевданак-хајдучки састанак, Митровданак-хајдучки растанак*. Хајдуци су опевани у народним песмама, јер је њихова одважност уливала наду осталим Србима да ће доћи време ослобађања од турске власти. Песме су певали **гуслари**. Најпознатији хајдуци су: **Старина Новак, Мали Радојица, Стари Вујадин, Хајдук Вељко**. Када би их Турци ухватили, сурово би их кажњавали и мучили. Тако су хтели да одврате друге људе да постану хајдуци.

Извори:
1. Благданић, С. и сар. (2014). *Природа и друштво, уџбеник за 4. разред основне школе*. Београд: БИГЗ.
2. Маролт, Д. (2009). *Причице о Србима*. Нови Београд: Наша прича плус.

Претрага Претражи комплетан текст

Додај нови појам

Преглед по абџеди Преглед по категоријама Преглед по датуму Преглед по ауторима

Преглед речника коришћењем овог индекса

Специјално | А | Б | В | Г | Д | Ђ | Е | Ж | З | И | Ј | К | Л | Љ | М
Н | Њ | О | П | Р | С | Т | Ћ | У | Ф | Х | Ц | Ч | Џ
Ш | СВЕ

Слика 13. Текст за рад на Речнику

www.vebionica.rs/mod/glossary/view.php?id=154

Специјално | А | Б | В | Г | Д | Ђ | Е | Ж | З | И | Ј | К | Л | Љ | М
Н | Њ | О | П | Р | С | Т | Ћ | У | Ф | Х | Ц | Ч | Џ
Ш | СВЕ

Страница: 1 2 (Следећи)
СВЕ

| | |
|--------------|-------------|
| Ђ | |
| Ђурђевдан | 1 Коментар |
| Ђурђевдан | 1 Коментар |
| Ђурђевдан | 1 Коментар |
| Ђурђевдана | 1 Коментар |
| Ј | |
| јатаган | 1 Коментар |
| јатаци | 1 Коментар |
| Л | |
| данак у крви | 2 Коментари |
| К | |
| кубуре. | 1 Коментар |
| кулук | 1 Коментар |

Слика 14. Речник

(15)

- Hot Potatoes.

Complete the crossword, then click on "Check" to check your answer. If you are stuck, you can click on "Hint" to get a free letter. Click on a number in the grid to see the clue or clues for that number.

Down: 1: Песме о јунацима су певали Enter Hint



Слика 15. Укрштеница – рад групе ученика

- Hot Potatoes

()

Hot Potatoes

Који важан историјски догађај је приказан на датој слици?



Full-screen Snip

- Договор о подизању Другог српског устанка у Такову.
- Хајдучки збег.
- Договор о подизању Првог српског устанка 1804. у Орашцу.
- Сеоба Срба под Арсенијем III Чарнојевићем.

Изаберите један одговор

Слика 18. Питање – вишеструки одговор

(19)

тестовима знања:

8 Пажљиво прочитај стихове народне песме.

Оцене: 1

"Откако је гавран поцрнео,
није већи зулум настануо
кад дахије земљом овладаше.
Српска земља, а турска судија,
Турчин тужи, а Турчин ти суди;
правду тражиш, а неправду нађеш,
крив си и тад кад зло тебе снађе..."

Означи о чему је реч у овим стиховима.

- Одаберите један одговор
- а. о неправди и зулumu дахија
 - б. о разлозима за одлазак у хајдуке
 - с. о припремама за подизање устанка
 - д. о поводу за подизање устанка

3 Повежи историјски догађај са годином његовог дешавања.

Оцене: 2

Кнез Лазар је дочекао Турке на Косову пољу. Оба владара су погинула. Изгинуло је много војника и са једне и са друге стране.

1389. године ▼

У селу Такову Срби су подигли устанак. За вођу су изабрали Милоша Обреновића. Устаници су победили Турке у неколико бојева и ослободили већи део Србије.

Избор... ▼

На реци Марици Турци су победили војску браће Мрђавчевић. Оба брата су погинула. Том победом Турци су почели освајање Балканског полуострва.

Избор... ▼

У Орашцу код Тополе је одлучено да се подигне устанак. Повод за избијање устанка била је сеча кнезова. Највеће битке су биле на Мишару и Делиграду.

1804. године ▼

6 Који значајан јубилеј се прославља ове године?

Оцене: 1

- Одаберите један одговор
- а. Два миленијума од почетка Другог српског устанка.
 - б. Двеста година од почетка Првог српског устанка.
 - с. Два века од почетка Другог српског устанка.
 - д. Две деценије од почетка Другог српског устанка.

Слика 19. Примери питања – тестови знања

5.9.2. Иницијални тест (Прилог 4)

_____ (_____ , _____)
_____ , _____)
_____ 4 (_____ , _____ , _____)
_____).

_____ :

1) _____ 3, 4, 7, 9, 13, 17 (_____ 0,1; _____ 6 _____)
2) _____ 1, 2, 8, 10, 14, 16 (_____ 0,1; _____ 6 _____)
3) _____ 5, 11, 18 (_____ 0,1,2; _____ 6 _____)
4) _____ 6, 12, 15 (_____ 0,1,2; _____ 6 _____)

_____ , _____ *Историјских*
извора : 1, 2, 3, 4, 5, 6. _____ *Хронологијом и временским односима*
_____ : 7, 8, 9, 10, 11. _____ *Догађаја и људи*
_____ 12, 13, 14, _____ 15, 16, 17 _____ 18

Историјски простор.

4

2009.

_____ . *Кључна знања из прошлости у наставним предметима Свет око нас и Природа и друштво као основа за учење Историје.* _____ :

5.9.3. Финални тест (Прилог 5)

- 1) 4, 9, 10, 11, 17, 18 (0,1, 6)
- 2) 1, 2, 6, 8, 13, 15 (0,1, 6)
- 3) 3, 14, 16 (0,1,2, 6)
- 4) 5, 7, 12 (0,1,2, 6).
- :1)
- 1, 4, 7, 11; 2) – 3, 10, 14, 15, 16; 3)
- 2, 5, 6, 9, 12, 13, 18 4) – 8, 17.

5.9.4. Метријске карактеристике тестова знања

(, ,)

7

Табела 7. Метријске карактеристике иницијалног и финалног теста и суптестова у првом истраживању

| | AS | SD | Skjunis | Kurtosis | KS z | | | 1 | H1 |
|-----|---------|---------|---------|----------|---------|--------|--------|--------|--------|
| () | 4,5764 | 1,23798 | -0,492 | -0,762 | 2,357** | 0,3884 | 0,4104 | 0,1603 | 0,0957 |
| () | 3,8542 | 1,32733 | -0,529 | 0,04 | 2,025** | 0,3761 | 0,4044 | 0,3218 | 0,0913 |
| () | 1,5972 | 1,50207 | 0,676 | -0,576 | 2,521** | 0,4548 | 0,4679 | 0,283 | 0,2175 |
| () | 0,9236 | 1,2408 | 1,394 | 1,785 | 3,76** | 0,4524 | 0,4546 | 0,3949 | 0,2159 |
| () | 4,0764 | 1,55586 | -0,298 | -1,108 | 2,183** | 0,5708 | 0,5787 | 0,6076 | 0,1814 |
| () | 4,5764 | 1,18605 | -0,631 | -0,034 | 2,424** | 0,2947 | 0,3414 | 0,1664 | 0,0651 |
| () | 2,9931 | 1,97713 | 0,076 | -1,216 | 1,807** | 0,6717 | 0,6719 | 0,7022 | 0,4054 |
| () | 1,6458 | 1,63215 | 0,861 | -0,086 | 2,513** | 0,587 | 0,5882 | 0,5824 | 0,3215 |
| () | 10,9514 | 3,84368 | 0,097 | -0,52 | 0,997 | 0,7062 | 0,7288 | 0,7008 | 0,1178 |
| () | 13,2917 | 5,06583 | 0,226 | -0,949 | 0,952 | 0,7923 | 0,8141 | 0,8654 | 0,1749 |

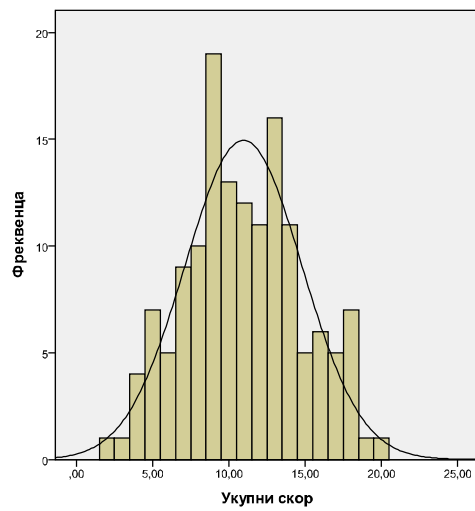
: AS ó ; SD ó ; KS z ó - ;
 ; ó ;
 1 ó ;
 ** ó p<0.01. ; H1 ó () ;

- ,
 (7).
 (6).
 ()
 (),
 ()
 ()
 ()
 ()

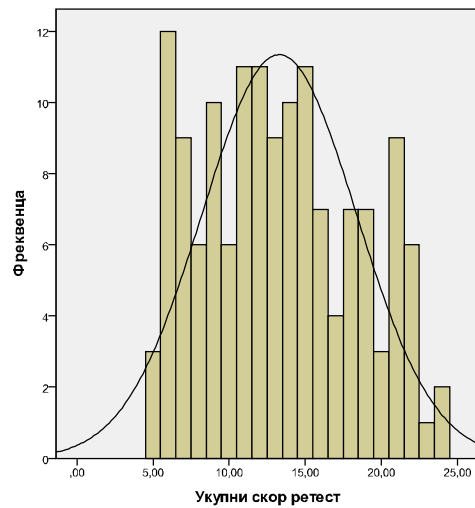
(2)

(1)

Графикон 1. Распoдела скорoвa на иницијалнoм тесту знaњa у првoм истраживању



Графикон 2. Распoдела скорoвa на финалнoм тесту знaњa у првoм истраживању



(=0,71)

(=0,79),

Табела 8. Метријске карактеристике иницијалног и финалног теста и суптестова у другом истраживању

| | AS | SD | Skjunis | Kurtosis | KS z | | | I | H1 |
|-----|---------|---------|---------|----------|---------|--------|--------|--------|--------|
| () | 4.4588 | 1.2021 | -0.512 | -0.28 | 2.495** | 0.2578 | 0.2646 | 0.0647 | 0.0547 |
| () | 3.9706 | 1.33424 | -0.415 | -0.121 | 2.109** | 0.3326 | 0.3891 | 0.2716 | 0.0767 |
| () | 1.4941 | 1.47262 | 0.979 | 0.316 | 2.94** | 0.5148 | 0.5186 | 0.4815 | 0.2613 |
| () | 0.9529 | 1.27243 | 1.414 | 1.553 | 3.79** | 0.5471 | 0.5483 | 0.5339 | 0.2871 |
| () | 3.9471 | 1.37717 | -0.372 | -0.529 | 2.164** | 0.3993 | 0.4149 | 0.335 | 0.0997 |
| () | 4.4706 | 1.34198 | -0.762 | 0.038 | 2.844** | 0.4485 | 0.4652 | 0.3676 | 0.1194 |
| () | 2.8235 | 1.71092 | 0.056 | -0.755 | 1.797** | 0.4605 | 0.4627 | 0.416 | 0.2215 |
| () | 1.5824 | 1.45819 | 0.837 | 0.038 | 3.02** | 0.5036 | 0.5406 | 0.4305 | 0.2527 |
| () | 10.8765 | 4.04736 | 0.312 | -0.118 | 1.254 | 0.7359 | 0.7607 | 0.7866 | 0.1341 |
| () | 12.8235 | 4.56816 | 0.111 | -0.702 | 0.903 | 0.7601 | 0.7811 | 0.8289 | 0.1496 |

: AS ó ; SD ó ; KS z ó -
 ; ó ;
 1 ó ;
 ** ó p<0.01. ; H1ó () ;

(7),

()

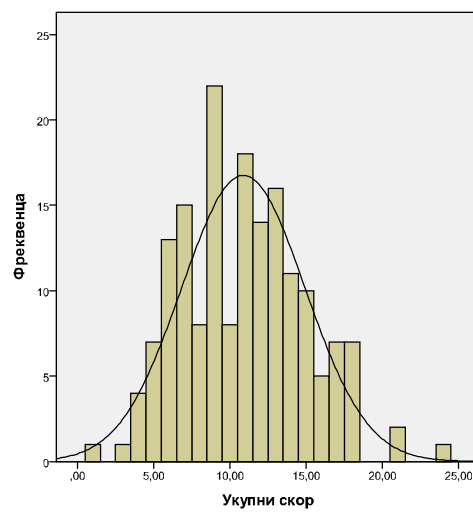
()

(4)

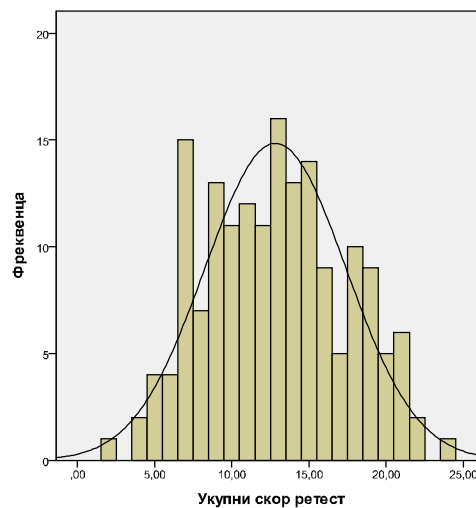
(3)

(=0.74), (=0.76).

Графикон 3 . Распoдела скорoва на иницијалном тесту знања у другом истраживању



Графикон 4 . Распoдела скорoва на финалном тесту знања у другом истраживању



()

Валидност тестова.

9, 10, 11 12.

Табела 9. Интеркорелације суптестова у оквиру иницијалног теста у два истраживања

| | | | | |
|--|--------|--------|--------|--------|
| | | | | |
| | 1 | .584** | .469** | .328** |
| | .473** | 1 | .483** | .407** |
| | .359** | .342** | 1 | .414** |
| | .270** | .329** | .407** | 1 |

**

ó p < 0.01

Табела 10. Интеркорелације суптестова у оквиру финалног теста у два истраживања

| | | | | |
|--|--------|--------|--------|--------|
| | | | | |
| | 1 | .507** | .463** | .396** |
| | .431** | 1 | .554** | .397** |
| | .569** | .500** | 1 | .475** |
| | .446** | .471** | .580** | 1 |

**

ó p < 0.01

Табела 11. Корелације између суптестова иницијалног и финалног тестирања у првом истраживању

| | () | () | () | () |
|-----|--------|--------|--------|--------|
| () | .326** | .348** | .356** | .341** |
| () | .375** | .378** | .362** | .383** |
| () | .217** | .225** | .395** | .466** |
| () | .257** | .353** | .407** | .473** |

** $\rho < 0.01$

Табела 12. Корелације између суптестова иницијалног и финалног тестирања у другом истраживању

| | () | () | () | () |
|-----|--------|--------|--------|--------|
| () | .301** | .394** | .336** | .299** |
| () | .276** | .295** | .423** | .295** |
| () | .337** | .337** | .507** | .378** |
| () | .299** | .283** | .436** | .445** |

** $\rho < 0.01$

$p < 0.01$.

је () .

37%

($R^2=0.37$; $F=10.183$, $df=8$, $p < 0.01$).

37%

13.

Табела 13. Предикција оцене из Природе и друштва помоћу тестова знања (иницијални и финални) у првом истраживању.

| | B | SE | | t | p | r |
|-----|-------|-------|-------|-------|-------|---------|
| () | 0.098 | 0.047 | 0.169 | 2.078 | 0.04 | 0.421** |
| () | 0.069 | 0.045 | 0.127 | 1.528 | 0.129 | 0.415** |
| () | 0.024 | 0.04 | 0.05 | 0.607 | 0.545 | 0.345** |
| () | 0.073 | 0.047 | 0.126 | 1.542 | 0.126 | 0.385** |
| () | 0.045 | 0.04 | 0.097 | 1.11 | 0.269 | 0.407** |
| () | 0.021 | 0.051 | 0.035 | 0.407 | 0.684 | 0.374** |
| () | 0.084 | 0.035 | 0.232 | 2.386 | 0.018 | 0.505** |
| () | 0.018 | 0.041 | 0.041 | 0.435 | 0.664 | 0.424** |

: B ó ; p ó ; r ó ; SE ó ; ó ;
 ** ó p<0.01.

()
 ()
 50%
 (R²=0.50; F=19.989, df=8, p<0.01). 50%

14.

Табела 14. Предикција оцене из Природе и друштва помоћу тестова знања (иницијални и финални) у другом истраживању.

| | B | SE | | t | p | r |
|-----|-------|-------|-------|-------|-------|---------|
| () | 0.089 | 0.044 | 0.15 | 2.033 | 0.044 | 0.502** |
| () | 0.123 | 0.04 | 0.23 | 3.087 | 0.002 | 0.518** |
| () | 0.019 | 0.035 | 0.04 | 0.552 | 0.582 | 0.438** |
| () | 0.009 | 0.038 | 0.016 | 0.234 | 0.815 | 0.377** |
| () | 0.062 | 0.036 | 0.12 | 1.756 | 0.081 | 0.453** |
| () | 0.114 | 0.039 | 0.215 | 2.909 | 0.004 | 0.524** |
| () | 0.025 | 0.033 | 0.059 | 0.745 | 0.457 | 0.493** |
| () | 0.087 | 0.034 | 0.178 | 2.589 | 0.011 | 0.474** |

: B ó ; p ó ; r ó ; SE ó ; ó ;
 ** ó p<0.01.

() .

Дискриминативност (осетљивост) тестова.

(Stojakovi , 2002).

(15, 16, 17, 18).

positive answers)

P-value

p-value (proportions of (Discrimination Coefficient – DC).

(Blagdani ,

2014),

(
) (15 16).
 0.35 0.78
 , 0.35 0.77. ,
 0.30,
 0.20 (Ding, Chabay,
 Sherwood & Beichner, 2006).
 , () ,

Табела 15. Ајтем анализа иницијалног теста знања у првом истраживању

| | | | | p | DC |
|-----|-----|----|-----|------|--------|
| 1. | 80 | / | 64 | 0.44 | .437** |
| 2. | 35 | / | 109 | 0.76 | .488** |
| 3. | 20 | / | 124 | 0.86 | .432** |
| 4. | 37 | / | 107 | 0.74 | .520** |
| 5. | 104 | 25 | 15 | 0.10 | .634** |
| 6. | 106 | 15 | 23 | 0.16 | .775** |
| 7. | 27 | / | 117 | 0.81 | .513** |
| 8. | 28 | / | 116 | 0.81 | .463** |
| 9. | 17 | / | 127 | 0.88 | .345** |
| 10. | 50 | / | 94 | 0.65 | .548** |
| 11. | 64 | 44 | 36 | 0.25 | .685** |
| 12. | 119 | 18 | 7 | 0.05 | .610** |
| 13. | 58 | / | 86 | 0.75 | .521** |
| 14. | 28 | / | 116 | 0.80 | .490** |
| 15. | 108 | 32 | 4 | 0.03 | .666** |
| 16. | 90 | / | 54 | 0.38 | .519** |
| 17. | 46 | / | 98 | 0.68 | .622** |
| 18. | 102 | 25 | 17 | 0.12 | .750** |

: p ó

; **

ó p<0.01.

; DC ó

Табела 16. Ајтем анализа иницијалног теста знања у другом истраживању

| | | | | p | DC |
|-----|-----|----|-----|------|--------|
| 1. | 81 | / | 89 | 0.52 | .492** |
| 2. | 42 | / | 128 | 0.75 | .541** |
| 3. | 36 | / | 134 | 0.79 | .427** |
| 4. | 48 | / | 122 | 0.72 | .480** |
| 5. | 118 | 33 | 19 | 0.11 | .668** |
| 6. | 123 | 26 | 21 | 0.15 | .765** |
| 7. | 32 | / | 138 | 0.81 | .461** |
| 8. | 46 | / | 124 | 0.73 | .594** |
| 9. | 42 | / | 128 | 0.75 | .458** |
| 10. | 53 | / | 117 | 0.69 | .348** |
| 11. | 82 | 68 | 20 | 0.12 | .737** |
| 12. | 126 | 40 | 4 | 0.02 | .680** |
| 13. | 55 | / | 115 | 0.68 | .454** |
| 14. | 45 | / | 125 | 0.74 | .418** |
| 15. | 133 | 28 | 9 | 0.05 | .717** |
| 16. | 78 | / | 92 | 0.54 | .485** |
| 17. | 49 | / | 121 | 0.84 | .482** |
| 18. | 115 | 35 | 20 | 0.14 | .733** |

: p ó

; **

ó p<0.01.

; DC ó

0.29 0.79

(17).

Табела 17. Ајтем анализа финалног теста знања у првом истраживању

| | | | | p | DC |
|-----|----|----|-----|------|--------|
| 1. | 33 | / | 111 | 0.77 | .434** |
| 2. | 23 | / | 121 | 0.84 | .460** |
| 3. | 58 | 33 | 53 | 0.37 | .791** |
| 4. | 54 | / | 90 | 0.63 | .575** |
| 5. | 96 | 26 | 22 | 0.15 | .440** |
| 6. | 51 | / | 93 | 0.65 | .435** |
| 7. | 73 | 46 | 25 | 0.17 | .315** |
| 8. | 21 | / | 123 | 0.85 | .385** |
| 9. | 55 | / | 89 | 0.62 | .583** |
| 10. | 30 | / | 114 | 0.79 | .466** |
| 11. | 44 | / | 110 | 0.76 | .636** |
| 12. | 90 | 37 | 17 | 0.12 | .293** |
| 13. | 34 | / | 110 | 0.76 | .589** |
| 14. | 32 | 44 | 68 | 0.47 | .746** |
| 15. | 45 | / | 99 | 0.69 | .506** |
| 16. | 73 | 30 | 41 | 0.28 | .793** |
| 17. | 66 | / | 78 | 0.54 | .630** |
| 18. | 28 | / | 116 | 0.81 | .488** |

: p ó

; **

ó p<0.01.

; DC ó

(18)

0.23 0.71.

0.20.

(),

Табела 18. Ајтем анализа финалног теста знања у другом истраживању

| | | | | p | DC |
|-----|-----|----|-----|------|--------|
| 1. | 40 | / | 130 | 0.76 | .465** |
| 2. | 33 | / | 137 | 0.81 | .473** |
| 3. | 64 | 45 | 61 | 0.34 | .714** |
| 4. | 73 | / | 97 | 0.57 | .460** |
| 5. | 101 | 53 | 16 | 0.09 | .399** |
| 6. | 64 | / | 106 | 0.62 | .555** |
| 7. | 87 | 67 | 16 | 0.09 | .231** |
| 8. | 31 | / | 139 | 0.82 | .428** |
| 9. | 74 | / | 96 | 0.56 | .536** |
| 10. | 51 | / | 119 | 0.70 | .508** |
| 11. | 42 | / | 128 | 0.75 | .554** |
| 12. | 109 | 37 | 24 | 0.14 | .318** |
| 13. | 45 | / | 125 | 0.74 | .540** |
| 14. | 47 | 41 | 82 | 0.48 | .677** |
| 15. | 47 | / | 123 | 0.72 | .630** |
| 16. | 91 | 50 | 29 | 0.17 | .688** |
| 17. | 81 | / | 89 | 0.52 | .486** |
| 18. | 28 | / | 142 | 0.84 | .445** |

: p ó ;** ; DC ó
ó p<0.01.

Објективност тестова.

1966).

’ (Rajston, 1966).

š ã.

r=0.99
, r=0.98 , r=0.98
r=0.99

5.10. Популација и узорак истраживања

5.10.1. Узорак испитаника – учитељи

, 89,17% 10,83%

19 20.

Табела 19. Карактеристике узорка у односу на стручну спрему и године радног стажа

| Стручна спрема | f | % | Године радног стажа | f | % |
|----------------|----|-------|---------------------|----|-------|
| | 27 | 22,5 | 165 . | 26 | 21,66 |
| | 67 | 55,83 | 6615 . | 31 | 25,83 |
| | 24 | 20 | 16625 . | 34 | 28,33 |
| | 2 | 1,66 | 26635 . | 29 | 24,16 |

(Mullis, Martin, Kennedy & Foy, 2007).

25, 26).

(21, 22, 23, 24,

Табела 21. Основна структура узорка првог истраживања

| ГРУПА | НАЗИВ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ | ОДЕЉЕЊЕ | УКУПНО |
|--------------------------|----------------------------|----------------|---------------|
| Контролна 1 | š Iõ | IV3 | 24 |
| | š õ | IV2 | 30 |
| | š õ | IV1 | 18 |
| Експериментална 1 | š õ | IV1 | 22 |
| | š õ | IV2 | 18 |
| | š õ | IV3 | 32 |

Табела 22. Карактеристике узорка у односу на оцену из Природе и друштва

| Група | ОЦЕНА ИЗ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА | | | | | Укупно |
|-------|----------------------------|------------|---------|---------|-----------|--------|
| | Пет (5) | Четири (4) | Три (3) | Два (2) | Један (1) | |
| К1 | 44 | 18 | 10 | / | / | 72 |
| Е1 | 40 | 23 | 9 | / | / | 72 |

Табела 23. Карактеристике узорка у односу на стручну спрему очева испитаника

| Група | СТРУЧНА СПРЕМА ОЦА | | | Укупно |
|-------|--------------------|---------------|-------------------------|--------|
| | Основна и средња | Виша и висока | Магистар и доктор наука | |
| К1 | 38 | 34 | / | 72 |
| Е1 | 42 | 29 | 1 | 72 |

Табела 24. Карактеристике узорка у односу на стручну спрему мајки испитаника

| Група | СТРУЧНА СПРЕМА МАЈКЕ | | | Укупно |
|-------|----------------------|---------------|-------------------------|--------|
| | Основна и средња | Виша и висока | Магистар и доктор наука | |
| К1 | 31 | 40 | 1 | 72 |
| Е1 | 27 | 44 | 1 | 72 |

Табела 25. Карактеристике узорка у односу на стручну спрему оба родитеља

| Група | СТРУЧНА СПРЕМА РОДИТЕЉА | | | Укупно |
|-------|-------------------------|---------------|-------------------------|--------|
| | Основна и средња | Виша и висока | Магистар и доктор наука | |
| К1 | 69 | 74 | 1 | 144 |
| Е1 | 69 | 73 | 2 | 144 |

Табела 26: Карактеристике узорка с обзиром на пол испитаника

| Група | ПОЛ | | Укупно |
|-------|--------|-----------|--------|
| | Дечаци | Девојчице | |
| К1 | 33 | 39 | 72 |
| Е1 | 35 | 37 | 72 |

(27, 28, 29, 30, 31, 32).

Табела 27. Основна структура узорка другог истраживања

| ГРУПА | НАЗИВ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ | ОДЕЉЕЊЕ | УКУПНО |
|-------------------|---------------------|---------|--------|
| Контролна 2 | š Iđ | IV2 | 25 |
| | š đ | IV4 | 26 |
| | š ð | IV3 | 18 |
| | š ð | IV6 | 16 |
| Експериментална 2 | š ð | IV1 | 28 |
| | š ð | IV2 | 32 |
| | š ð | IV3 | 25 |

Табела 28. Карактеристике узорка у односу на оцену из Природе и друштва

| Група | ОЦЕНА ИЗ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА | | | | | Укупно |
|-------|----------------------------|------------|---------|---------|-----------|--------|
| | Пет (5) | Четири (4) | Три (3) | Два (2) | Један (1) | |
| К2 | 49 | 22 | 14 | / | / | 85 |
| Е2 | 58 | 19 | 8 | / | / | 85 |

Табела 29. Карактеристике узорка у односу на стручну спрему очева испитаника

| Група | СТРУЧНА СПРЕМА ОЦА | | | |
|-------|--------------------|---------------|-------------------------|--------|
| | Основна и средња | Виша и висока | Магистар и доктор наука | Укупно |
| К2 | 46 | 39 | / | 85 |
| Е2 | 37 | 46 | 2 | 85 |

Табела 30. Карактеристике узорка у односу на стручну спрему мајки испитаника

| Група | СТРУЧНА СПРЕМА МАЈКЕ | | | |
|-------|----------------------|---------------|-------------------------|--------|
| | Основна и средња | Виша и висока | Магистар и доктор наука | Укупно |
| К2 | 36 | 47 | 2 | 85 |
| Е2 | 29 | 55 | 1 | 85 |

Табела 31. Карактеристике узорка у односу на стручну спрему оба родитеља

| Група | СТРУЧНА СПРЕМА РОДИТЕЉА | | | |
|-------|-------------------------|---------------|-------------------------|--------|
| | Основна и средња | Виша и висока | Магистар и доктор наука | Укупно |
| К2 | 82 | 86 | 2 | 170 |
| Е2 | 66 | 101 | 3 | 170 |

Табела 32. Карактеристике узорка с обзиром на пол испитаника

| Група | ПОЛ | | |
|-------|--------|-----------|--------|
| | Дечаци | Девојчице | Укупно |
| К2 | 47 | 38 | 85 |
| Е2 | 47 | 38 | 85 |

5.10.3. Уједначавање група

($\chi^2=0.059$; $p>0.05$),
 ($\chi^2=0.053$; $p>0.05$).
 (33).

Табела 33. Уједначеност према оцени из Природе и друштва и успеху на иницијалном тестирању у првом истраживању

| | 1 | | 1 | | t | df | p |
|--|---------|---------|---------|---------|--------|-----|-------|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 4.47 | 0.731 | 4.43 | 0.709 | 0.347 | 142 | 0.729 |
| | 4.5833 | 1.11013 | 4.5694 | 1.36171 | 0.067 | 142 | 0.947 |
| | 3.8611 | 1.1904 | 3.8472 | 1.45988 | 0.063 | 142 | 0.95 |
| | 1.6389 | 1.35632 | 1.5556 | 1.6435 | 0.332 | 142 | 0.741 |
| | 0.75 | 1.09737 | 1.0972 | 1.3548 | -1.69 | 142 | 0.093 |
| | 10,8333 | 3,30173 | 11,0694 | 4,3389 | -0,367 | 142 | 0.714 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó .

1 1 ,

(34).

Табела 34. Уједначеност по оцени из Природе и друштва и успеху на иницијалном тестирању у другом истраживању

| | 1 | | 1 | | t | df | p |
|--|---------|---------|---------|---------|--------|-----|-------|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 4.41 | 0.761 | 4.59 | 0.66 | -1.616 | 168 | 0.108 |
| | 4.5176 | 1.20131 | 4.4 | 1.20712 | 0.637 | 168 | 0.525 |
| | 4.1529 | 1.22965 | 3.7882 | 1.41501 | 1.794 | 168 | 0.075 |
| | 1.4941 | 1.49303 | 1.4941 | 1.46079 | 0 | 168 | 1 |
| | 0.9529 | 1.18428 | 0.9529 | 1.36195 | 0 | 168 | 1 |
| | 11,1176 | 3,77148 | 10,6353 | 4,31456 | 0,776 | 168 | 0.439 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó .

2 2 .

5.10.4. Узорак садржаја

ó Осврт уназад-прошлост,

(35).

Табела 35. Наставне јединице обухваћене експерименталним моделима

| Редни број | Назив наставне јединице | Тип часа |
|------------|-------------------------|----------|
| 1. | | |
| 2. | | |
| 3. | | |
| 4. | | |
| 5. | | |
| 6. | | |
| 7. | | |
| 8. | | |
| 9. | | |
| 10. | | |
| 11. | | |
| 12. | | |
| 13. | | |
| 14. | | |
| 15. | X IV X I X | |
| 16. | | |
| 17. | | |
| 18. | | |
| 19. | | |
| 20. | | |

5.11. Обрада података

5.11.1. Квалитативна обрада података

()
 () (Stankovi , eri i Milin, 2013). e o
 : () () ,

(Saldaña, 2009).

5.11.2. Статистичка обрада података

- :
- ,
 - - ,
 - ,
 - ,
 - (,
 -),
 - - ()
 - (MANCOVA)
 - (,
 - ,
 - (, , ,
 -)

5.12. Организација и ток истраживања

(. (Vasilijevi i sar., 2013),
).

2013/2014.

,

2014/2015.

.

(

).

(
)

),

6. Перцепције учитеља о тимској настави

(,) (36).

, 10%

, 7% 60%

, 40%

, (

) , 60% , 40%

. 12% ()

, 7%

Табела 36. Учествовање учитеља у припреми, реализацији и вредновању тимске наставе

| Тимска настава | Учествовање | | | | | |
|----------------|-------------|-------|--|-------|---------------------------------------|-------|
| | никад | | повремено (једном до два пута у току полугодишта) | | често (два и више пута месечно) | |
| | f | % | f | % | f | % |
| припремање | 16 | 13,33 | 90 | 75 | 14 | 11,66 |
| реализација | 38 | 31,66 | 74 | 61,66 | 8 | 6,66 |
| вредновање | 71 | 59,16 | 49 | 40,83 | / | / |

. ,
 -
 . 87%
 , 70% .
 ?
 ?
 N=104.
 (, , ,) .
 (37).
 , .
 , , .

Табела 37. Перцепције учитеља о тимској настави – могућности и изазови

| Назив категорије | Садржај категорије | Садржај категорије |
|------------------|--|---|
| | <i>предности</i> | <i>теškoће</i> |
| Сарадња | (f=2), (f=5), (f=5), (f=5), (f=7), (f=7), (f=7), (f=26) | (f=6), (f=5), (f=4), (f=4), (f=4). (f=19) |
| | (f=23), (f=24), (f=18), (f= 4). (f=69) | : (f=15), (f=8), (f=8), (f=7), (f=4), (f=3). (f=45) š ō |

| Назив категорије | Садржај категорије | Садржај категорије |
|--------------------------------|--|---|
| | <i>предности</i> | <i>тешкоће</i> |
| Усмереност на ученике | (f=16), (f=19), (f=10), (f=9); (f=9), (f=6), (f=5), (f=5), (f=4), (f=4), (f=3). (f=94) | (f=10), (f=5), (f=5) (f=4). (f=24) |
| Планирање и припремање наставе | (f=24), (f=14), (f=8), (f=9), (f=8), (f=8), (f=6), (f=6). (f=75) | (f=35), (f=10), (f=8), (f=5), (f=5), , (f=10). (f=73) |
| Реализација наставе | (f=11), (f=8), (f=10), (f=7), (f=6), (f=6), (f=6), (f=6), (f=5). (f=64) | / (f=9), (f=7), (f=6) (f=4). (f=26) |
| Вредновање наставе | (f=2), (f=2), (f=4) | (f=5). (f=5) |

| Назив категорије | Садржај категорије | Садржај категорије |
|--------------------------------|----------------------------|----------------------------|
| | <i>предности</i> | <i>теškoће</i> |
| Лични и професионални и развој | | |
| | (f=2). | (f=4), (f=3), (f=3), |
| | (f=12) | |
| | (f=8), (f=7), (f=5), | (f=5), (f=4) (f=4). |
| | (f=33) | |

Сарадња.

квалитет рада тима.

односе у тиму

(f=69),

(22,11%),

(f=45)

(23,07%)

(14,42%).

(Panovi i uki , 2006.)

(2006).

(Jenkins, Healey & Zetter, 2007).

: усмереност на ученике,
планирање и припремање наставе, реализација наставе, вредновање наставе.

Усмереност на ученике

? : (18,26%), (15,38%)
(9,61%),

Вредновање,

6 Планирање и припремање наставе,

(f=73)

(23,07%),

(33,65%).

(Сарадње

Усмерености на ученика)

Сарадња.

(Реализација наставе)

Планирање и припремање

наставе. (f=64)

(f=26)

Усмереност на ученике (f=24)

Усмереност на ученика, Планирање и

припремање наставе Реализација наставе

(Laketa i Vasilijevi , 2006).

Вредновањем (),

(f=4)

(f=5).

60%

40%,
Лични и
професионални развој.
(f=12) (f=33)

Студије случаја
(Rytivaara & Kershner, 2012)

(Parchmann et al., 2006).

Усмереност на ученика Реализација
наставе, Планирање и припремање наставе.
Сарадња Усмереност на
ученика.

7. Резултати експерименталних истраживања и њихова интерпретација

(effectus ó)
(Klajn i Trka, 2008).

о

: 1) ; 2)

3)

(1 2)

(1 2)

(,

()

,

,

7.1. Резултати првог експерименталног истраживања и њихова интерпретација

7.1.1. Квалитет историјских знања на иницијалном мерењу

(33)

1 1 :

1) *Просечна успешност ученика на иницијалном тесту знања*

38.

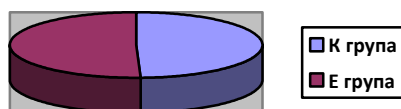
Табела 38. *Поређење просечне успешности ученика К1 и Е1 на иницијалном тесту знања*

| | 1 | | 1 | | t | df | p |
|--|---------|---------|---------|--------|--------|-----|-------|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 10,8333 | 3,30173 | 11,0694 | 4,3389 | -0,367 | 142 | 0.714 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó (p <0.01).

- , t(142)=-0,367, p=0.714, 5, (46%) 1 (45%).

Графикон 5. *Разлике ученика К1 и Е1 групе на иницијалном тесту мерене просечним нивоом знања групе*



1 1

2) *Успешност ученика у оквиру различитих категорија задатака*

1 1

(39).

6 .

Табела 39. Успех ученика К1 и Е1 групе мерен успешно решеним задацима сваке категорије знања на иницијалном тесту

| | | | | | |
|---|--|-------|-------|-------|-------|
| | | | | | |
| 1 | | 4,58 | 3,86 | 1,63 | 0,75 |
| | | 76,33 | 64,33 | 27,16 | 12,5 |
| 1 | | 4,56 | 3,84 | 1,55 | 1,09 |
| | | 76 | 64 | 25,83 | 18,16 |

(1 ó 76,33% ; 1 ó 76%),
 (1 ó 64,33% ; 1 ó 64%),
 (1 ó 27,16% ; 1 ó 25,83%),
 (1 ó 12,5% ;
 1 ó 18,6%).

(40).

1

1

Табела 40. Поређење просечне успешности ученика К1 и Е1 на суптестовима знања у иницијалном мерењу

| | 1 | | 1 | | t | df | p |
|---|--------|---------|--------|---------|-------|-----|-------|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 4.5833 | 1.11013 | 4.5694 | 1.36171 | 0.067 | 142 | 0.947 |
| | 3.8611 | 1.1904 | 3.8472 | 1.45988 | 0.063 | 142 | 0.95 |
| . | 1.6389 | 1.35632 | 1.5556 | 1.6435 | 0.332 | 142 | 0.741 |
| . | 0.75 | 1.09737 | 1.0972 | 1.3548 | -1.69 | 142 | 0.093 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó (p <0.01).

3) Дистрибуција нивоа знања код ученика

(41).

Табела 41. Заступљеност категорија знања у К1и Е1 групи на иницијалном мерењу

| | | | | | |
|---|--|-------|-------|-------|------|
| | | | | | |
| 1 | | 23 | 37 | 10 | 2 |
| | | 31,94 | 51,38 | 13,88 | 2,77 |
| 1 | | 25 | 35 | 9 | 3 |
| | | 34,72 | 48,61 | 12,5 | 4,16 |

(41)

80%

1 1

, 1 1

1 1 ,

,

:

- 1 1

;

-

;

() ,

();

-

,

;

(16%).

: Предзнања ученика четвртог разреда основне школе о историјским садржајима су на нивоима препознавања и репродукције.

(Pavlovi -Babi , Baucal i Kuzmanovi , 2009; Koci , 1992; Milanovi -Nahod i Janjetovi , 2004; Mi- evi -Kadijevi , 2010; Vasiljevi , 2007), (Blagdani , 2014; Vasiljevi i sar., 2013).

7.1.2. Квалитет историјских знања на финалном мерењу

1 ,

1 1

, : 1)
; 2)

3) 1 1

1) *Просечна успешност ученика на финалном тесту знања*

1

($t=-7,202$; $df=142$; $p=0,01$)

(42).

Табела 42. *Поређење просечне успешности ученика K1 и E1 на финалном тесту знања*

| | 1 | | 1 | | t | df | p |
|--|---------|---------|---------|---------|--------|-----|-------|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 10.6806 | 3.73724 | 15.9028 | 4.88793 | -7.202 | 142 | 0,000 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó (p <0.01).

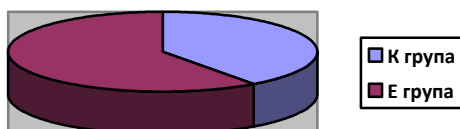
6

1 1

(66%)

(44%).

Графикон 6. *Разлике ученика K1 и E1 групе на финалном тесту мерене просечним успехом групе*



2) *Успешност ученика у оквиру различитих категорија задатака*

(43).

Табела 43. Успех ученика К1 и Е1 групе мерен успешно решеним задацима сваке категорије знања на финалном тесту

| | | | | | |
|---|--|-------|-------|-------|-------|
| | | | | | |
| 1 | | 3.44 | 4.18 | 2.09 | 0.95 |
| | | 57,33 | 69,66 | 34,83 | 15,83 |
| 1 | | 4.70 | 4.97 | 3.88 | 2.33 |
| | | 78,33 | 82,83 | 64,66 | 38,83 |

(1 ó 69,66% ; 1 ó 82,83%),
 (1 ó 57,33% ; 1 ó 78,33%),
 (1 ó 34,83% ; 1 ó 64,66%),
 (1 ó 15,83% ;
 1 ó 38,83%).

(,
 ,),

.

(). , ,
 ,

(: , ,
 ,),
 (,
 ,
 ,).

(44).

Табела 44. Поређење просечне успешности ученика K1 и E1 на суптестовима знања у финалном мерењу

| | 1 | | 1 | | t | df | p |
|---|--------|---------|--------|---------|--------|-----|---|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 3.4444 | 1.51879 | 4.7083 | 1.3262 | -5.319 | 142 | 0 |
| | 4.1806 | 1.21408 | 4.9722 | 1.02052 | -4.235 | 142 | 0 |
| . | 2.0972 | 1.57587 | 3.8889 | 1.93962 | -6.083 | 142 | 0 |
| . | 0.9583 | 1.02693 | 2.3333 | 1.83088 | -5.558 | 142 | 0 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó (p <0.01).

t- ,
1 1

3) Дистрибуција нивоа знања ученика

1 1 (

45).

Табела 45. Заступљеност категорија знања у K1и E1 групи на финалном мерењу

| | | | | | |
|---|--|-------|-------|-------|------|
| | | | | | |
| 1 | | 31 | 32 | 7 | 2 |
| | | 43,05 | 44,44 | 9,72 | 2,77 |
| 1 | | 7 | 22 | 25 | 18 |
| | | 9,72 | 30,55 | 34,72 | 25 |

1

90% ,

12% 1

(), 60%

1 , 1

2)

a

1

2

ó

3

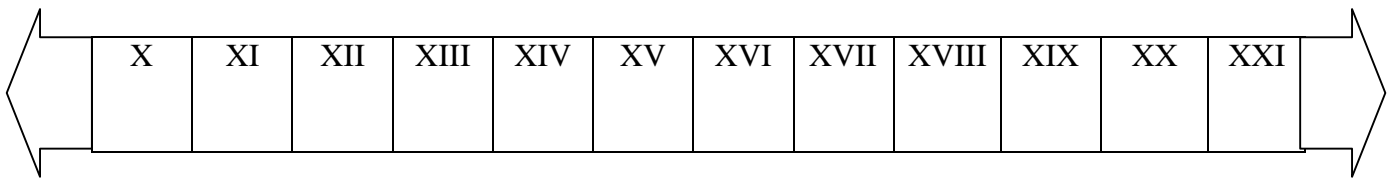
4

,

5

III

6



13,88%

1

12,5%

1

1

1 (9,72%),

(34,72%).

4) Стваралачка знања

(Poljak, 1984).

(Kvačev, 1971).

(Tymle-a, 1980).

(), ()
 ().
 :

6 *Задачи флуентности*

1. , .
 ? .
2. ? .

6 *Проблемски задатак*

1. .
 ,
 ,
 ,
 ,
 ?

6 *Задатак оригиналности*

1. .



1

(4,16%)

1

1 (2,77%),

(2,77%),

1

(25%). ,

(1)

(1)

,
 .
 (
).
 ,
 (
).

 1 1
 , 1 1
 1 1 ,
 1
 :
 • 1 (, p<0.01) 1 ,
 ;
 • 1 (, 1
 , 1 ;
 • , 1 , 1
 , 1 , 1
 1 ();

: *Након обраде историјских садржаја, знања ученика контролне групе су и даље на нивоима препознавања и репродукције, док су знања ученика експерименталне групе на нивоу оперативних знања.*

7.1.3. Ефекти тимске наставе природе и друштва у погледу квалитета знања о историјским садржајима

(MANCOVA)

К1 Е1, (8).
 , , ,
 .
 , .
 , , ,
 .
 (46).

Табела 46. Утицај групне припадности на промене скорова зависних варијабли

| | | F | p | η^2 |
|--|--|--------|---|----------|
| | | 24.887 | 0 | 0.153 |
| | | 13.456 | 0 | 0.089 |
| | | 45.795 | 0 | 0.249 |
| | | 18.068 | 0 | 0.116 |
| | | 91.918 | 0 | 0.400 |

: p ó F ; η^2 ó .

(η^2 ó).

(Sun, Pan & Wang, 2010).

(Pallant, 2011).

(Cohen, 1988),

47.

Табела 47. Коенова препорука за тумачење ета квадрата

| | | |
|--|-----------|--------|
| | | |
| | 0.05 | 5% |
| | 0.06 0.13 | 6% 13% |
| | 0.13 | 13% |

(F(1,138)= 91.918, p=0,000, $\eta^2=0,400$).
 1 1
 ($\eta^2=0,400$)
 40% ()

(47).

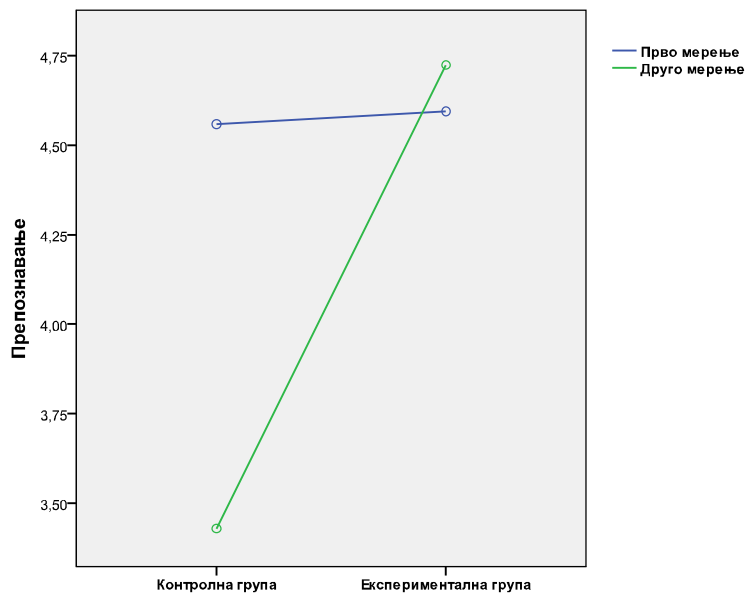
: (F(1,138)=24.887, p=0,000, $\eta^2=0,153$),
 (F(1,138)=13.456, p=0,000, $\eta^2=0,089$), (F(1,138)=45.795, p=0,000,
 $\eta^2=0,249$), (F(1,138)=18.068, p=0,000, $\eta^2=0,116$).

24,9%) (15,3%
),
 (11,6%)
 (8,9%).

() ,

радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајен начин.

Графикон 7. Промене у знању препознавања

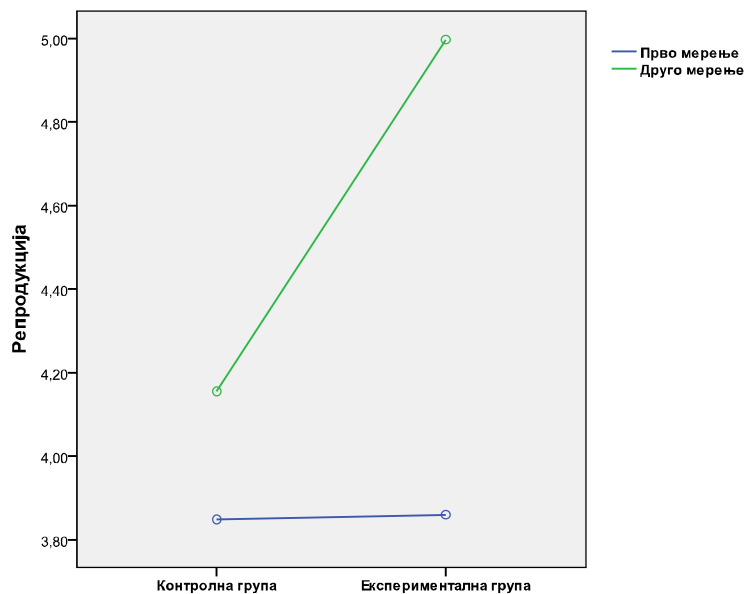


2) Знање репродукције

1 1
 . 1 , 1
 () . 1
 1 (0,8)
 (8).

: Очекује се да ће доћи до статистички значајне промене у степену усвојености знања репродукције код ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајен начин.

Графикон 8. Промене у знању репродукције



3) Оперативна знања

9

(1 1)

1

1

()

1

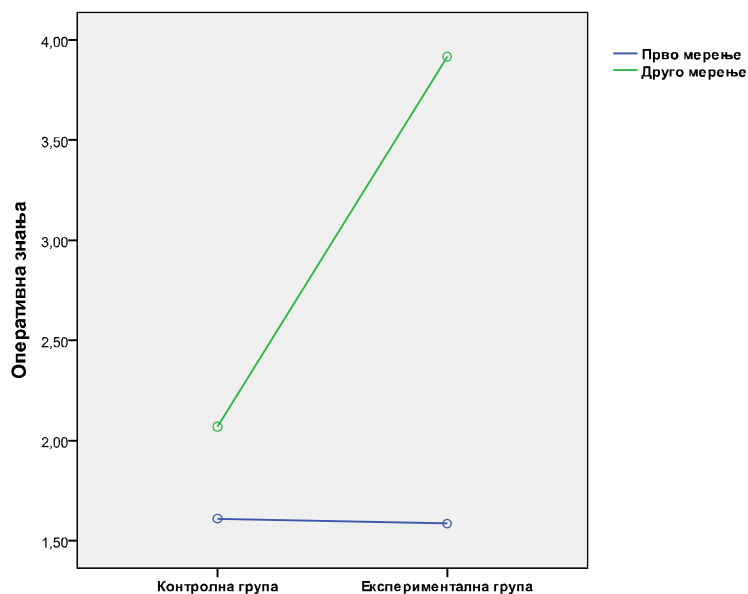
1

,

: Очекује се да ће доћи до

статистички значајне промене у степену усвојености оперативних знања код ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајен начин.

Графикон 9. Промене у оперативним знањима

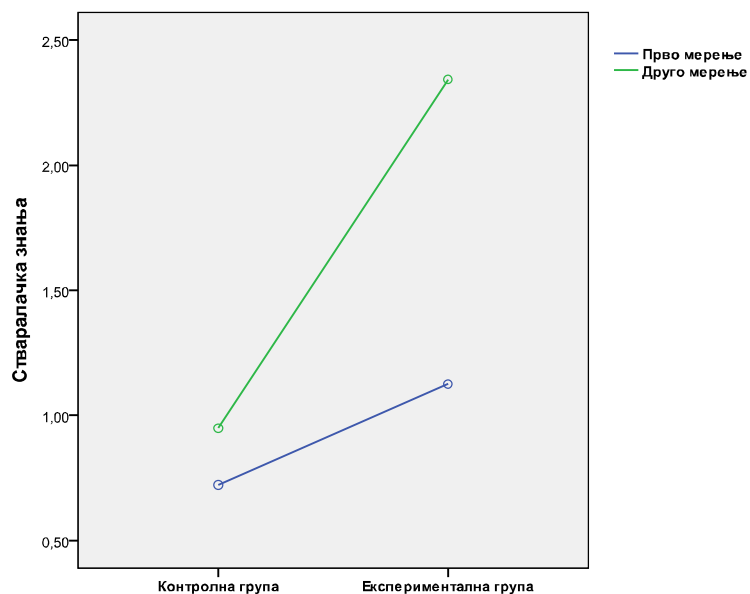


4) Стваралачка знања

1 1
 . 1
 , 1 1,2 (10).
 1 1 (1,4)

: Очекује се да ће доћи до статистички значајне промене у степену усвојености стваралачких знања код ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајен начин.

Графикон 10. Промене у стваралачким знањима

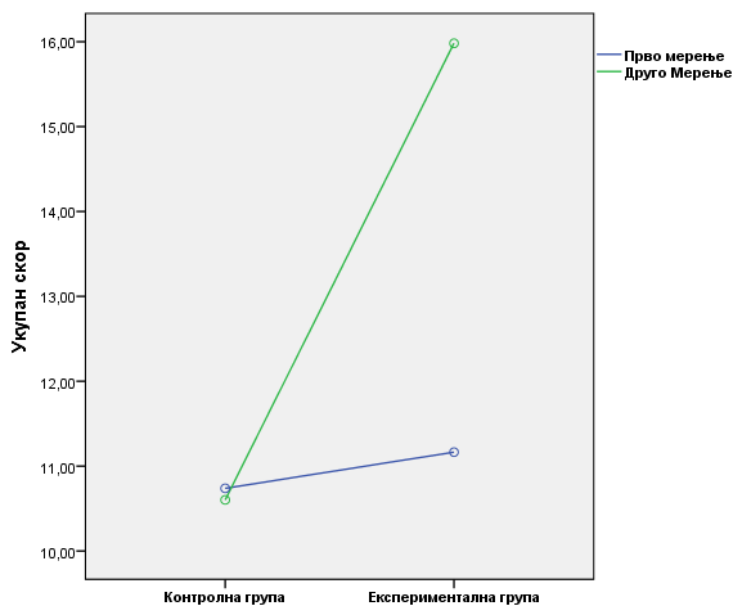


5) Укупно знање

1 1
 . 1
 ()
), 1 4,8 .
 , 1 5,4 1
 (11). 1

: Очекује се да ће доћи до значајне промене у квалитету укупног знања ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајени начин.

Графикон 11. Промене у укупном знању



:

•

(1

)

,

,

,

;

•

(1

,

,

,

;

•

(1 1),

,

,

,

,

,

;

•

1

,

1

(

).

7.1.4. Оцена из Природе и друштва и квалитет знања о историјским садржајима

?

Табела 48. Утицај оцене на промене скорова зависних варијабли

| | F | p | η^2 |
|--|--------|-------|----------|
| | 2.913 | 0.09 | 0.021 |
| | 1.05 | 0.307 | 0.008 |
| | 12.855 | 0 | 0.085 |
| | 1.383 | 0.242 | 0.01 |
| | 8.033 | 0.005 | 0.055 |

: p ó F ; η^2 ó

(48).

(F(1,138)= 8.03, p=0.005, $\eta^2=0.055$), (F(1,138)= 12.86, p=0.000, $\eta^2=0.085$).

(43)

(5,5%

),

(8,55%

).

(F(1,138)=2.91, p=0.09, $\eta^2=0.021$), (F(1,138)=1.05, p=0.307, $\eta^2=0.008$) (F(1,138)=1.38, p=0.242, $\eta^2=0.01$).

(49).

Табела 49. Корелација између оцене из Природе и друштва и успеха на иницијалном, финалном мерењу и разлици између мерења

| | | | | | |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|
| | | | | | |
| | 0.354** | 0.396** | 0.265** | 0.326** | 0.471** |
| | 0.453** | 0.371** | 0.526** | 0.381** | 0.602** |
| | 0.144 | -0.087 | 0.292** | 0.1 | 0.235** |

: **

ó p<0.01.

(0.265 0.471), (r= 0.526; p <0.01)

(r=0.602; p<0.01).

?

(r=0.292; p <0.01) (r=0. 235; p<0.01)

•

•

(
);
•
: Претпостављамо да је оцена из
Природе и друштва у корелацији са квалитетом знања ученика о историјским садржајима.

(Nikoli , 1998).
0.41 0.54, 0.12 0.28
(Stojakovi , 1983).

(Duckworth, Quinn &
Tsukayama, 2012). 0.62 0.66.

(Mar evi i Vasi , 2014).

7.1.5. Утицај образовања оца и мајке на квалитет знања о историјским садржајима

(Nikoli , 1998).

(OECD, 2010, према Baucal, 2012).

(OECD, 2001, 2004, 2007, 2010; Baucal, 2012),

(Simi -Vukomanovi ,

uki , Dejanovi , onovi i Borov anin, 2012).

Табела 50. Утицај образовања оца и мајке на промене скорова зависних варијабли

| | | F | p | ² |
|--|--|-------|-------|--------------|
| | | 1.737 | 0.19 | 0.012 |
| | | 2.906 | 0.091 | 0.021 |
| | | 1.1 | 0.296 | 0.008 |
| | | 0.403 | 0.527 | 0.003 |
| | | 0.553 | 0.458 | 0.004 |
| | | 0.1 | 0.753 | 0.001 |
| | | 1.111 | 0.294 | 0.008 |
| | | 0.587 | 0.445 | 0.004 |
| | | 5.372 | 0.022 | 0.037 |
| | | 1.314 | 0.254 | 0.009 |

: p ó F ; ² ó

(50)

: Претпостављамо да степен стручне спреме родитеља не утиче на промену квалитета знања ученика о историјским садржајима.

7.1.6. Утицај пола на квалитет знања о историјским садржајима

(Havelka, 1990; Koci , 1992; Brkovi , 1994)

(Simi -Vukomanovi i sar., 2012).

Табела 51. Утицај пола на промене скорова зависних варијабли

| | | F | p | ² |
|--|--|-------|-------|--------------|
| | | 2.612 | 0.108 | 0.019 |
| | | 0.067 | 0.796 | 0 |
| | | 1.272 | 0.261 | 0.009 |
| | | 1.861 | 0.175 | 0.013 |
| | | 3.591 | 0.06 | 0.025 |

: p ó F ; ² ó

(51)

: Претпостављамо да пол ученика не
утиче на промену квалитета знања ученика о историјским садржајима.

7.2. Резултати другог истраживања и њихова интерпретација

7.2.1. Квалитет историјских знања на иницијалном мерењу

(34)

2 2 :

1) Просечна успешност ученика на иницијалном тесту знања

2 2

52.

Табела 52. Поређење просечне успешности ученика К2 и Е2 на иницијалном
тесту знања

| | 2 | | 2 | | t | df | p |
|--|---------|---------|---------|---------|-------|-----|-------|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 11,1176 | 3,77148 | 10,6353 | 4,31456 | 0,776 | 168 | 0.439 |

: AS ó

; SD ó

; df ó

; p ó

(p

<0.01).

2 2

t-

, t(168)=0,776, p=0.439,

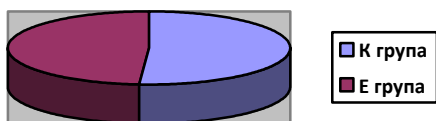
12,

2 2

(46%)

(44%).

Графикон 12. Разлике ученика К2 и Е2 групе на иницијалном тесту мерене просечним нивоом знања групе



2 2

2) Успешност ученика у оквиру различитих категорија задатака

2 2

(53).

6

Табела 53. Успех ученика К2 и Е2 групе мерен успешно решеним задацима сваке категорије знања на иницијалном тесту

| | | | | | |
|---|--|-------|-------|-------|-------|
| | | | | | |
| 1 | | 4,51 | 4,15 | 1,49 | 0,95 |
| | | 75,17 | 69,17 | 24,83 | 15,83 |
| 1 | | 4,40 | 3,78 | 1,49 | 0,95 |
| | | 73,33 | 63 | 24,83 | 15,83 |

(2 6

75,17% ; 2 6 73,33%),

(2 6

69,17% ; 2 6 63%),

(2 6

24,83% ; 2 6 24,83%),

(2 6 15,83% ; 2 6 15,83%).

Табела 54. Поређење просечне успешности ученика К2 и Е2 на суптестовима знања у иницијалном мерењу

| | 2 | | 2 | | t | df | p |
|---|--------|---------|--------|---------|-------|-----|-------|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 4.5176 | 1.20131 | 4.4 | 1.20712 | 0.637 | 168 | 0.525 |
| | 4.1529 | 1.22965 | 3.7882 | 1.41501 | 1.794 | 168 | 0.075 |
| . | 1.4941 | 1.49303 | 1.4941 | 1.46079 | 0 | 168 | 1 |
| . | 0.9529 | 1.18428 | 0.9529 | 1.36195 | 0 | 168 | 1 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó (p <0.01).

(54) 2 2 .

3) Дистрибуција нивоа знања ученика

, .
(55).

Табела 55. Заступљеност категорија знања у К2 и Е2 групи на иницијалном мерењу

| | | | | | |
|---|--|-------|-------|-------|------|
| | | | | | |
| 2 | | 28 | 40 | 15 | 2 |
| | | 32,94 | 47,05 | 17,65 | 2,35 |
| 2 | | 30 | 37 | 14 | 4 |
| | | 35,29 | 43,53 | 16,47 | 4,71 |

7.2.2. Квалитет историјских знања на финалном мерењу

2 ,
) (2 2
 : 1) , 2)
 3)
 2 2 .

1) Просечна успешност ученика на финалном тесту знања

($t=-7.051$; $df=168$; $p=0,000$)

(56)

Табела 56. Поређење просечне успешности ученика K2 и E2 на финалном тесту знања

| | 2 | | 2 | | t | df | p |
|--|---------|---------|----|---------|--------|-----|-------|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 10.6471 | 4.09328 | 15 | 3.95511 | -7.051 | 168 | 0,000 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó (p <0.01).

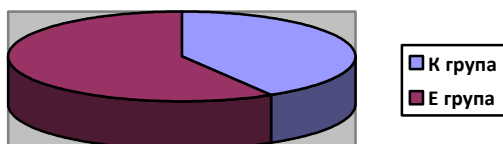
2 2

13.

(62%)

(44%).

Графикон 13. Разлике ученика K2 и E2 групе на финалном тесту мерене просечним успехом групе



2) Успешност ученика у оквиру различитих категорија задатака

(57).

Табела 57. Успех ученика K2 и E2 групе мерен успешно решеним задацима сваке категорије знања на финалном тесту

| | | | | | |
|---|--|-------|-------|-------|------|
| | | | | | |
| 2 | | 3.41 | 4.00 | 2.17 | 1,05 |
| | | 56,83 | 66,66 | 36,16 | 17,5 |
| 2 | | 4.48 | 4.94 | 3.47 | 2.10 |
| | | 74,66 | 82,33 | 57,83 | 35 |

(2 ó 66,66% ; 2 ó 82,33%),
 (2 ó 56,83% ; 2 ó 74,66%),
 (2 ó 36,16% ; 2 ó 57,83%),
 (2 ó 17,5% ; 2 ó 35%).

(,),

58. Поређење просечне успешности ученика K2 и E2 на суптестовима знања у финалном мерењу

| | 2 | | 2 | | t | df | p |
|--|--------|---------|--------|---------|--------|-----|---|
| | AS | SD | AS | SD | | | |
| | 3.4118 | 1.33892 | 4.4824 | 1.20131 | -5.487 | 168 | 0 |
| | 4 | 1.44749 | 4.9412 | 1.03915 | -4.87 | 168 | 0 |
| | 2.1765 | 1.64878 | 3.4706 | 1.52431 | -5.314 | 168 | 0 |
| | 1.0588 | 1.17871 | 2.1059 | 1.52771 | -5.003 | 168 | 0 |

: AS ó ; SD ó ; df ó ; p ó (p <0.01).

t- (58),

3) Дистрибуција нивоа знања ученика

2 2 (

59).

Табела 59. Заступљеност категорија знања у K2 и E2 групи на финалном мерењу

| | | | | | |
|---|--|-------|-------|-------|-------|
| | | | | | |
| 1 | | 30 | 41 | 12 | 2 |
| | | 35,29 | 48,23 | 14,11 | 2,35 |
| 1 | | 5 | 36 | 32 | 12 |
| | | 5,88 | 42,35 | 37,64 | 14,11 |

2
 (84%), 2
 (80%). 2
 ().
 2 , 50%
 (), 50%
 ().
 ,
 ,
 .
 :

1) Знање препознавања

, , ,
 , (2: 32,94% 2: 35,29%).
 2
 (35,29%), 2
 ,
 , 5,88% .
 ()

2) Знање репродукције

2 (47,05%) 2 (43,53%)
 ,
 (2: 48,23; 2: 42,35).

(45 49)

3) Оперативна знања

17,65% 2 16,47%

2

(14,11%), 2

(37,64%). 2

4) Стваралачка знања

2

(4,71%) 2 (2,35%),

2 (2,35%), 2

(14,11%)

2 2

2 2

- 2, 2 ; 2
 - 2, ; 2 (
 - 2, 2 ; 2 (80%),
- (80%);

: *Након обраде историјских садржаја, знања ученика контролне групе су и даље на нивоима препознавања и репродукције, док су знања ученика експерименталне групе на нивоу оперативних знања.*

(1 2)
(1 2).

: (1: 57,33% , 2: 56,83%); (1: 69,66% , 2: 66,66%); (1: 34,83% , 2: 36,16%); (1: 15,83% , 2: 17,5%).

: (1: 78,33% , 2: 74,66%); (1: 82,83% , 2: 82,33%); (1: 64,66% , 2: 57,83%); (1: 38,83% , 2: 35%).

(1 2).
 (). (1
 2),
 1
 2
 :

7.2.3. Ефекти тимске наставе природе и друштва у погледу квалитета знања о историјским садржајима

(MANCOVA) (2)
 (2) (10).
 (60).

Табела 60. Утицај групне припадности на промене скорова зависних варијабли

| | F | p | η^2 |
|--|---------|---|----------|
| | 29.755 | 0 | 0.154 |
| | 32.326 | 0 | 0.165 |
| | 29.66 | 0 | 0.153 |
| | 22.101 | 0 | 0.119 |
| | 101.477 | 0 | 0.382 |

: p ó F ; η^2 ó

($\eta^2 = 0,382$).

(Pallant, 2011).

(Cohen, 1988),
47.

(F(1,164)=101.477,
p=0,000, $\eta^2=0,382$).

38,2% ($\eta^2 = 0,382$)

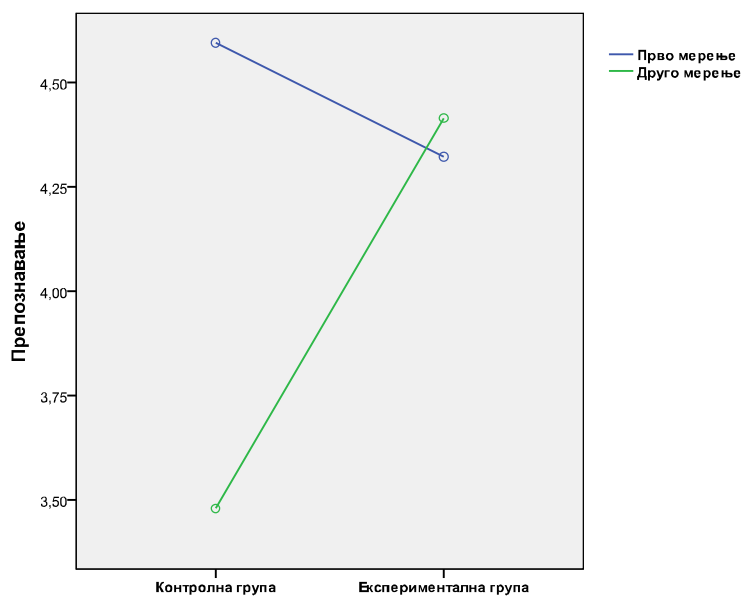
(47).

: (F(1,164)=29.755, p=0,000, $\eta^2=0.154$),
(F(1,164)=32.326, p=0,000, $\eta^2=0.165$), (F(1,164)=29.66, p=0,000,
 $\eta^2=0.153$), (F(1,164)= 22.101, p=0,000, $\eta^2=0.119$).

(47) ($\eta^2=0.154$),
($\eta^2=0.165$) ($\eta^2=0.153$),
(47) ($\eta^2=0.119$). 15,4%
, 16,5%
, 15,3% 11,9%

: Очекује се да ће доћи до статистички значајне промене у степену усвојености знања препознавања код ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајен начин.

Графикон 14. Промене у знању препознавања

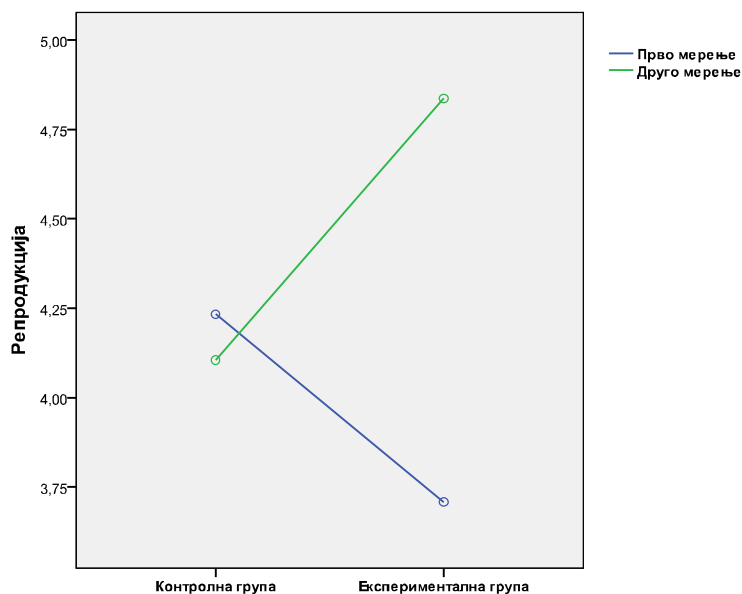


2) Знање репродукције

2 2
 ()
 15 2). 2
 , 2 (1,1)
 . 2 2
 (0,7)

: Очекује се да ће доћи до статистички значајне промене у степену усвојености знања репродукције код ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајен начин.

Графикон 15. Промене у знању репродукције



3) **Оперативна знања**

16

(2 2)

2 2

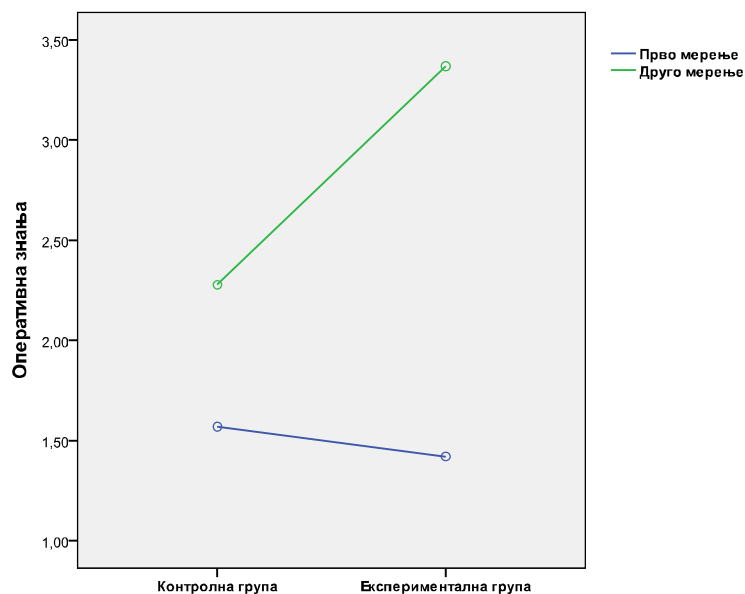
(1,1).

2

2

: Очекује се да ће доћи до статистички значајне промене у степену усвојености оперативних знања код ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајен начин.

Графикон 16. Промене у оперативним знањима



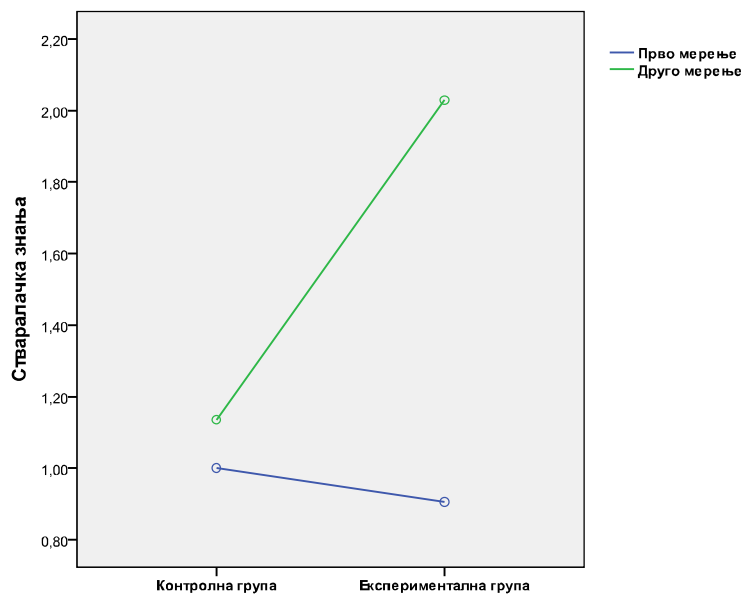
4) Стваралачка знања

$$F_{\text{експ}} = \frac{2 \cdot 2}{2} = 1,2 \quad (17)$$

$$F_{\text{контрол}} = \frac{2 \cdot 2}{2} = 0,9$$

Очекује се да ће доћи до статистички значајне промене у степену усвојености стваралачких знања код ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајен начин.

Графикон 17. Промене у стваралачким знањима

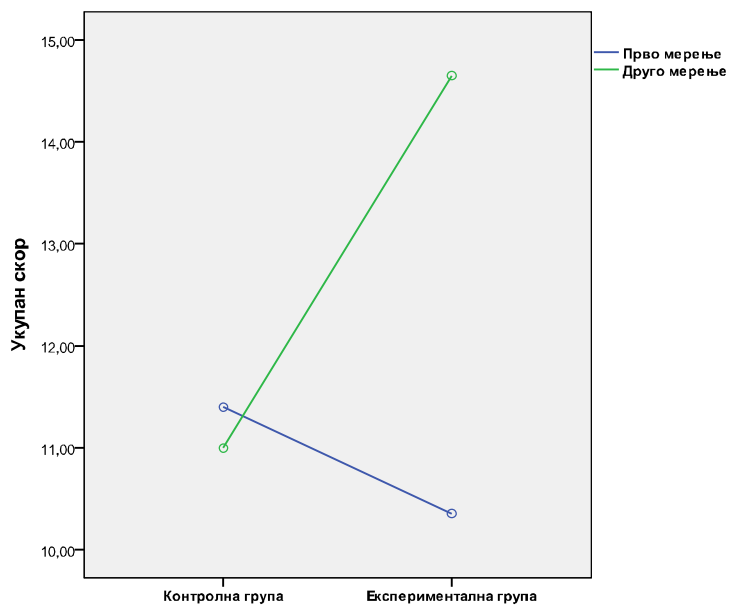


5) Укупно знање

| | | | |
|---|-----|---|------|
| | | 2 | 2 |
| | . | 2 | |
| | . | 2 | |
| | 4,3 | . | 2 |
| 2 | 3,6 | . | |
| | 2 | (| 18). |
| 2 | | | |

: Очекује се да ће доћи до значајне промене у квалитету укупног знања ученика који су радили по експерименталном програму у односу на ученике који су радили на уобичајени начин.

Графикон 18. Промене у укупном знању



:
 •) (2
 , ;
 • (2) ,
 ;
 • (2 2) ,
 ;
 • 2 ;
 , 2
 () .

7.2.4. Оцена из Природе и друштва и квалитет знања о историјским садржајима

?

Табела 61. Утицај оцене на промене скорова зависних варијабли

| | | F | p | η^2 |
|--|--|-------|-------|----------|
| | | 0.006 | 0.941 | 0 |
| | | 2.907 | 0.09 | 0.017 |
| | | 0.448 | 0.504 | 0.003 |
| | | 0.847 | 0.359 | 0.005 |
| | | 0.01 | 0.919 | 0 |

: p ó F ; η^2 ó .

(61).

(F(1,164)=0.01,

p=0.919, $\eta^2=0$),

:

(F(1,164)= 0.006, p=0.941, $\eta^2=0$),

(F(1,164)=2.907, p=0.09, $\eta^2=0.017$),

(F(1,164)=0.448, p=0.504, $\eta^2=0.003$)

(F(1,164)=0.847, p=0.359, $\eta^2=0.005$).

(62).

Табела 62. Корелација између оцене из Природе и друштва и успеха на иницијалном, финалном мерењу и разлици између мерења

| | | | | | |
|--|---------|---------|---------|---------|---------|
| | | | | | |
| | 0.446** | 0.509** | 0.397** | 0.343** | 0.564** |
| | 0.404** | 0.407** | 0.422** | 0.400** | 0.576** |
| | -0.006 | -0.132 | 0.052 | 0.072 | -0.008 |

: **

ó p<0.01.

(
(0.343 0.446), (, (r=0.509; p<0.01)) (: r=0.564; p<0.01)
: r=0.576; p<0.01).

: Претпостављамо да је оцена из
Природе и друштва у корелацији са квалитетом знања ученика о историјским
 садржајима.

7.2.5. Утицај образовања оца и мајке на квалитет знања о историјским садржајима

?

Табела 63. Утицај образовања оца и мајке на промене скорова зависних варијабли

| | | F | p | η^2 |
|--|--|-------|-------|----------|
| | | 0.013 | 0.908 | 0 |
| | | 8.001 | 0.005 | 0.047 |
| | | 1.488 | 0.224 | 0.009 |
| | | 1.174 | 0.28 | 0.007 |
| | | 5.625 | 0.019 | 0.033 |
| | | 0.484 | 0.488 | 0.003 |
| | | 0.018 | 0.895 | 0 |
| | | 0.264 | 0.608 | 0.002 |
| | | 0.057 | 0.811 | 0 |
| | | 0.393 | 0.532 | 0.002 |

: p ó F ; η^2 ó .

(63)

(F(1,164)= 8.001, p=0,005, η^2 =0.047).

: Претпостављамо да степен стручне спреме родитеља не утиче на промену квалитета знања ученика о историјским садржајима.

7.2.6. Утицај пола на квалитет знања о историјским садржајима

Табела 64. Утицај пола на промене скорова зависних варијабли

| | | F | p | ² |
|--|--|-------|-------|--------------|
| | | 0.146 | 0.703 | 0.001 |
| | | 1.609 | 0.206 | 0.01 |
| | | 0.01 | 0.922 | 0 |
| | | 0 | 0.994 | 0 |
| | | 0.686 | 0.409 | 0.004 |

: p ó F ; ² ó

(64)

: Претпостављамо да пол ученика не утиче на промену квалитета знања ученика о историјским садржајима.

8. Закључак

и припремање, тимску реализацију тимско вредновање рада.

наставника.

ученика,

тимска настава природе и друштва у веб окружењу.

: 1)

2)

сарадњи у тимској настави, стварању повољне средине за учење ученика тимском планирању и припремању наставе.

•

, ,
 ,
 , ,
 , ,
 .
 ;

•

: ,
 , , ,
 , ,
 .

•

, , :
 , ,
 , ,
 .
 ;

•

;
 :

•

1 1
 ;

•

1 1
 ;

•

1 ()
 1 ,
 ;

-
- 1 () 1
 ,
 ;
 - , 1 , 1 ,
 1 ()
);
 - (),
 ,
 ,
 ;
 - (1)
 , ,
 , ,
 ;
 - (1) , ,
 , ,
 ;
 - , , , ,
 , ,
 ;
 - 1 , ,
 1
 ;
 - , ,
 ;
 - , ,
 ;



- (,) ;
- , ;
- , ;
- , ;
- , .

(флексибилан модела тимске

наставе уз подршку веб окружења)

- 2 2 ;
- ; (
- () ;),
- , ;
- (20%) ; 2
- 2 , ; (
- 2), 2 ;
- 2 , ; , 2

•
, , .
:
(тимске наставе у веб
окружењу)

,
()
,
,
()
,
(, , ,)
,
,
()
, ,
,
,
()
, ,

8.1. Дидактичко-методичке импликације

1)

2)

3)

4)

5)

6)

7)

() ().

9. Литература

Настава природе и друштва

- Anderson, L. W. (Ed.), Krathwohl, D. R. (Ed.), Airasian, P.W., Cruikshank, K. A., Mayer, R. E., Pintrich, P. R., Raths, J., & Wittrock, M. C. (2001). *A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's Taxonomy of Educational Objectives* (Complete edition). New York: Longman.
- Antonijević, R. (2006). *Sistem znanja u nastavi*. Beograd: Institut za pedagoško-istraživanje.
- Ausubel, P. D. (1962). Subsumption theory of meaningful verbal learning and retention. *The Journal of General Psychology*, 66(2), 213-244.
- Ausubel, P. D. (1963). *The psychology of meaningful verbal learning*. New York: Grune & Stratton.
- Ausubel, P. D. (2000). *The Acquisition and Retention of Knowledge A Cognitive View*. Dordrecht/Boston/ London: Kluwer Academic Publishers.
- Baucal, A. (2013). Standardi obrazovnih postignuća u Srbiji: iskustva iz prve decenije. *Inovacije u nastavi*, (26)3, 76-23.
- Bjekić, D., Zlatić, L. & Najdanović-Tomić, J. (2006). Razvoj taksonomije ciljeva i ishoda vaspitanja i obrazovanja Bluma i saradnika. *Zbornik radova Učiteljskog fakulteta, Užice*, 7, 77-96.
- Bjekić, D., Aleksić, V. & Vučetić, M. (2012). Dvodimenzionalni model Blumove taksonomije u nastavi TIO. U: Golubović, D. (ur.), *Tehnika i informatika u obrazovanju*, 1, (319-325). Beograd: Tehnički fakultet.
- Black, J. & MacRaild, D. M. (2007). *Studying History*. Palgrave MacMillan: New York.
- Blagdanić, S. (2014). *Istorijski sadržaji u nastavi prirode i društva*. Beograd: Učiteljski fakultet.
- Bliss, J., & Morrison, I. (1990). A longitudinal study of pupils' understanding of dynamics: Relationship between cognitive development and performance on dynamics items. *European journal of psychology of education*, 5(4), 439-457.

-
- Bloom, B. S. (1981). *Taksonomija ili klasifikacija obrazovnih i odgojnih ciljeva – Knjiga I: kognitivno područje*. Beograd: Republiki zavod za unapređivanje vaspitanja i obrazovanja.
 - Bruner, J. S. (1976). Nature and uses of immaturity. In: J. S. Bruner, A. Jolly & K. Sylva (Eds.). *Play: Its role in development and evolution* (28663). Harmondsworth: Penguin Books.
 - Bu evac, N. (2012). *Razvojni efekat simetrične vršnjačke interakcije tokom početnog ovladavanja čitalačkom pismenošću* (doktorska disertacija). Preuzeto januara 15, 2016 sa the World Wide Web: <https://fedorabg.bg.ac.rs/fedora/get/o:7157/bdef:Content/get>
 - Cooper, H. (2012). *History 5–11: A guide for Teachers*. London: Routledge.
 - Cooper, H. (2013). Why must teaching and learning in History be creative? In: H. Cooper (Eds.), *Teaching History Creatively*, (3–18). London and New York: Routledge.
 - Chi, M. T. H., Slotta, J. D. & Leeuw, N. (1994). From things to processes: A theory of conceptual change for learning science concepts. *Learning and Instruction*, 4(1), 27–43.
 - Donaldson, M. (1988). *Um deteta*. Beograd: Zavod za udzbenike i nastavna sredstva.
 - Dryden, G. & Vos, J. (2001). *Revolucija u učenju*. Zagreb: duca.
 - European Commission (2006). *Key competences for lifelong learning*. Brussels: European Commission.
 - Fleshner, E. A. (1971). The mastery by children of some concepts in physics. In: E.E. Stones (Eds.), *Readings educational psychology, learning and teaching*, London: Methuen.
 - Heler, A. (1984). *Teorija istorije*. Beograd: Rad.
 - Ivi , I., Milanovi , M., Rosandi , R. i Smiljani V. (1976). *Razvoj i merenje inteligencije*, I tom. Beograd: Zavod za udzbenike i nastavna sredstva.
 - Ivi , I. (1992). Teorije mentalnog razvoja i problemi ishoda obrazovanja. *Psihologija*, 3–4, 7–35.
 - Jankovi , A. (2012). *Uticao informaciono-komunikacione tehnologije na postignuća učenika u nastavi Prirode i društva* (doktorska disertacija). Objavljena u doiSerbiaPhD.
 - Josimov, G., Novkovi , LJ., Stojanovi , B., urovi , A., Grahovac, V. i Ban ur, V. (2010). *Ključna znanja iz prošlosti u nastavnim predmetima Svet oko nas i Priroda i društvo kao osnova za učenje Istorije*. Beograd: Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja i Savez u itelja Republike Srbije.

-
- Kamenov, E. (2008). *Mudrost čula I deo*. Novi Sad: Dragon.
 - Klein, J. T. (2006). *A Platform for a Shared Discourse of Interdisciplinary Education*. Retrieved July 24, 2015 from the World Wide Web http://www.jsse.org/2006-2/klein_platform.htm.
 - Krathwohl, D. R. (2002). A revision of Bloom's taxonomy: An overview. *Theory into practice*, 41(4), 212–218.
 - Laketa, N. i Vasilijevi, D. (2012). *Obrazovanje i usavršavanje nastavnika*. Ulice: U iteljski fakultet.
 - Lazarevi, D. (1999). *Od spontanosti ka naučnim pojmovima*. Beograd: Zavod za udflbenike i nastavna sredstva.
 - Lazarevi, D. i Banur, V. (2001). *Metodika nastave prirode i društva*. Jagodina–Beograd: U iteljski fakultet.
 - Lurija, A. P. (1996). *Vigotski, L. S.: Problemi opšte psihologije* (Sabrana dela II). Beograd: Zavod za udflbenike i nastavna sredstva.
 - Marinkovi, S. (2010). *Profesionalni razvoj nastavnika i postignuća učenika*. Ulice: U iteljski fakultet.
 - Milanović-Nahod, S. (1994). Menjanje pojmova: od intuitivnih do naučnih objašnjenja. *Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*, 26.
 - Mitrović, A. (1996). *Propitivanje*. Beograd: Klio.
 - *Nastavni program za četvrti razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja*. Zavod za unapređivanje obrazovanja i vaspitanja. Preuzeto decembra 10, 2014 sa the World Wide Web <http://www.zuov.gov.rs/poslovi/nastavni-planovi/nastavni-planovi-os-i-ss/>
 - *Pedagoška enciklopedija* (1989), u redakciji dr Nikole Potkonjaka i dr Petra Tumlare. Beograd: Zavod za udflbenike i nastavna sredstva.
 - *Pedagoški leksikon* (1996), u redakciji N. Potkonjaka i saradnika. Beograd: Zavod za udflbenike i nastavna sredstva.
 - Perović, M. (1995). *Metodika nastave istorije*. Beograd: Zavod za udflbenike i nastavna sredstva.
 - Pešikan-Avramović, A. (1996). *Treba li deci istorija-psihološki problemi učenja/nastave istorije u osnovnoj školi*. Beograd: Zavod za izdavanje udflbenika.
 - Pešikan, A. (2003). *Nastava i razvoj društvenih pojmova kod dece*. Beograd: Zavod za udflbenike i nastavna sredstva.

-
- Petrovi , G. (1971). *Logika*. Zagreb: Tiskolska knjiga.
 - Petrovi , V. (2006). *Razvoj naučnih pojmova u nastavi poznavanja prirode*. Jagodina: Uiteljski fakultet.
 - Pijafle, fi. (1972). Pijafleovo gledite (preveo M. Milinkovi). *Psihologija*, 1–2, 12–25.
 - Piaget, J. (1995). *Sociological studies*. Routledge: London and New York.
 - *Pravilnik o obrazovnim standardima za kraj prvog ciklusa obaveznog obrazovanja za predmete srpski jezik, matematika i priroda i društvo* (2011). Službeni glasnik RS ó Prosvetni glasnik, Br. 5/11.
 - *Pravilnik o nastavnom programu za četvrti razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja*. Službeni glasnik RS ó Prosvetni glasnik, br. 3/06, 15/06, 2/08, 3/11, 7/11, 1/13, 11/14.
 - Redko, A. Z. (1965). *Psihologija učenja istorije*. Sarajevo: Zavod za izdavanje udžbenika.
 - Rendi -Mio evi , I. (2003). *Učenik-istražitelj prošlosti*. Zagreb: Tiskolska knjiga.
 - Taranovi -Boflanovi , N. (1989). *Teorijske osnove saznanja u nastavi*. Beograd: Prosveta.
 - Taranovi -Boflanovi , N. (1994). Uloga pojmova u razvoju samostalnog razumivanja u nastavi poznavanja prirode. *Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*, 26.
 - Tifer, J. i Tivku-i , S. (2007). Misлити u vremenu i prostoru: predlozi za izmene u programu predmeta poznavanje društva. *Nastava i vaspitanje*, (56)4, 361–372.
 - Tivku-i , S. i Tifer, J. (2006). Novi pristup nastavi poznavanja društva u četvrtom razredu osnovne škole: akciono istraživanje. *Nastava i vaspitanje*, (55)3, 269–282.
 - Terhart, E. (2001). *Metode poučavanja i učenja*. Zagreb: Educa.
 - Vasiljevi , D. (2004). *Formiranje pojmova o prirodi*. Ufice: Uiteljski fakultet.
 - Vigotski, L. S. (1983). *Mišljenje i govor*. Beograd: Nolit.
 - Wallace, B. (2003). *Using History to Develop Thinking Skills at Key Stage 2*. New York: David Fulton Publishers, A NACE/Fulton Publication.
 - Zaje ranovi , G. (1996). *Logika*. Ni–: Izdava ka jedinica Univerziteta u Ni–u.

Тимска настава

- Alexander, W. (1995). The junior high school: A changing view. *Middle School Journal*, 26(3), 24.
- Anderson, R. H., Hagstrom, E. A. & Robinson W. M. (1960). Team Teaching in an Elementary School. *The School Review*, 68(1), 71–84.

-
- Arcaro, J. (1995). *Teams in education: Creating an integrated approach*. New York: CRC Press.
 - Armstrong, D. G. (1977). Team Teaching and Academic Achievement. *Review of Educational Research*, 47(1), 65–86.
 - Arhar, J. M., Johnston, J. H., Er Markle, G. C. (1989). The effects of teaming on students. *Middle School Journal*, 20(3), 24–27.
 - Austin, A. E. & Baldwin, R. G. (1991). *Faculty collaboration: Enhancing the quality of scholarship and teaching*. ASHE ó ERIC Hager Education, Reporter No. 7. Washington, DC: George Washington University, School of Education and Human Development. Retrieved y 18, 2015 from the World Wide Web <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED346805.pdf>.
 - Baeten, M. & Simons, M. (2014). Student teachers team teaching: Models, effects and conditions for implementation. *Teaching and Teacher Education*, 41, 92–110.
 - Battershell, W. (2011). *Dialectic Team Teaching at the University Level: A Study of Four Teams* (Doctoral thesis Kent State University). Retrieved January 31, 2014 from the World Wide Web https://etd.ohiolink.edu/ap:10:0::NO:10:P10_ACCESSION_NUM:kent1309540447.
 - Beggs, D. (1964). *Team teaching: Bold new venture*. Bloomington: Indiana University Press.
 - Bennett, R. V., Ishler, M. F. & O'Loughlin, M. (1992). Effective collaboration in teacher education. *Action in Teacher Education*, 14(1), 52–56.
 - Berentsen, L. (2006). Team teaching with academic core curricula teachers: Using aviation concepts. *Journal of Industrial Teacher Education*, 43(2), 7619.
 - Bryk, A., Camburn, E. & Louis, K. S. (1999). Professional community in Chicago elementary schools: Facilitating factors and organizational consequences. *Educational administration quarterly*, 35(5), 7516781.
 - Buckley, F. J. (2000). *Team teaching: What, whu and How?* Thousand Oaks CA: Sage Publications.
 - Bu evac, N. (2012). *Razvojni efekat simetrične vršnjačke interakcije tokom početnog ovladavanja čitalačkom pismenošću* (doktorska disertacija). Preuzeto marta 19, 2015 sa the World Wide Web <https://fedorabg.bg.ac.rs/fedora/get/o:7157/bdef:Content/get>.

-
- Buysse, V., Sparkman, K. L. & Wesley, P. W. (2003). Communities of practice: Connecting what we know with what we do. *Exceptional Children*, 69(3), 263–277.
 - Campbell, D. T. (1958). Common fate, similarity, and other indices of the status of aggregates of persons as social entities. *Behavioral science*, 3(1), 14–25.
 - Carpenter, S., Fortune, J. L., Delugach, H. S., Etzkom, L. H., Utley, D. R., Farrington, P. A. & Virani, S. (2008). Studying team shared mental models. *3rd International Conference on the Pragmatic Web*, September 28–30. Sweden: Uppsala.
 - Chivers, J. (1995). *Team-building with Teachers*. London: Kogan Page.
 - Coke, P. K. (2005). Practicing what we preach: An argument for cooperative learning opportunities for elementary and secondary educators. *Education*, 126(2), 392–398.
 - Cook, L., & Friend, M. (1995). Co-teaching: Guidelines for creating effective practices. *Focus on Exceptional Children*, 28(3), 1–16.
 - Corin, A. (1997). A course to convert Czech proficiency to proficiency in Croatia and Serbian. In: Stryker S. B., Leaver B. L. (Eds.). *Content-based instruction in foreign language education: Models and methods*, (78–104), Washington, DC: Georgetown University Press.
 - Cotton, K. (1982). *Effects of Interdisciplinary Team Teaching. Research Synthesis*. Washington: National Inst. of Education.
 - Cohen, S. G. & Bailey, D. E. (1997). What makes teams work: Group effectiveness research from the shop floor to the executive suite. *Journal of Management*, 23(3), 239–290.
 - Cunningham, L. L. (1960). Team teaching: Where do we stand? *Administrator's Notebook*, 8, 1–4.
 - Garner, A. E. (1976). Interdisciplinary team teaching: Is your middle school ready? *NASSP Bulletin*, 60 (403), 98–102.
 - Gately, S. & Gately, F. (2001). Understanding Co-teaching Components, *Journal of Teaching Exceptional Children*, 2 (3) 41–47.
 - Gaytan, J. (2010). Instructional strategies to accommodate a team-teaching approach. *Business Communication Quarterly*, 73(1), 82–87.
 - George P. S., & Alexander, W. M. (1993). *The exemplary middle school* (2nd Edition). New York: Holt, Reinhart and Winston, Inc.

-
- Gladman, A. P. (2009). *Collaborative interdisciplinary team teaching in Japan: a study of practitioner and student perspectives* (Doctoral dissertation). Melbourne: Macquarie University.
 - DeBoer, A. L. & Fister, S. L. (1995). *Working together: Tools for collaborative teaching*. Longmont, CO: Sopris West.
 - Davis, J. E. (1975). *Team teaching: What research says to the teacher?* Washington, DC: National Education Association.
 - Davis, J. R. (1995). *Interdisciplinary courses and team teaching: New arrangements for learning*. Phoenix, AZ: American Council on Education and the Oryx Press.
 - Deighton, L. C. (1971). *The encyclopedia of education*. New York: Macmillan.
 - De Lima, J. Á. (2001). Forgetting about friendship: Using conflict in teacher communities as a catalyst for school change. *Journal of Educational Change*, 2(2), 97–122.
 - Dieker, L. A., & Murawski, W. W. (2003). Co-teaching at the secondary level: Unique issues, current trends, and suggestions for success. *High School Journal*, 86(4), 1613.
 - Di Pardo, A. (1999). *Teaching in Common*. New York: Teachers College Press, Columbia University.
 - Doppenberg, J. J., Bakx, A. W. E. A. & den Brok, P. J. (2012). Collaborative teacher learning in different primary school settings. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 18, 5476566.
 - uki, M. i Tpanovi, S. (2006a). Timska nastava kao didakti ka inovacija. U: Gaji, O. (ur.). *Evropske dimenzije promena obrazovnog sistema u Srbiji*, 1, (2776288). Novi Sad: Filozofski fakultet.
 - uki, M. i Tpanovi, S. (2006b). Efekti timske nastave: Metaanaliza empirijskih istraffivanja. U: Gaji, O. (ur.). *Evropske dimenzije promena obrazovnog sistema u Srbiji*, 2, (2276238). Novi Sad: Filozofski fakultet.
 - uki, M. i Tpanovi, S. (2008). Efektivno partnerstvo nastavnika kao inilac kvaliteta timske nastave. *Nastava i vaspitanje*, 57(3), 2596272.
 - or rvi, J. (1981). *Savremena nastava*. Beograd: Nau na knjiga.
 - Eisen, M. J. & Tisdell, E. J. (2000). *Team teaching and learning in adult education*. *New Directions for Adult and Continuing Education*. San Francisco: Jossey-Bass.

-
- Erb, T. O. (1997). Meeting the needs of young adolescents on interdisciplinary teams: The growing research base. *Childhood Education*, 73(5), 309-311.
 - European Commission (2013). *The Teaching and Learning International Survey (TALIS) 2013: Main findings from the survey and implications for education and training policies in Europe*. Retrived July 23, 2015 from the World Wide Web http://ec.europa.eu/education/library/reports/2014/talis_en.pdf.
 - Freeman, J. (1970). *Team teachin in Britain*. London:Ward Lock.
 - Friend, . (2014). *Co-Teaching Classroom Partnerships for Student Success*. Resources for the Conversatio Wyoming Department of Education Seventh Annual Leadership Symposium. Retrived August 30, 2014 from the World Wide Web <http://wyominginstructionalnetwork.com/wpcontent/uploads/2014/10/Mon-Dr-Friend-Co-Teaching-Basic.pdf>.
 - Friend, M., Cook, L., Hurley-Chamberlain, D. & Shamberger, C. (2010). Co-teaching: An illustration of the complexity of collaboration in special education. *Journal of Educational and Psychological Consultation*, 20(1), 96-107.
 - Fulton, K. & Britton, T. (2011). *STEM Teachers in Professional Learning Communities: From Good Teachers to Great Teaching*. Washington, DC:The National Commission on Teaching and America's Future. Retrived September 12, 2014 from the World Wide Web http://www.ewa.org/sites/main/files/1098-executive-summary_0.pdf.
 - Hanover Research ó District Administration Practice (2012). *The Effectiveness of the Co-Teaching Model Literature Review*. Retrived August 24, 2014 from the World Wide Web <http://www.hanoverresearch.com/wp-content/uploads/2012/05/Effectiveness-of-Co-Teaching-Membership.pdf>.
 - Hughes, C. E., & Murwaski, W. A. (2001). Lessons from another field: Applying coteaching strategies to gifted education. *Gifted Child Quarterly*, 45, 195-209.
 - Jackson, J. (1964). Analysis of team teaching and of a self-contained homeroom experiment in grades 5 and 6. *Journal of Experimental Education*, 32(1), 317-331.
 - Jang S. J. (2006). Research on the effects of team teaching upon two secondary school teachers. *Educational Research*, 48(2), 177-194.

-
- Jaruda, K. M. & Takeuchi, Sh. (2007). *Team teaching: A Step to a Better Students Performance*. Annual report of the Faculty of Education, Gifu University. Retrived July 15, 2015 from the World Wide Web <http://www.ed.gifu-u.ac.jp/~kyoiku/info/jissen/pdf/0902.pdf>.
 - Jarvis, G. M. & Fleming, R. C. (1965). Team teaching as sixth-graders see it. *The Elementary School Journal*, 66(1), 35-39.
 - Johnson, R. H., Lobb, M. D. & Patterson, G. (1959). Chapter VIII Continued Study of Class Size, Team Teaching, and Scheduling in Eight High Schools in Jefferson County, Colorado. *NASSP Bulletin*, 43(243), 99-104.
 - Jovan, H. (1987). *Timska nastava*. Rijeka: Izdava ki centar Rijeka.
 - Katzenbach, J. & Smith, D. (1993). *The Wisdom of Teams: Creating the High-Performance Organization*. Boston, MA: Harvard Business School Press.
 - Kennamer, L. & Hall, G. E. (1975). *Educational staff development and its implementation*. Austin, Texas: University of Texas at Austin College of Education and University of Texas at Austin Research and Development Center for Teacher Education.
 - Kruse, S. D., Louis, K. S. & Bryk, A. S. (1995). An emerging framework for analyzing school-based professional community. In K. S. Louis, & S. D. Kruse (Eds.), *Professionalism and community: Perspectives on reforming urban schools* (23-44). Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
 - Kruse, S. D. & Louis, K. S. (1997) Teacher teaming in middle schools: Dilemmas for a schoolwide community. *Educational Administration Quarterly*, 33(3), 261-289.
 - Kobolt, A. i fiiflak, A. (2007). Timski rad i supervizija timova. *Ljetopis socijalnog rada*, 14 (2), 367-386.
 - Laketa, N. i Vasilijevi , D. (2006). *Osnove didaktike*. Uffice: U iteljski fakultet.
 - Laketa, N. i Vasilijevi , D. (2012). Nastavni sistemi izme u individualnog i socijalnog koncepta razvoja u enika. U: Marinkovi , S. (ur.). *Nastava i učenje-ciljevi, standardi, ishodi* (115-128). Uffice: U iteljski fakultet.
 - Lambert, P, Goodwin, W. L., Roberts, R.L. & Wiersma, W. (1965). A comparison of pupil achievement in team and self-contained organizations. *Journal of Experimental Education*, 33(3), 217-224.

-
- Lewin, K. (1947). Frontiers in Group Dynamics: Concept, Method and Reality in Social Science; Social Equilibria and Social Change. *Human Relations*, 1(1), 5641.
 - Little, J. W. (1990). The persistence of privacy: autonomy and initiative in teachers' professional relations. *Teachers' College Record*, 91(4), 5096536.
 - Little, J. W. (1993). Teachers' professional development in a climate of education reform, *Educational Evaluation and Policy Analysis*, 15(2), 1296151.
 - Lomos, C. (2012). *Professional community and student achievement* (Doctoral thesis). University Library Groningen.
 - Louis, K. S., Marks, H. M., & Kruse, S. (1996). Teachers' professional community in restructuring schools. *American educational research journal*, 33(4), 7576798.
 - Louis, K. S. & Marks, H. M. (1998). Does professional community affect the classroom? Teachers' work and student experiences in restructuring schools. *American journal of education*. Retrieved August 19, 2015 from the World Wide Web <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED412634.pdf>.
 - Marks, H. M. & Louis, K. S. (1999). Teacher empowerment and the capacity for organizational learning. *Educational Administration Quarterly*, 35(5), 7076750.
 - McDuffie, K. A., Mastropieri, M. A., & Scruggs, T. E. (2009). Differential effects of peer tutoring in co-taught and non co-taught classes: Results for content learning and student-teacher interactions. *Exceptional Children*, 75(4), 4936510.
 - McKinley, B. (1996). *An example of team-taught inter-disciplinary classrooms*. North Branch, NJ: Raritan Valley Community College.
 - Mišević-Kadijević, G. (2010). *Problemska nastava prirode i društva i kvalitet znanja učenika*. Beograd: Učiteljski fakultet.
 - Moreno, R. & Mayer, R. E. (2000). A coherence effect in multimedia learning: the case for minimizing irrelevant sounds in the design of multimedia instructional messages. *Journal of Educational Psychology*, 92(1), 1176125.
 - Murawski, W. (2006). Student outcomes in co-taught secondary English classes: How can we improve? *Reading & Writing Quarterly*, 22(3), 2276247.
 - Murawski, W. W. & Swanson, H. L. (2001). A meta-analysis of co-teaching research: Where are the data? *Remedial and Special Education*, 22(5), 2586267.
 - National Research Council (1996). *National science education standards*. Washington, DC: National Academy Press.

-
- Newmann, F. M. & Wehlage, G. G. (1995). *Successful school restructuring: A report to the public and educators*. Madison, WI: Center on Organization and Restructuring of Schools.
 - Nias, J., Southworth, G. & Yeomans, R. (1989). *Staff Relationships in the Primary School: A Study of Organizational Cultures*. London: Cassell.
 - Nichols, J., Dowdy, A. & Nichols, C. (2010). Co-teaching: An educational promise for children with disabilities or a quick fix to meet the mandates of No Child Left Behind? *Education*, 130(4), 647-651.
 - Northern Nevada Writing Project Teacher-Researcher Group. (1996). *Team teaching*. York, Maine: Stenhouse Publishers.
 - Olson, C. O. J. (1967). Why teaching teams fail. *Peabody Journal of Education*, 45(1), 15-20.
 - Pavlovski, T. i Pavlovi Breneselovi, D. (2000). *Timski rad u vaspitnoj praksi: priručnik za obuku vaspitača*. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju i Filozofski fakultet.
 - *Pedagoški leksikon* (1996). Beograd: Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
 - Pendergast, D. (2006). Fast-tracking middle schooling reform: A model for sustainability. *Australian Journal of Middle Schooling*, 6(2), 13-18.
 - Piechura-Couture, K., Tichenor, M., Touchton, D., Macissac, D., & Heins, E. D. (2006). Coteaching: A Model for Education Reform. *Principal leadership*, 6(9), 39-43.
 - Polak, A. (2007). *Timsko delo v vzgoji in izobraževanju*. Ljubljana: Modrijan.
 - Polak, A. (2011). Vloga vodstva –ole pri spodbujanju in razvijanju timskega dela učiteljev. *Pogledi na vodjenje*, 2, 37-56.
 - Poljak A. (1980). *Didaktika*. Zagreb: Školska knjiga.
 - Richardson, A. (1993). School-based teams help improve school learning environments. *Schools in the Middle*, 2(4), 26-29.
 - Robinson, B. & Schaible, R. (1995). Collaborative teaching: Reaping the benefits. *College Teaching*, 43(2), 57-60.
 - Sandholtz, J. H. (2000). Interdisciplinary team teaching as a form of professional development. *Teacher Education Quarterly*, 27(3), 39-54.
 - Sawyer, R. K. (2006). Educating for innovation. *Thinking skills and creativity*, 1(1), 41-48.

-
- Scholz, R. W. (1978). *What research has found out on the cooperation of teachers and the effect of team teaching*. Retrived August 4, 2014 from the World Wide Web <http://eric.ed.gov/?id=ED173154>.
 - Scruggs, T. E., Mastropieri, M. A., & McDuffie, K. A. (2007). Co-teaching in inclusive classrooms: A metasynthesis of qualitative research. *Exceptional Children*, 73(4), 392-416.
 - Spraker, J. (2003). *Teacher Teaming in Relation to Student Performance: Findings from the Literature*. Retrived August 19, 2014 from the World Wide Web <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED480034.pdf>.
 - Stewart, T. & Perry, B. (2005): Interdisciplinary Team Teaching as a Model for Teacher Development, *TESL-EJ*, (9)2, 1617.
 - Tifer, J. (2008): *Evaluacija kreativnih aktivnosti u tematskoj nastavi*. Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.
 - Tpanovi, S. i uki, M. (2006). Nastavni ka percepcija timske nastave. U: Gaji, O. (ur.). *Evropske dimenzije promena obrazovnog sistema u Srbiji*, 1, (289-311), Novi Sad: Filozofski fakultet.
 - Tpanovi, S. i uki, M. (2009). Modeli timske nastave u svetlu tematskog planiranja. U: Gaji, O. (ur.). *Evropske dimenzije promena obrazovnog sistema u Srbiji*, 5, (101-117). Novi Sad: Filozofski fakultet.
 - Tpanovi, S. i uki, M. (2010). Personalna integracija u timskoj nastavi kao faktor demokratizacije obrazovanja. U: Gaji, O. (ur.). *Evropske dimenzije promena obrazovnog sistema u Srbiji*, 6, (53-72). Novi Sad: Filozofski fakultet.
 - Talbert, J. E. & McLaughlin, M. W. (1994). Teacher professionalism in local school contexts. *American journal of education*, 102(2), 123-153.
 - Thomas, G. (1992). *Effective classroom teamwork. Support or intrusion?* New York, NY: Routledge.
 - Thomas, G. (1997). *Effective classroom teamwork. Support or intrusion*. London: Routledge.
 - Toole, J. C. & Louis, K. S. (2002). The role of professional learning communities in international education. In *Second international handbook of educational leadership and administration* (pp. 245-279). Netherlands: Springer.

-
- Tudge, R. H. J. (1992). Processes and Consequences of Peer Collaboration: A Vygotskian Analysis. *Child Development*, 63, 1364-1379.
 - Vangriekena, K., Dochya, F., Raesa E. & Kyndt, E. (2013). Team entitativity and teacher teams in schools: Towards a typology. *Frontline Learning Research*, 2, 86-98.
 - Vangrieken, K., Dochy, F., Raes, E. & Kyndt, E. (2015). Teacher collaboration: A systematic review. *Educational Research Review*, 15, 17-40.
 - Van Maanen, J. & Barley, S. R. (1984). Occupational communities: Culture and control in organizations. *Research in Organizational Behavior*, 6, 287-365.
 - Vasilijevi, D., Laketa, N. i Stamatovi, J. (2013). Uticaj timske nastave na stvarala ka znanja u enika. *Teme*, 2, 611-630.
 - Wenger, M. & Hornyak, M. (1999). Team teaching for higher level learning: A framework of professional collaboration. *Journal of Management Education*, 23(3), 311-327.
 - Westheimer, J. (2008). Learning among colleagues: Teacher community and the shared enterprise of education. In M. Cochran-Smith, S. Feiman-Nemser, D. J. McIntyre & K. E. Demers (Eds.). *Handbook of research on teacher education: Enduring questions in changing contexts* (3rd edition, 732-755). New York: Routledge.
 - Yisrael, S. B. (2008). *A qualitative case study: the positive impact interdisciplinary teaming has on teacher morale* (Doctoral dissertation). Retrieved April 15, 2015 from the World Wide Web <http://etd.ohiolink.edu/>.

Веб окружење и тимска настава

- Agosto, D. E. (2002a). Bounded rationality and satisficing in young people's Web based decision making. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 53(1), 16-27.
- Agosto, D. E. (2002b). A model of young people's decision-making in using the Web. *Library & Information Science Research*, 24(4), 311-341.
- Ally, M. (2005). *Osnove obrazovne teorije online učenja*. Edupoint. Preuzeto februara 12, 2015 sa the World Wide Web <http://edupoint.carnet.hr/casopis/38/clanci/3>.

-
- Angeli, C. (2005). Transforming a teacher education method course through technology: Effects on preservice teachers' technology competency. *Computers & Education*, 45(4), 383-398.
 - Autorski tim (2010). *Škola budućnosti*. Beograd: Majkrosoft i Ministarstvo prosvete.
 - Autorski tim (2007). *Kultura kritičkog mišljenja: teorijsko zasnivanje i implikacije za nastavu*. Beograd: Institut za psihologiju i Centar za primenjenu psihologiju.
 - Argelagós, E. & Pifarré, M. (2012). Improving Information Problem Solving skills in Secondary Education through embedded instruction. *Computers in Human Behavior*, 28(2), 515-526.
 - Bawden, D. (2001). Information and digital literacies: A review of concepts. *Journal of Documentation*, 57(2), 218-259.
 - Bilal, D. (2000). Children's use of the Yahoo! search engine: cognitive, physical, and affective behaviors on fact-based search tasks. *Journal of the American Society for Information Science and Technology*, 51(7), 646-665.
 - Bjeki, D., Krneta, R. i Milošević, D. (2008). Kompetencije za e-nastavu u sistemu profesionalnih kompetencija nastavnika osnovne škole. *Inovacije u nastavi*, (21)2, 76-20.
 - Blitz, C. L. (2013). *Can online learning communities achieve the goals of traditional professional learning communities? What the literature says*. Washington, DC: U.S. Department of Education, Institute of Education Sciences, National Center for Education Evaluation and Regional Assistance, Regional Educational Laboratory Mid-Atlantic. Retrieved July 18, 2015. from the World Wide Web <http://ies.ed.gov/ncee/edlabs>.
 - Brand-Gruwel, S., Wopereis, I. & Vermetten, Y. (2005). Information problem solving: Analysis of a complex cognitive skill. *Computers in Human Behavior*, 21(3), 487-508.
 - Brand-Gruwel, S. & Wopereis, I. (2006). Integration of the information problem-solving skill in a curriculum: The effects of learning with authentic tasks. *Technology, Instruction, Cognition and Learning*, 4, 243-263.
 - Brand-Gruwel, S. & Gerjets, P. (2008). Instructional Support for Enhancing Students' Information Problem Solving Ability. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 615-622.
 - Brand-Gruwel, S., Wopereis, I. & Walraven, A. (2009). A descriptive model of information problem solving while using internet. *Computers & Education*, 53(4), 1207-1217.

-
- Danilovi , M. (2005). Psihološke osnove i suština obrade informacija i saznavanja. U: Danilovi M. i Popov S. (ur). *Tehnologija, informatika, obrazovanje* (19629). Beogradó Novi Sad: Institut za pedagoška istraživanja, Centar za razvoj i primenu nauke, tehnologije i informatike.
 - De Vries, B., Van der Meij, H. & Lazonder, . W. (2008). Supporting reflective web use in primary schools. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 6496665.
 - Đorđević , J. (1997). *Nastava u učenju u savremenoj školi*. Beograd: Uiteljski fakultet.
 - Eisenberg, M. B. & Berkowitz, R. (1990). *Information problem-solving: The big six skills approach to library and information skills instruction*. Norwood, NJ: Ablex.
 - European Commission (2008). *The use of ICT to support innovation and lifelong learning for all – A report on progress*. Brussels: European Commission.
 - European Commission (2013). *The International Computer and Information Literacy Study (ICILS). Main findings and implications for education policies in Europe*.
 - Fidel, R., Davies, R. K., Douglass, M. H., Holder, J. K., Hopkins, C. J., Kushner, E. J., et al. (1999). A visit to the information mall: Web searching behavior of high school students. *Journal of the American Society of Information Science*, 50(1), 24637.
 - Friend, . (2014). *Co-Teaching Classroom Partnerships for Student Success*. Resources for the Conversatio Wyoming Department of Education Seventh Annual Leadership Symposium, June 23, 2014, Greensboro NC. Retrived y 18, 2015 from theWorldWideWeb
<http://wyominginstructionalnetwork.com/wpcontent/uploads/2014/10/Mon-Dr-Friend-Co-Teaching-Basic.pdf>.
 - Gaji , O. (2004). *Problemska nastava književnosti*. Novi Sad: Filozofski fakultet.
 - Gerjets, P., Kammerer, Y. & Werner, B. (2011). Measuring spontaneous and instructed evaluation processes during Web search: Integrating concurrent thinking-aloud protocols and eye-tracking data. *Learning and Instruction*, 21(2), 2206231.
 - Graesser, A. C., Wiley, J., Goldman, S. R., O'Reilly, T., Jeon, M., & McDaniel, B. (2007). SEEK Web tutor: Fostering a critical stance while exploring the causes of volcanic eruption. *Metacognition and Learning*, 2(2), 896105.
 - Hill, J. R. (1999). A conceptual framework for understanding information seeking in open-ended information services. *Educational Technology, Research and Development*, 47(1), 5627.

-
- Hirsch, S. G. (1999). Children's relevance criteria and information seeking on electronic resources. *Journal of the American Society for Information Science*, 50(14), 1265-1283.
 - Hoffman, J. L., Wu, H. K., Krajcik, J. S. & Soloway, E. (2003). The nature of middle school learners' science content understandings with the use of on-line resources. *Journal of Research in Science Teaching*, 40(3), 323-346.
 - Hsiao, H.-S., Tsai, C.-C., Lin, C.-Y. & Lin, C.-C. (2012). Implementing a self-regulated WebQuest learning system for Chinese elementary schools. *Australasian Journal of Educational Technology*, 28(2), 315-340.
 - Jang, S. J. (2008). Innovations in science teacher education: effects of integrating technology and team-teaching strategies. *Computers & Education*, 51(2), 646-659.
 - Kafai, Y. & Bates, M. J. (1997). Internet web-searching instruction in the elementary classroom: building a foundation for information literacy. *School Library Media Quarterly*, 25(2), 103-111.
 - Koot, U. & Hoveijn, M. (2005). Google, de magische antwoordmachine. [Google, the magical answer machine]. *Pedagogiek in Praktijk*, 11(28), 18-22.
 - Kuiper, E., Volman, M. & Terwel, J. (2008). Integrating critical Web skills and content knowledge: Development and evaluation of a 5th grade educational program. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 666-692.
 - Kuhlthau, C. (1993). *Seeking meaning: A process approach to library and information services*. Norwood, NJ: Ablex.
 - Kunda in, M. i Marinkovi, S. (2012). Samoprocene i procene kompetencija nastavnika razredne nastave. *Nastava i vaspitanje*, (61)3, 447-462.
 - Large, A. & Behesht J. (2000). The Web as a classroom resource: Reactions from the users. *Journal of the American Society for Information Science*, 51(12), 1069-1080.
 - Lazonder, A. W. & Rouet, J. F. (2008). Information problem solving instruction: Some cognitive and metacognitive issues. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 753-765.
 - Lyons, D., Hoffman, J., Krajcik, J. & Soloway, E. (1997). *An investigation of the use of the World Wide Web for on-line inquiry in a science classroom*. Paper presented at the meeting of the National Association for Research in Science Teaching, Chicago, IL.
 - Mayer, R. (2001). *Multimedia Learning*. New York: Cambridge University Press.

-
- MaKinster, J. G., Beghetto, R. A. & Plucker, J. A. (2002). Why can't I find Newton's third law? Case studies of students' use of the web as a science resource. *Journal of Science Education and Technology*, 11(2), 155-172.
 - Marchionini, G. (1995). *Information-seeking in electronic environments*. New York: Cambridge University.
 - Mirkov, S. (2013). *Učenje – zašto i kako: pristupi u proučavanju činilaca koji deluju na učenje*. Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.
 - Moore, P. (1995). Information problem solving: A wider view of library skills. *Contemporary Educational Psychology*, 20 (1), 1631.
 - Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije (2013). *Smernice za unapređivanje uloge IKT u obrazovanju*. Preuzeto marta 10, 2015 sa the World Wide Web http://www.nps.gov.rs/wp-content/uploads/2013/12/SMERNICE_final.pdf
 - Newell, A. & Simon, H. A. (1972). *Human problem solving*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
 - Ni kovi, R. (1970). *Učenje putem rešavanja problema u nastavi*. Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika Socijalističke Republike Srbije.
 - OECD (2013). *Teaching and Learning International Survey (TALIS)*.
 - OECD (2010). *Are New Millennium Learners Making the Grade? Technology Use and Educational Performance in PISA*.
 - Pavlović, Breneselović, D. (2012). (Ne) postoje li digitalni prostor u predškolskom vaspitanju Srbije. U: Golubović, D. (ur). *Tehnika i informatika u obrazovanju*, 1, (319-325). Beograd: Tehnički fakultet.
 - Peñakan, A. (2010). Savremeni pogled na prirodu predškolskog učenja i nastave: socio-konstruktivistički gledište i njegove praktične implikacije. *Psihološka istraživanja*, 2, 157-184.
 - Petko, D. (2012). Teachers' pedagogical beliefs and their use of digital media in classrooms: Sharpening the focus of the 'will, skill, tool' model integrated teachers' constructivist orientations. *Computers & Education*, 58(4), 1351-1359.
 - Pritchard, A. & Cartwright, V. (2004). Transforming what they read: helping eleven year olds engage with Internet information. *Literacy*, 38(1), 26-31.

-
- Raes, A., Schellens, T., De Wever, B. & Vanderhoven, . (2011). Scaffolding information problem solving in web-based collaborative inquiry learning. *Computers & Education*, 59(1), 82694.
 - Rister, D. (2006). Onlajn ispitivanje. *Edupoint*, 41(4), 4614.
 - Risti , fi. (2006). *O istraživanju, metodu i znanju* (drugo izdanje). Beograd: Institut za pedago-ka istraflivanja.
 - Risti , M. i Radovanovi , I. (2013). *Internet u obrazovanju (pedagoški aspekti primene interneta u nastavi)*. Beograd: U iteljski fakultet.
 - Rouet, J.-F., Ros, C., Goumi, A., Macedo-Rouet, M. & Dinet, J. (2011). The influence of surface and deep cues on primary and secondary school studentsø assessment of relevance in Web menus. *Learning and Instruction*, 21 (2), 2056219.
 - Schacter, J., Chung, G. K. & Dorr, A. (1998). Childrenø Internet searching on complex problems: Performance and process analysis. *Journal of the American Society for Information Science*, 49 (9), 8406849.
 - Seo, K., Templeton, R. & Pellegrino, D. (2008). Creating a ripple effect: Incorporating multimedia-assisted project-based learning in teacher education. *Theory into Practice*. 47 (3), 2596265.
 - Spink, A., Danby, S., Mallan, K. & Butler, C. (2010). Exploring young childrenø web searching and technoliteracy. *Journal of documentation*, 66(2), 1916206.
 - Stadtler, M., & Bromme, R. (2007). Dealing with multiple documents on the WWW: The role of metacognition in the formation of documents models. *Computer Supported Collaborative Learning*, 2(2), 1916210.
 - Stanovi , M., Caraguel, M. & Krstaji , B. (2013). Organizacija podr-ke studentima koji studiraju na daljinu. U: Krneta, R. i TMeapanovi , D. (ur.). *Preporuke za razvoj i realizaciju studijskih programa na daljinu* (47665). Kragujevac: Tempus projekat.
 - Stepi , G. (2015). Re-avanje problema u veb-okruflnju. *Pedagogija*, 1, 1226130.
 - Stepi , G. (2013). Possibilities for the development of digital literacy of the junior grades students of primary school. In: Roceanu, I. (Eds.). *Quality and efficiency in e-learning*, 1, (3686375). Bucharest: Editura Universitatii Nationale de Aparare øCarol Iø.
 - Stepi , G. (2012a). Osposobljenost u itelja za kori- enje obrazovnih sajtova u pripremi i realizaciji nastave. *Inovacije u nastavi*, 4, 1076115.

-
- Stepi , G. (2012b). Korišćenje obrazovnih sajtova u pripremi i realizaciji nastave u mlađim razredima osnovne škole. *Nova škola*, 9/10, 1276145.
 - *Strategija razvoja obrazovanja u Srbiji do 2020. godine* (2012). Službeni glasnik Republike Srbije, Br. 107/12.
 - Tomanovi , S. (2013). *Didaktički aspekti primene računara u nastavi*. Sombor: Pedagoški fakultet.
 - Turapova, D. & Turapov, G. (2005). *Didactical Issues of E-learning – Problems and Future Trends, International Conference on Computer Systems and Technologies – CompSysTech'2005*, IV.12-1/IV/12-5.
 - Tuparova, D. & Tuparov, G. (2010). *Didactical Issues of E-learning – Problems and Future Trends*. International Conference on Computer Systems and Technologies CompSysTech'2005. Retrieved July 2, 2015 from the World Wide Web <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.582.5879&rep=rep1&type=pdf>.
 - Van Merriënboer, J. J. G. (1997). *Training Complex Cognitive Skills: A Four-Component Instructional Design Model for Technical Training*. Englewood Cliffs, New Jersey: Educational Technology Publications.
 - Wallace, R., Kupperman, J., Krajcik, J. & Soloway, E. (2000). Science on the web: students online in a sixth grade classroom. *The Journal of the Learning Sciences*, 9(1), 756104.
 - Walraven, A., Brand-Gruwel, S. & Boshuizen, H. P. A. (2008). Information-problem solving: A review of problems students encounter and instructional solutions. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 6236648.
 - Wang, C. H., Ke, Y. T., Wu, J. T., & Hsu, W. H. (2011). Collaborative Action Research on Technology Integration for Science Learning. *Journal of Science Education and Technology*, 21(1), 1256132.
 - Wood, D. (2009). Comments on eLearning with ICT: New perspectives on help seeking and information searching. *Computers & Education*, 53, 104861051.
 - Wopereis, I., Brand-Gruwel, S. & Vermetten, Y. (2008). The effect of embedded instruction on solving information problems. *Computers in Human Behavior*, 24(3), 7386752.

Emnirujku deo

- Antonijevi , R. (2006). *Sistem znanja u nastavi*. Beograd: Institut za pedago-ka istraffivanja.
- Ausubel, D. (1968). *The Psychology of Meaningful Verbal Learning*. New York: Grune and Stratton.
- Autorski tim (2007). *Kultura kritičkog mišljenja: teorijsko zasnivanje i implikacije za nastavu*. Beograd: Institut za psihologiju i Centar za primenjenu psihologiju.
- Ban ur, V. (1991). Savremene tendencije u vrednovanju rada u enika. *Pedagogija*, 162, 9614.
- Ban ur, V. (2007). *Savremeni modeli rada u nastavi prirode i društva*. Isto no Sarajevo: Filozofski fakultet.
- Baucal, A. (2012). Uticaj socio-ekonomskog statusa u enika na obrazovna postignu a: direktni i indirektni uticaji. *Primenjena psihologija*, 1, 5624.
- Blagdani , S. (2008). *Metodička efikasnost mreže pojmova*. Beograd: U iteljski fakultet.
- Blagdani , S. (2009). Kvalitet niza zadataka objektivnog tipa u nastavi prirode i dru-tva. *Inovacije u nastavi*, 22(3), 40650.
- Blagdani , S. (2014). *Istorijski sadržaji u nastavi prirode i društva*. Beograd: U iteljski fakultet.
- Blum, B. (1981). *Taksonomija ili klasifikacija obrazovnih i odgojnih ciljeva, Knjiga 1, Kognitivno područje*. Beograd: Republi ki zavod za unapre ivanje vaspitanja i obrazovanja.
- Brkovi , A. (1994). *Uticaj uspeha i neuspeha na ličnost učenika*. Uffice: U iteljski fakultet.
- Budimac, Z., Putnik, Z., Jakeli , L. i Komlenov, fi. (2007). *Kako kreirati lekcije u softverskom oruđu Moodle* (priru nik za predava e). Novi Sad: WUS Austria/Austrian Development Cooperation.
- Cole, J. & Foster, H. (2007). *Using Moodle, Second Edition*. USA: OReilly, Inc. Retrieved Octobar 30, 2014. from the World Wide Web http://download.moodle.org/docs/en/using_moodle_2e.zip.
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed.). Hillside, NJ: Erlbaum.

-
- Ding, L., Chabay, R., Sherwood, B. & Beichner, R. (2006). Evaluating an electricity and magnetism assessment tool: Brief electricity and magnetism assessment. *Physical review special Topics-Physics education research*, 2(1). Retrived y 16, 2015 from theWorldWideWeb<http://journals.aps.org.proxy.kobson.nb.rs:2048/prper/pdf/10.1103/PhysRevSTPER.2.010105>.
 - Duckworth, A. L., Quinn, P. D. & Tsukayama, E. (2012). What No Child Left Behind leaves behind: The roles of IQ and self-control in predicting standardized achievement test scores and report card grades. *Journal of Educational Psychology*, 104(2), 4396451.
 - Đorđević, J. (1981). *Savremena nastava*. Beograd: Nau na knjiga.
 - Đukić, M. (2003). *Didaktičke inovacije kao izazov i izbor*. Novi Sad: Savez pedagoških društava Vojvodine.
 - Đukić, M. i Tomanović, S. (2006). Timska nastava kao didaktička inovacija. U: Gajić, O., (ur). *Evropske dimenzije promena obrazovnog sistema u Srbiji*, 1, (2776288). Novi Sad: Filozofski fakultet.
 - *Enciklopedijski rječnik pedagogije* (1963). Zagreb: Matica Hrvatska.
 - European Commission (2014). *The International Computer and Information Literacy Study (ICILS). Main findings and implications for education policies in Europe*. Retrived y 24, 2015 from the World Wide Web http://ec.europa.eu/education/library/study/2014/ec-icils_en.pdf.
 - Hargreaves, A. (2001). The emotional geographies of teachers' relations with colleagues. *International Journal of Educational Research*, 35(5), 5036527.
 - Havelka, N. (1990). *Efekti osnovnog obrazovanja*. Beograd: Institut za psihologiju.
 - Ivić, I., Pešikan, A., Janković, S. i Kijević, S. (1997). *Aktivno učenje*. Beograd: Institut za psihologiju.
 - Ivić, I., Pešikan, A. i Antić, S. (2001). *Aktivno učenje 2*. Beograd: Institut za psihologiju.
 - Jenkins, A., Healey, M. & Zetter, R. (2007). *Linking teaching and research in departments and disciplines*. New York: The Higher Education Academy.
 - Josimov, G. i sar. (2010). *Ključna znanja iz prošlosti u nastavnim predmetima Svet oko nas i Priroda i društvo kao osnova za učenje Istorije*. Beograd: Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja i Savez učitelja Republike Srbije.
 - Laketa, N. i Vasiljević, D. (2006). *Osnove didaktike*. Utiča: Uiteljski fakultet.

-
- Linn, M. C., Clark, D. & Slotta, J. D. (2003). WISE design for knowledge integration. *Science Education*, 87(4), 517-538.
 - Klajn, I. i Trpkica, M. (2008). *Veliki rečnik stranih reči i izraza*. Beograd: Prometej.
 - Koci, Lj. (1992). Usvojenost programa opšteg obrazovanja u srednjoj školi. *Nastava i vaspitanje*, 41(3), 240-253.
 - Kuhn, D., Shaw, V. & Felton, M. (1997). Effects of dyadic interaction on argumentative reasoning. *Cognition and instruction*, 15(3), 287-315.
 - Kvaček, R. (1971). *Razvijanje stvaralačkih sposobnosti kod učenika*. Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika SRS.
 - Marinković, S. (2010). *Profesionalni razvoj nastavnika i postignuća učenika*. Ulice: Uiteljski fakultet.
 - Milanović-Nahod, S., i Janjetović, D. (2004). Nastavni programi i uspeh učenika. U: Milanović-Nahod S., Marinković-Nahod, N. (ur.). *Znanje i postignuća*, Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.
 - Mirković, S. (1998). Nivoi znanja koje učenici usvajaju osnovnoj školi. *Nastava i vaspitanje*, 4, 603-638.
 - Mišević-Kadijević, G. (2010). *Problemska nastava prirode i društva i kvalitet znanja učenika*. Beograd: Uiteljski fakultet.
 - Mugny, G. & Doise, W. (1978). Socio-cognitive conflict and structure of individual and collective performances. *European Journal of Social Psychology*, 8, 181-192.
 - Mullis, I.V.S., Martin, M.O., Kennedy, A.M. & Foy, P. (2007). *PIRLS 2006 International Report: IEA's Progress in International Reading Literacy Study in Primary Schools in 40 Countries*. Chestnut Hill, MA: TIMSS and PIRLS International Study Center, Lynch School of Education, Boston College.
 - Nacionalni prosvetni savet Republike Srbije (2013). *Smernice za unapređivanje uloge IKT u obrazovanju*. Preuzeto Mart 10, 2015 sa the World Wide Web http://www.nps.gov.rs/wp-content/uploads/2013/12/SMERNICE_final.pdf.
 - Nikolić, R. (1970). *Učenje putem rešavanja problema u nastavi*. Beograd: Zavod za izdavanje udžbenika.
 - Nikolić, R. (1998). *Kontinuitet uspeha učenika osnovne škole*. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta.
 - Pallant, J. (2011). *SPSS priručnik za preživljavanje*. Beograd: Mikro knjiga.

-
- Parchmann, I., Gräsel, C., Baer, A., Nentwig, P., Demuth, R. & Ralle, B. (2006). Chemie im Kontext ó A symbiotic implementation of a context-based teaching and learning approach. *International Journal of Science Education*, 28(9), 1041ó1062.
 - Pavlovi -Babi , D., Baucal, A., Kuzmanovi , D. (2009). *Naučna pismenost PISA 2003 i Pisa 2006*. Beograd: Ministarstvo prosvete RS/ Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja/ Institut za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu.
 - *Pedagoška enciklopedija* (1989), u redakciji dr Nikole Potkonjaka i dr Petra Tmle-e. Beograd: Zavod za udffbenike i nastavna sredstva.
 - *Pedagoški leksikon* (1996), u redakciji Nikole Potkonjaka i saradnika. Beograd: Zavod za udffbenike i nastavna sredstva.
 - *Pedagoški rečnik* (1967). Beograd: Zavod za izdavanje udffbenika SRS.
 - Pe-i , J. (1998). *Novi pristup strukturi udžbenika. Teorijski principi i konstrukcijska rešenja*. Beograd: Zavod za udffbenike i nastavna sredstva.
 - Pe-ikan, A. (2003). *Nastava i razvoj društvenih pojmova kod dece*. Beograd: Zavod za udffbenike i nastavna sredstva.
 - Plut, D. (2003). *Udžbenik kao kulturno-potporni system*. Beograd: Zavod za udffbenike i nastavna sredstva.
 - Poljak, V. (1984). *Didaktika*. Zagreb: Tškolska knjiga.
 - Raes, A., Schellens, T., de Wever, B. & Vanderhoven, . (2011). Scaffolding information problem solving in web-based collaborative inquiry learning. *Computers & Education*, 59(1), 82ó94.
 - Rajston, Dfl. (1966). *Vrednovanje u savremenom obrazovanju*. Beograd: Vuk Karadfli .
 - Risti , fi. (2006). *O istraživanju, metodu i znanju (drugo izdanje)*. Beograd: Institut za pedago-ka istraffivanja.
 - Risti , M. (2007). Izbor softverske platforme za e-u enje. U: Radovanovi , I. i Trebje-anin, B. (ur.). *Didaktičko-metodički aspekti promena u osnovnoškolskom obrazovanju* (150ó162). Beograd: U iteljski fakultet.
 - Robert, A. & Rogalski, J. (2005). A Cross-Analysis of the Mathematics Teachers Activity: An Example in a French 10th-Grade Class. *Educational Studies in Mathematics*, 59(1), 269ó298.

-
- Rytivaara, A. & Kershner, R. (2012). Co-teaching as a context for teachers' professional learning and joint knowledge construction. *Teaching and Teacher Education*, 28(7), 999-1008.
 - Sandholtz, J. H. (2000). Interdisciplinary team teaching as a form of professional development. *Teacher Education Quarterly*, 27(3), 396-54.
 - Saldaña, J. (2009). *The Coding Manual for Qualitative Researchers*. London: Sage Publications.
 - Simić, Vukomanović, I., Čukić, Dejanović, S., Čonović, N. i Borovčanin, M. (2012). Psiho-medicinski i socijalni prediktori školskog uspeha. *Engrami*, 34(1), 45-57.
 - Spraker, J. (2003). *Teacher Teaming in Relation to Student Performance*. Portland, OR: Northwest Ed. Laboratory.
 - Stanković, D., Čerić, I. i Milin, V. (2013). Pravci unapređivanja stručnog usavršavanja nastavnika u Srbiji: perspektiva nastavnika osnovnih škola. *Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*, 45(1), 86-107.
 - Stojaković, P. (1983). Mogućnosti predviđanja školskog uspeha učenika. *Pedagogija*, 1, 47-64.
 - Stojaković, P. (2002). *Pedagoška psihologija 2*. Banja Luka: Filozofski fakultet.
 - Sun, S. S., Pan, W. & Wang, L. L. (2010). A Comprehensive Review of Effect Size Reporting and Interpreting Practices in Academic Journals in Education and Psychology. *Journal of Educational Psychology*, 102, 989-1004.
 - Tarasović, D. i Vasić, A. (2014). Sociodemografski i psihološki korelati školskog uspeha. *Primenjena psihologija*, 7(3), 401-427.
 - Tomić, P. (1980). *Izabrana pedagoška dela*. Osijek: Pedagoški fakultet.
 - Tomić, S. i Čukić, M. (2006). Nastavnička percepcija timske nastave. U: Gajić, O. (ur.). *Evropske dimenzije promena obrazovnog sistema u Srbiji*, 1, (289-311), Novi Sad: Filozofski fakultet.
 - Tomić, S. (2013). *Didaktički aspekti primene računara u nastavi*. Sombor: Pedagoški fakultet.
 - Tenjović, L. & Smederevac, S. (2011). Mala reforma u statističkoj analizi podataka u psihologiji: malo p nije dovoljno, potrebna je i velika efekta. *Primenjena psihologija*, 4, 317-333.

-
- Terhart, E. (2001). *Metode poučavanja i učenja: uvod u probleme metodičke organizacija poučavanja i učenja*. Zagreb: EDUKA.
 - Trbojevi , A. (2014). *Modeli prezentacije društvenih sadržaja u udžbenicima razredne nastave* (doktorska disertacija). Sombor: Pedago-ki fakultet.
 - UNESCO (2002). Information and communication technologies in teacher education, A planning guide. Retrived y 04, 2015 from the World Wide Web <http://unesdoc.unesco.org/images/0012/001295/129533e.pdf>.
 - Van Merriënboer, J. J. G. (1997). *Training Complex Cognitive Skills: A Four- Component Instructional Design Model for Technical Training*. Englewood Cliffs, New Jersey: Educational Technology Publications.
 - Vasilijevi , D. (2007). *Uticaj individualizovane nastave na kvalitet znanja o prirodi*. Uffice: U iteljski fakultet.
 - Vasilijevi , D., Laketa, N. i Stamatovi J. (2013). Uticaj timske nastave na stvarala ka znanja u enika. *Teme*, 37(2), 6116630.
 - Vilotijevi , M. (1999). *Didaktika I*. Beograd: Nau na knjiga i U iteljski fakultet.
 - Vilotijevi , M. & Vilotijevi , N. (2014). Vrednovanje kvaliteta rezultata i procesa u enja. *Inovacije u nastavi*, 27(4), 21630.
 - Vilotijevi , N. (2007a). Saradni ka (kooperativna) nastava. *Obrazovna tehnologija*, 3, 366 59.
 - Vilotijevi , N. (2007b). *Integrativna nastava prirode i društva*. Beograd: Tolska knjiga.

10. Прилози

Прилог 1

5. Структура првог модела тимске наставе

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства/ Гостујући предавачи | Вредновање |
|---|--------------------|---------------------------------------|---|--------------------------------|
| 1. () | ó / | ó | ó 5 ó | |
| 2. () | | ó | , | ó 6 |
| 3. () | | | ó - 7 | ó () , 8 |
| 4. () | | | 9 | |

| | |
|---|----|
| 5 | 12 |
| 6 | 13 |
| 7 | 14 |
| 8 | 15 |
| 9 | 16 |

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства/ Гостујући предавачи | Вредновање |
|---|--------------------|---------------------------------------|---|--|
| 5. () | | ó | ó , , ; | 10 |
| 6. () | | | ó , , , , | : š ō ¹¹ š ō |
| 7. (о) | ó | | | ó |
| 8. () | | | 12 | 13 |

-
- 10 17
11 18
12 19
13 20

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства/ Гостујући предавачи | Вредновање |
|---|---------------------|---------------------------------------|---|------------|
| 9. . () | ó / ; | | ó , | 14 |
| 10. . () | | , | , | ó |
| 11. () | | | ¹⁵ | |
| 12. () | | | | 16 |
| 13. () | | | | |

14 21
15 22
16 23

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства/ Гостујући предавачи | Вредновање |
|---|--------------------|---------------------------------------|---|------------|
| 14. () | ó | ó - , | | ó |
| 15. XIV XIX () | ó | , | | ó |
| 16. () | | | 17 | |
| 17. () | | | ó | ó |
| 18. () | | | | |
| 19. () | ó | | , , | 18 |
| 20. () | | ó | š | õ |

17

24

18

25

Прилог 2

6. Структура другог модела тимске наставе

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства | Вредновање |
|--------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------|---------------|
| 1. () | ó | | ó ó (,) .. | |
| 2. () | ó | ó | , | ó |
| 3. () | ó | | ó - | ó () ó |
| 4. () | ó , | | 19 ó | |

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства | Вредновање |
|---|--------------------|---------------------------------------|---|--------------------------------|
| 5. () | ó | , | ó XIII XIV ó 20 | ó 21 |
| 6. () | ó | | - ó ó , , , , 22 | : š š ō ō |
| 7. () | ó | | | ó 23 |
| 8. () ²⁴ | ó | | | ó 25 |

-
- 20 27
21 28
22 . 150.
23 29
24 30
25 31

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства | Вредновање |
|--------------------------------------|-----------------|---------------------------------|-----------------------|-----------------|
| 9. () ²⁶ | - | | - ó | |
| 10. () ²⁷ | ó | | ó 2 ó Hot Potatoes | , |
| 11. () ²⁸ | ó | | - ó ó ó | (, , ,) |
| 12. () ²⁹ | ó | | - ó ; ó ; ó | (, , ,) |

²⁶ . 146-148.

²⁷ . 149-152.

²⁸ 32

²⁹ 32

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства | Вредновање |
|---|--------------------|---------------------------------------|-------------------|------------|
| 13. () | ó | | | |
| 14. () | ó | ó - , | | ó |
| 15. XIV XIX () | ó | | | ó 30 |
| 16. () | ó , | | | |
| 17. () | ó | , | ó , | , |

| Назив и редни број наставне јединице | Наставни систем | Социолошки облик наставног рада | Наставна средства | Вредновање |
|---|--------------------|---------------------------------------|-------------------|------------|
| 18. () | ó | | | |
| 19. () | ó | , | | |
| 20. (.) | | ó | š õ | |

Прилог 3

ПОШТОВАНИ,

Анкетни листић за испитивање мишљења учитеља о тимској настави

: _____ : _____

:))

:))))

: _____

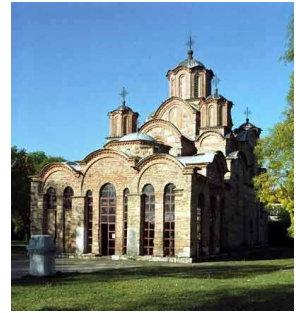
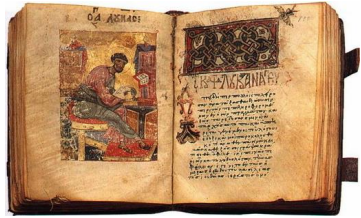
X

| Тимска настава | Учествовање | | |
|----------------|-------------|-------------------|---------------|
| | никад | понекад (162) | често (2) |
| | | | |
| | | | |
| | | | |

| ПРЕДНОСТИ | ОГРАНИЧЕЊА |
|-----------|------------|
| | |

5.

6



/

6.



7.

É É É É É É É
É10 É24 É60 É100 É365 366 É60

8.

1 31

9.

27. ?

))) ó

10.

1787. , _____ .

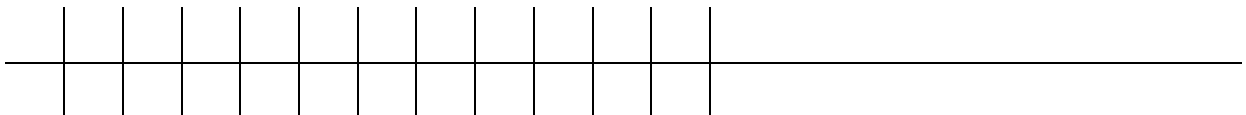
11.

:

)
;
)

2000

2010



12.

?

13.

:

14.

1 – право

2 – обязанность

15.

!

16.

17.

18.

5

.0



- :
-)
 -)
 -)
 -)

5.

?



| |
|--|
| |
| |
| |
| |
| |
| |
| |
| |

6.

| | | | | | |
|--|-------|--|--|--|--|
| | | | | | |
| | 1804. | | | | |
| | | | | | |

7.

,

,

,

?

8.

1

2

9.

§

,

!

,

!

,

,

!

,

,

;
ō

10.

(2015.)

?

)

)

)

)

11.



? _____

12.

13.

_____ ,

(_____)

14. 1 6

. 1 .

I

15.

16.

a

1

2

3

4

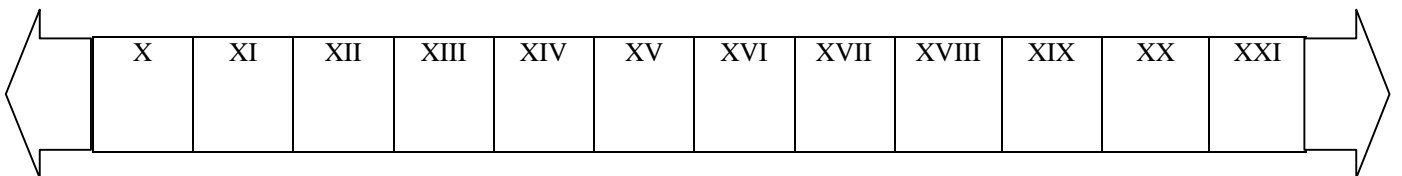
5

6

ó

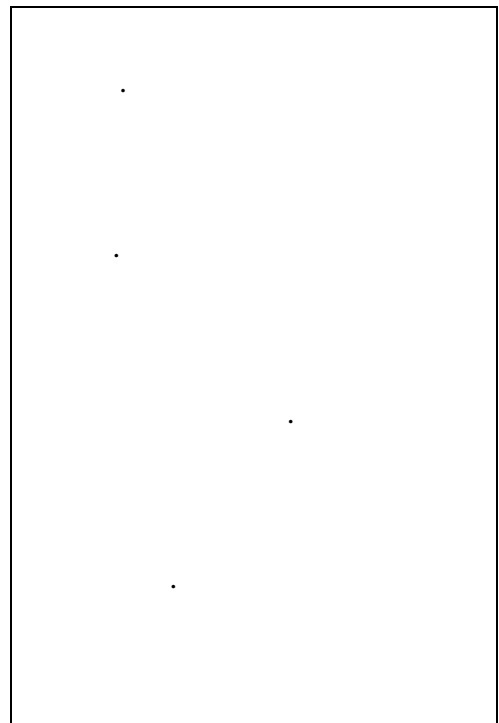
,

III

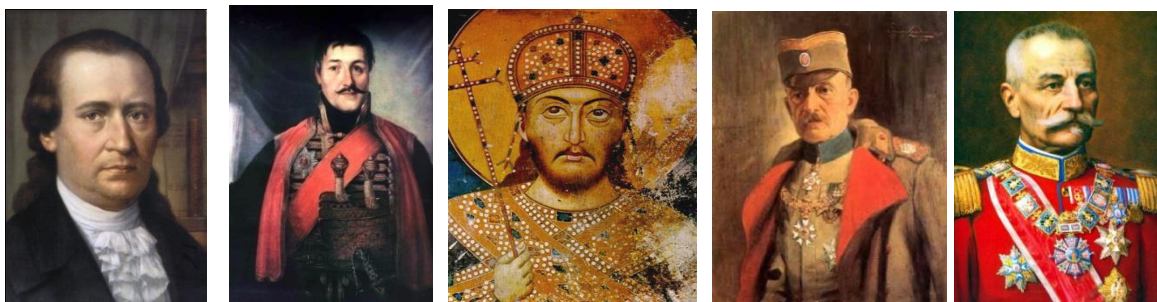


17.

1878.



18.

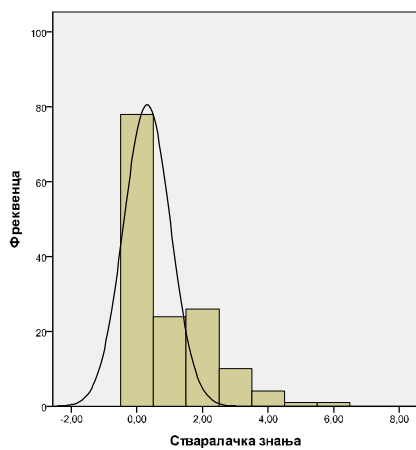
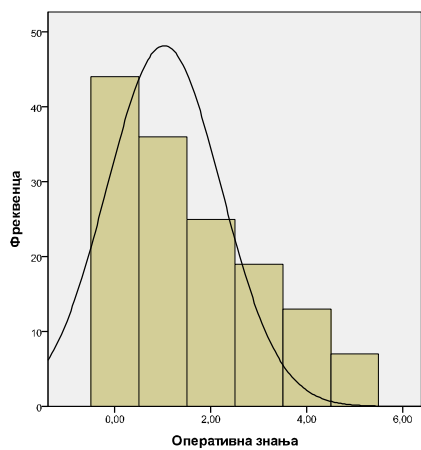
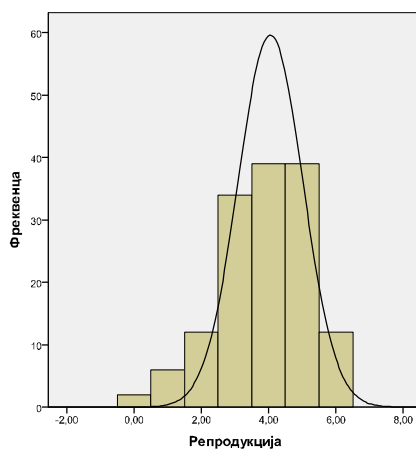
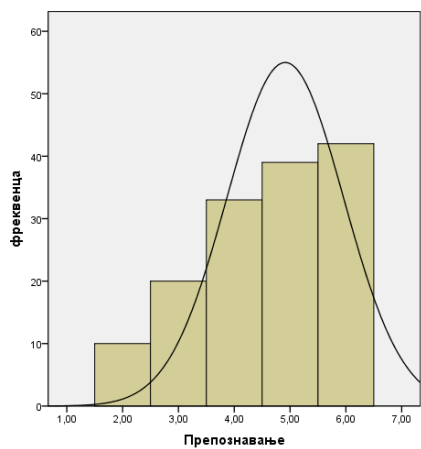


I

: _____ :

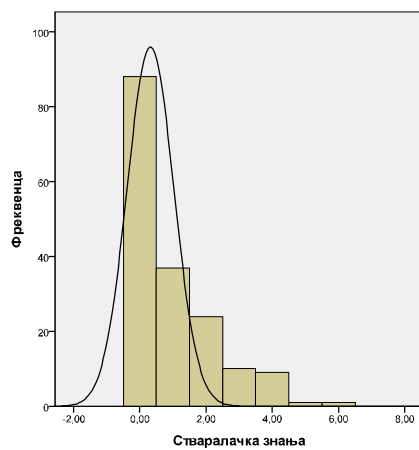
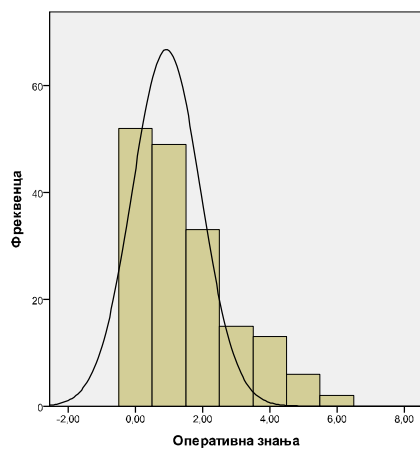
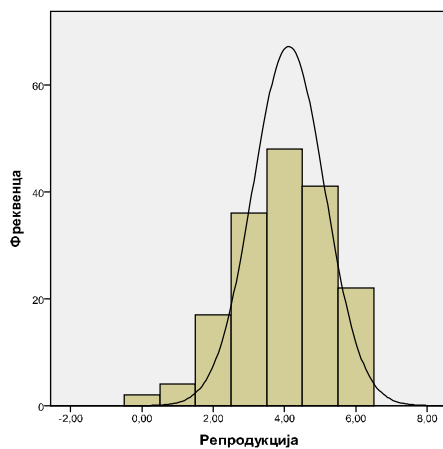
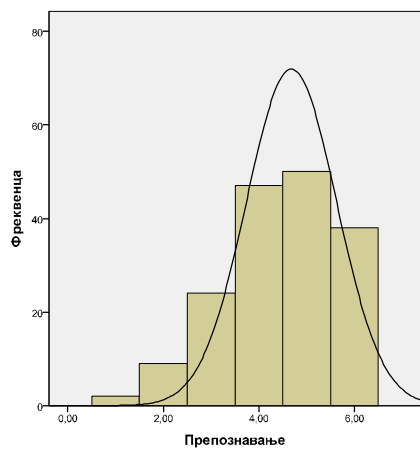
Прилог 6

б



Прилог 7

б



Прилог 8

6

Tests of Within-Subjects Contrasts^a

| Source | Measure | factor1 | Type III Sum of Squares | df | Mean Square | F | Sig. | Partial Eta Squared |
|-------------------------|---------|---------|-------------------------------|-----|----------------|--------|------|------------------------|
| factor1 | P | Linear | 3,950 | 1 | 3,950 | 3,480 | ,064 | ,025 |
| | R | Linear | 3,362 | 1 | 3,362 | 3,671 | ,057 | ,026 |
| | O | Linear | 6,161 | 1 | 6,161 | 4,520 | ,035 | ,032 |
| | S | Linear | ,813 | 1 | ,813 | ,843 | ,360 | ,006 |
| | U | Linear | 12,516 | 1 | 12,516 | 2,633 | ,107 | ,019 |
| factor1 * OTACss | P | Linear | 1,972 | 1 | 1,972 | 1,737 | ,190 | ,012 |
| | R | Linear | 2,661 | 1 | 2,661 | 2,906 | ,091 | ,021 |
| | O | Linear | 1,500 | 1 | 1,500 | 1,100 | ,296 | ,008 |
| | S | Linear | ,389 | 1 | ,389 | ,403 | ,527 | ,003 |
| | U | Linear | 2,629 | 1 | 2,629 | ,553 | ,458 | ,004 |
| factor1 * MAJKAss | P | Linear | ,113 | 1 | ,113 | ,100 | ,753 | ,001 |
| | R | Linear | 1,017 | 1 | 1,017 | 1,111 | ,294 | ,008 |
| | O | Linear | ,801 | 1 | ,801 | ,587 | ,445 | ,004 |
| | S | Linear | 5,183 | 1 | 5,183 | 5,372 | ,022 | ,037 |
| | U | Linear | 6,246 | 1 | 6,246 | 1,314 | ,254 | ,009 |
| factor1 * ocena | P | Linear | 3,307 | 1 | 3,307 | 2,913 | ,090 | ,021 |
| | R | Linear | ,961 | 1 | ,961 | 1,050 | ,307 | ,008 |
| | O | Linear | 17,523 | 1 | 17,523 | 12,855 | ,000 | ,085 |
| | S | Linear | 1,334 | 1 | 1,334 | 1,383 | ,242 | ,010 |
| | U | Linear | 38,181 | 1 | 38,181 | 8,033 | ,005 | ,055 |
| factor1 * pol | P | Linear | 2,965 | 1 | 2,965 | 2,612 | ,108 | ,019 |
| | R | Linear | ,061 | 1 | ,061 | ,067 | ,796 | ,000 |
| | O | Linear | 1,734 | 1 | 1,734 | 1,272 | ,261 | ,009 |
| | S | Linear | 1,796 | 1 | 1,796 | 1,861 | ,175 | ,013 |
| | U | Linear | 17,068 | 1 | 17,068 | 3,591 | ,060 | ,025 |
| factor1 * indikator1 | P | Linear | 28,254 | 1 | 28,254 | 24,887 | ,000 | ,153 |
| | R | Linear | 12,320 | 1 | 12,320 | 13,456 | ,000 | ,089 |
| | O | Linear | 62,427 | 1 | 62,427 | 45,795 | ,000 | ,249 |
| | S | Linear | 17,434 | 1 | 17,434 | 18,068 | ,000 | ,116 |
| | U | Linear | 436,891 | 1 | 436,891 | 91,918 | ,000 | ,400 |
| Error(factor1) | P | Linear | 156,668 | 138 | 1,135 | | | |
| | R | Linear | 126,358 | 138 | ,916 | | | |
| | O | Linear | 188,118 | 138 | 1,363 | | | |
| | S | Linear | 133,155 | 138 | ,965 | | | |
| | U | Linear | 655,924 | 138 | 4,753 | | | |

Прилог 9

ó

4. indikator1 * factor1^b

| Measure | indikator1 | factor1 | Mean | Std. Error | 95% Confidence Interval | |
|---------|------------|---------|---------------------|------------|-------------------------|-------------|
| | | | | | Lower Bound | Upper Bound |
| P | | 1 | 4,559 ^a | ,134 | 4,294 | 4,823 |
| | | 2 | 3,429 ^a | ,151 | 3,131 | 3,727 |
| | | 1 | 4,594 ^a | ,134 | 4,329 | 4,859 |
| | | 2 | 4,724 ^a | ,151 | 4,426 | 5,022 |
| R | | 1 | 3,849 ^a | ,145 | 3,562 | 4,135 |
| | | 2 | 4,155 ^a | ,121 | 3,915 | 4,395 |
| | | 1 | 3,860 ^a | ,145 | 3,573 | 4,146 |
| | | 2 | 4,998 ^a | ,121 | 4,758 | 5,238 |
| O | | 1 | 1,609 ^a | ,166 | 1,281 | 1,937 |
| | | 2 | 2,069 ^a | ,170 | 1,733 | 2,404 |
| | | 1 | 1,585 ^a | ,166 | 1,257 | 1,913 |
| | | 2 | 3,917 ^a | ,170 | 3,582 | 4,253 |
| S | | 1 | ,722 ^a | ,134 | ,457 | ,987 |
| | | 2 | ,949 ^a | ,152 | ,649 | 1,250 |
| | | 1 | 1,125 ^a | ,134 | ,860 | 1,390 |
| | | 2 | 2,342 ^a | ,152 | 2,042 | 2,643 |
| U | | 1 | 10,738 ^a | ,384 | 9,978 | 11,499 |
| | | 2 | 10,602 ^a | ,388 | 9,834 | 11,370 |
| | | 1 | 11,164 ^a | ,384 | 10,404 | 11,925 |
| | | 2 | 15,982 ^a | ,388 | 15,214 | 16,749 |

a. Covariates appearing in the model are evaluated at the following values: OTACss = 1,83, MAJKAss = 2,14, ocena = 4,45, pol = ,53.

b. indikator2 = prvo istrazivanje

Прилог 10

ó

Tests of Within-Subjects Contrasts^a

| Source | Measure | factor1 | Type III Sum of Squares | df | Mean Square | F | Sig. | Partial Eta Squared |
|-------------------------|---------|---------|-------------------------------|-----|----------------|---------|------|------------------------|
| factor1 | P | Linear | ,066 | 1 | ,066 | ,065 | ,799 | ,000 |
| | R | Linear | 2,868 | 1 | 2,868 | 2,830 | ,094 | ,017 |
| | O | Linear | ,814 | 1 | ,814 | ,757 | ,386 | ,005 |
| | S | Linear | ,127 | 1 | ,127 | ,138 | ,711 | ,001 |
| | U | Linear | 3,929 | 1 | 3,929 | ,872 | ,352 | ,005 |
| factor1 * OTACss | P | Linear | ,014 | 1 | ,014 | ,013 | ,908 | ,000 |
| | R | Linear | 8,110 | 1 | 8,110 | 8,001 | ,005 | ,047 |
| | O | Linear | 1,601 | 1 | 1,601 | 1,488 | ,224 | ,009 |
| | S | Linear | 1,078 | 1 | 1,078 | 1,174 | ,280 | ,007 |
| | U | Linear | 25,341 | 1 | 25,341 | 5,625 | ,019 | ,033 |
| factor1 * MAJKAss | P | Linear | ,493 | 1 | ,493 | ,484 | ,488 | ,003 |
| | R | Linear | ,018 | 1 | ,018 | ,018 | ,895 | ,000 |
| | O | Linear | ,284 | 1 | ,284 | ,264 | ,608 | ,002 |
| | S | Linear | ,053 | 1 | ,053 | ,057 | ,811 | ,000 |
| | U | Linear | 1,771 | 1 | 1,771 | ,393 | ,532 | ,002 |
| factor1 * ocena | P | Linear | ,006 | 1 | ,006 | ,006 | ,941 | ,000 |
| | R | Linear | 2,946 | 1 | 2,946 | 2,907 | ,090 | ,017 |
| | O | Linear | ,482 | 1 | ,482 | ,448 | ,504 | ,003 |
| | S | Linear | ,777 | 1 | ,777 | ,847 | ,359 | ,005 |
| | U | Linear | ,047 | 1 | ,047 | ,010 | ,919 | ,000 |
| factor1 * pol | P | Linear | ,149 | 1 | ,149 | ,146 | ,703 | ,001 |
| | R | Linear | 1,631 | 1 | 1,631 | 1,609 | ,206 | ,010 |
| | O | Linear | ,010 | 1 | ,010 | ,010 | ,922 | ,000 |
| | S | Linear | 4,857E-5 | 1 | 4,857E-5 | ,000 | ,994 | ,000 |
| | U | Linear | 3,091 | 1 | 3,091 | ,686 | ,409 | ,004 |
| factor1 * indikator1 | P | Linear | 30,307 | 1 | 30,307 | 29,755 | ,000 | ,154 |
| | R | Linear | 32,764 | 1 | 32,764 | 32,326 | ,000 | ,165 |
| | O | Linear | 31,899 | 1 | 31,899 | 29,660 | ,000 | ,153 |
| | S | Linear | 20,290 | 1 | 20,290 | 22,101 | ,000 | ,119 |
| | U | Linear | 457,169 | 1 | 457,169 | 101,477 | ,000 | ,382 |
| Error(factor1) | P | Linear | 167,043 | 164 | 1,019 | | | |
| | R | Linear | 166,218 | 164 | 1,014 | | | |
| | O | Linear | 176,383 | 164 | 1,076 | | | |
| | S | Linear | 150,563 | 164 | ,918 | | | |
| | U | Linear | 738,847 | 164 | 4,505 | | | |

Прилог 11

ó

4. indikator1 * factor1^b

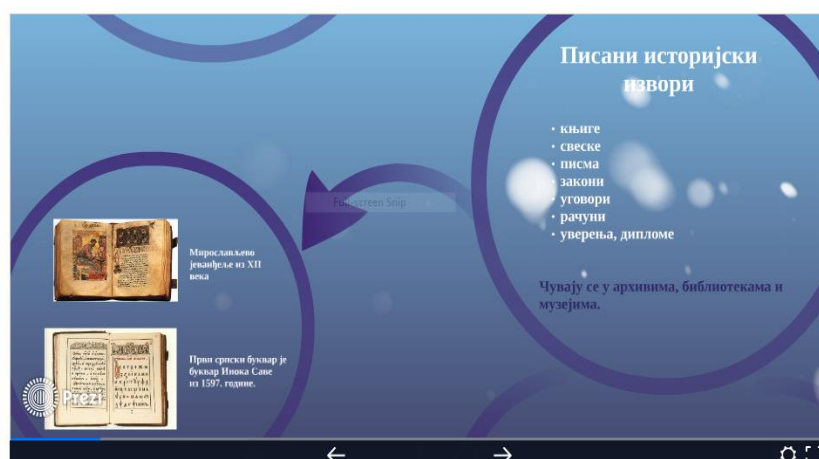
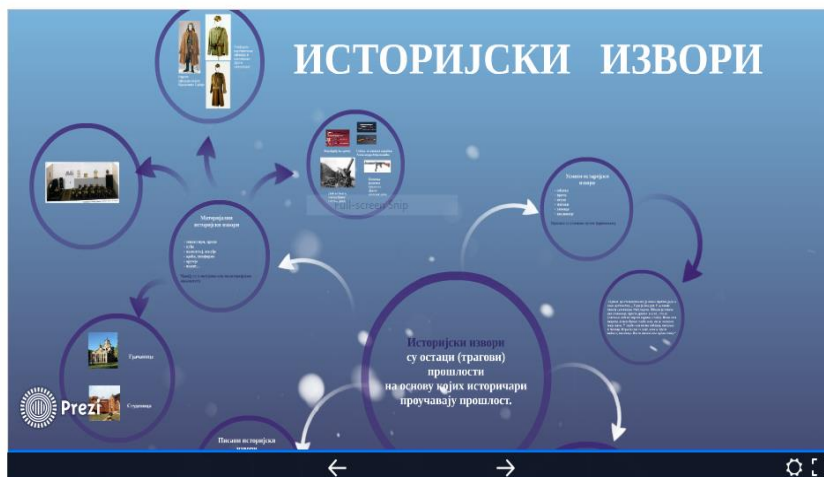
| Measure | indikator1 | factor1 | Mean | Std. Error | 95% Confidence Interval | |
|---------|------------|---------|---------------------|------------|-------------------------|-------------|
| | | | | | Lower Bound | Upper Bound |
| P | | 1 | 4,595 ^a | ,113 | 4,372 | 4,819 |
| | | 2 | 3,479 ^a | ,126 | 3,231 | 3,727 |
| | | 1 | 4,322 ^a | ,113 | 4,099 | 4,546 |
| | | 2 | 4,415 ^a | ,126 | 4,167 | 4,663 |
| R | | 1 | 4,233 ^a | ,122 | 3,992 | 4,474 |
| | | 2 | 4,105 ^a | ,115 | 3,877 | 4,333 |
| | | 1 | 3,708 ^a | ,122 | 3,467 | 3,949 |
| | | 2 | 4,836 ^a | ,115 | 4,609 | 5,064 |
| O | | 1 | 1,568 ^a | ,146 | 1,281 | 1,856 |
| | | 2 | 2,278 ^a | ,153 | 1,976 | 2,580 |
| | | 1 | 1,420 ^a | ,146 | 1,132 | 1,707 |
| | | 2 | 3,369 ^a | ,153 | 3,067 | 3,671 |
| S | | 1 | 1,000 ^a | ,126 | ,752 | 1,249 |
| | | 2 | 1,135 ^a | ,130 | ,879 | 1,391 |
| | | 1 | ,905 ^a | ,126 | ,657 | 1,154 |
| | | 2 | 2,029 ^a | ,130 | 1,773 | 2,285 |
| U | | 1 | 11,398 ^a | ,347 | 10,712 | 12,084 |
| | | 2 | 10,997 ^a | ,333 | 10,340 | 11,655 |
| | | 1 | 10,355 ^a | ,347 | 9,669 | 11,041 |
| | | 2 | 14,650 ^a | ,333 | 13,992 | 15,308 |

a. Covariates appearing in the model are evaluated at the following values: OTACss = 1,99, MAJKAss = 2,17, ocena = 4,50, pol = ,45.

b. indikator2 = drugo istrazivanje

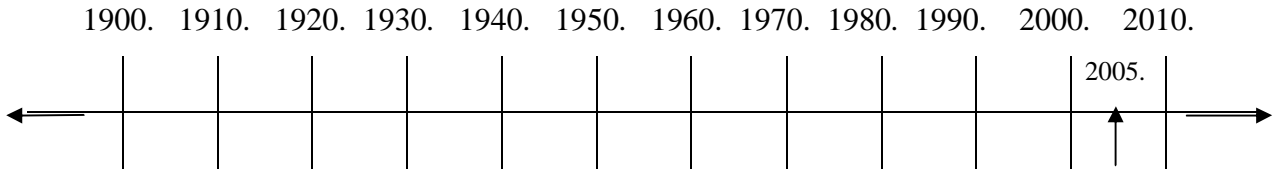
Прилог 12

Историјски извори 6



Прилог 13

ó Линија времена



1.

1945., 1939., 1925., 1910., 2010., 1976., 1970.

2.

-
- 21. _____
- _____
- _____
- _____

3.

црвеном - ; плавом - ; зеленом - I;
црном ó .

Прилог 14

Радни лист б

Живот Старих Словена у прапостојбини – између планине Карпати и река Одре и Дњепра

1.

2.

3.

-
-

4.

5.

-
-
-

6.

Живот Срба на Балканском полуострву б тадашњој територији Византијског царства

7 .

8. ,

9.

-
-
-

Прилог 15

Историјски извор 6

1.š

2.

3.

4.

5.

б.

Византијски извори за историју народа Југославије I, 1955.

<https://ucionicaistorije.wordpress.com>

Радни лист б

1.)





)
2.
3.

- 1) _____
- 2) _____
- 3) _____
- 4) _____
- 5) _____
- 6) _____

Прилог 16

Радни лист б



Свети Сава и Стефан Немања



Стефан Првовенчани

1. Крајем XII века _____ :
_____ велики жупан _____ .

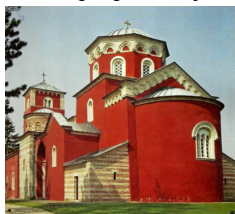
2. _____

3. 1217. година?

4. _____ самосталност српске цркве
_____ у манастиру _____ .
5. кључно питање
:
:
:

6. две битне сличности две битне разлике
:
:

7. _____ чија је задужбина.




Прилог 17


Картице владара династије Немањића

СТЕФАН ПРОВОЧЕНАНИ

- средњи син великог жупана Стефана Неманџе
- **1196. - 1217. г.** велики жупан
- **1217. - 1228. г.** краљ Србије
- 1217. крунисан за краља од папе Honorij III (04.04.2017)
- **КРАЉЕВСКА ТИТУЛА ЈЕ ОЗНАЧАВА НЕЗАВИСНОСТ СРБИЈЕ И МЕЂУНАРОДНО ПРИЗНАЊЕ**
- био је оженен византијском принцезом Јевдокијом
- његов млађи брат Растко Неманџић се борио за државну самосталност, замонашио се и добио име Свјата
- у Нишеју 1219. г добио дозвољу да осниже самосталну архиепископију
- други пут се оженио Анон Дандолом узрок млетачког дивља



КРУНА СТЕФАНА ПРОВОЧЕНАНОГ



МАНАСТИР МИЧА ЗДРАВИНА

ЗЛАТНИ ПРЕТЕН УКРАШЕН СИТНИМ ПЛЕТЕНИЦАМА


- УМРО ЈЕ 1228. г.
- ПРЕ СМРТИ СЕ ЗАМОНАШИО И УЗЕО ИМЕ СИМЕОН
- НАСЛЕДИО ГА ЈЕ НАЈСТARIЈИ СИН СТЕФАН РАДОСЛАВ

КРАЉ/ ЦАР ДУШАН СИЛНИ (1281-1331) - 1335


- син Стефана Дечанског (збацио је оца са власти после битке код Велешки)
- оженио сестру бугарског цара Јелени и са њом добио сина Уроша
- отац му је дао ЗЕТС ДА ВЛАДА АЛИ СЕ ТАМО ОКО НЕГА ОКЛИПА ВЛАСТЕЛА КОЈА ГА ЈЕ НАГОВОРИЛА ДА СЕРГНЕ ОЦА СА ВЛАСТИ
- у доба Стефана Душана Србија је ујавостружена. Освојио је Епир, Тесалију, део Албаније
- Србија се простирала од Дунава и Саве до Коринтског залива.
- **КАДА ЈЕ У СASTAV СРБИЈЕ УШАО ВЕЛИКИ ДЕО ВИЗАНТИЈЕ КРАЉ ДУШАН ЈЕ СМАТРАО ДА МУ ПРИПАДА ЦАРСКА ТИТУЛА.**
- 1346. у Скопљу је крунисан за цара (патријарх Јоаникије)
- 1345 српска архиепископија постаје патријаршја
- Српско царство : Албанија - Јован Комнин Асен Епир и Тесалија - Симеон (полубрат)

1349. Душанов законик

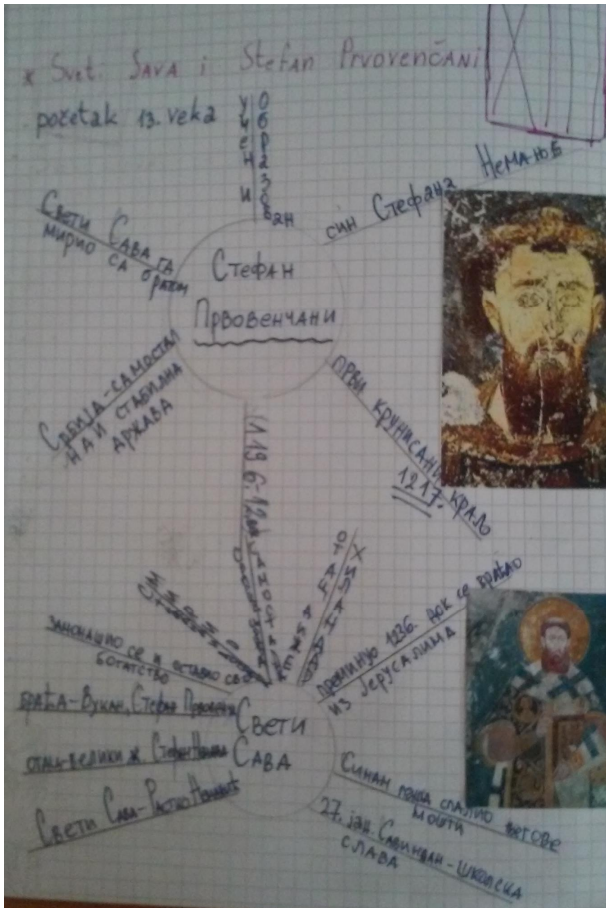
- по угледу на византију доноси законик
- издао је у Скопљу
- допуњен 1354.
- 1355 Душа изненада умире



ДИНАР ЦАРА ДУШАНА




ДУШАНОВ ГРОБ У ЦРКВИ СВЕТОГ МАРКА НА ТАШМАЈДАНУ




Стефан Дечански и цар Душан краљ у 14 век

- син Мицилина - Стефан Дечански
- владао 1330 - 1335
- рођи
- водио успешне ратове и створио из Србије највећу војну силу
- црква га проглашава за Светог краља
- водио највећу војну једну из највећих војна у Србији.
- познат као Душан Велики
- први српски цар
- Србија је била највећа држава на Балкану
- Стефан Душанов законик најзначајнији закон тога
- Једини Неманџић који није постао монах




Цар Душан (Стефан Душан)





Душанов законик

НЕМАЊИЋИ


Велики жупан Стефан Немања



- Стефан Немања је био из Зетског краљевства
- Стефан Немања осамдесетогодишњак је дошао на чело државе и владом владао до 1166. године
- Стефан Немања је радио много времена на проширењу Српског краљевства у Хрватску
- Сви Немањићи су били монастири
- Манастири су били најважније институције у Српској држави
- Власт је прешла на сина Стефана, Стефан је био краљ Српског краљевства
- Намањићи су били најважнија династија у Српској држави



Стефан Првотрпачић




- Средњи син Стефана Немање
- Крштин је 20 краљ 1196. године у манастиру Жичи
- Добро надзирао Стефан Првотрпачић
- Немања је преузео српску црковну историју
- Биографију „Живот Светог Симона (1201)“
- Пре краја живота повукао се у манастир
- Власт је прешао најстаријем сину Радославу

Краљ Урош (1212-1226)


- Син Стефана Првотрпачића и краљ Српског краљевства и Мачве
- Урош је био владар Српског краљевства и Мачве
- Урош је био владар Српског краљевства и Мачве
- Урош је био владар Српског краљевства и Мачве
- Урош је био владар Српског краљевства и Мачве
- Урош је био владар Српског краљевства и Мачве


Краљ Драгутин (XIII век)



- Првобитно је прешао са оца краља Уроша
- Краљ је владар Српског краљевства и Мачве
- Драгутин је био владар Српског краљевства и Мачве
- Драгутин је био владар Српског краљевства и Мачве
- Драгутин је био владар Српског краљевства и Мачве
- Драгутин је био владар Српског краљевства и Мачве





Краљ Милутин (1212-1254) XIII век




- Син Уроша I и брат Краља Драгутана
- Милутин је владар на југ Србије
- Милутин је био у саставу Србије
- Милутин је био у саставу Србије
- Милутин је био у саставу Србије
- Милутин је био у саставу Србије

Стефан Дечански XIV


Краљ Стефан Дечански је син краља Милутина


- Владар Српског краљевства и Мачве
- Стефан Дечански је син краља Милутина
- Стефан Дечански је син краља Милутина
- Стефан Дечански је син краља Милутина
- Стефан Дечански је син краља Милутина
- Стефан Дечански је син краља Милутина



Цар Душан (XIV век)



- Он је син Стефана Дечанског и краља Милутина
- Био је први краљ Србије
- Са Душаном краљевство Србије је достигло своје највеће територијалне границе
- Систем Душанових закона је био најважнији правни акат Србије
- Био је последњи владар из династије Немањићи



23.2.2015

Гост на двору Немањића

Ја, Кнез Никола од Милановића једног лепог летњег дана 1350. године добио сам позив са двора цара Душана. Позвана је била сва властела из српског царства.

Обукао сам своју најлепшу оделу, опасао свој меч, узјахао коња Александра и упутио се на двор у Сврчину. Путовао сам дуго опасним и неравним путевима. После доста дана јахања преданном се указао огромни двор цара Душана и његове жене Јелене. Каменим путем ушао сам у двориште. Слуге су одмах притрчале да ми помогну да сиђем са коња и дали су ми мало хладне воде да се освежим после дугог пута. Ходници су били дуги, хладни и претпуни сунчеве светлости које је копирало из великих прозора. Одвели су ме до мојих соба где сам се одморио до вечера.

Када је дошло време вечере отишао сам у нај-
већу и најлепшу просторију у целом дворцу.
Зв. столоч су већ седели многи кнежеви,
а тамо на челу стала седео је Душан Симић
са својом супругом Јеленом. Цар је носио ра-
скошну одећу и златну круну која је оба-
сјавала целу просторију. Гозба је почела.
Послуга је одмах пред мене ставила сре-
брне тањире, златни нож и златну виљу-
шку коју нисам баш најбоље знао да користим.
Онда је стигло мноштво хране и вина од којих
ми је брк задрхтао. Сви гости су јели као да
храну у животу никад нису видели. Са зидова
су нас посматрале слике чланова породице
Немањича. Често ме је током вечере обилазио
момак по имену Лазар Хребељановић да ме
пита да ли сам задовољан. После вечере
Душан је све мушкарце позвао у посебну
собу где смо се договарали о новом походу
Србије. Сваки кнез је добио задатак, па и ја.
Следећег јутра сам отишао свом дому
носићи причу о Великом цару Душану коју
сам испричао Вама мојим потоцима.

Прилог 19

Интернет извори и Радни лист 6

https://issuu.com/os2oktobar/docs/bitka_na_marici_-_prva_grupa

https://issuu.com/os2oktobar/docs/legenda_o_kraljevicu_marku-2

https://issuu.com/os2oktobar/docs/kosovski_boj-drugagrupa

https://issuu.com/os2oktobar/docs/kosovska_legenda-drugicas

Радни лист

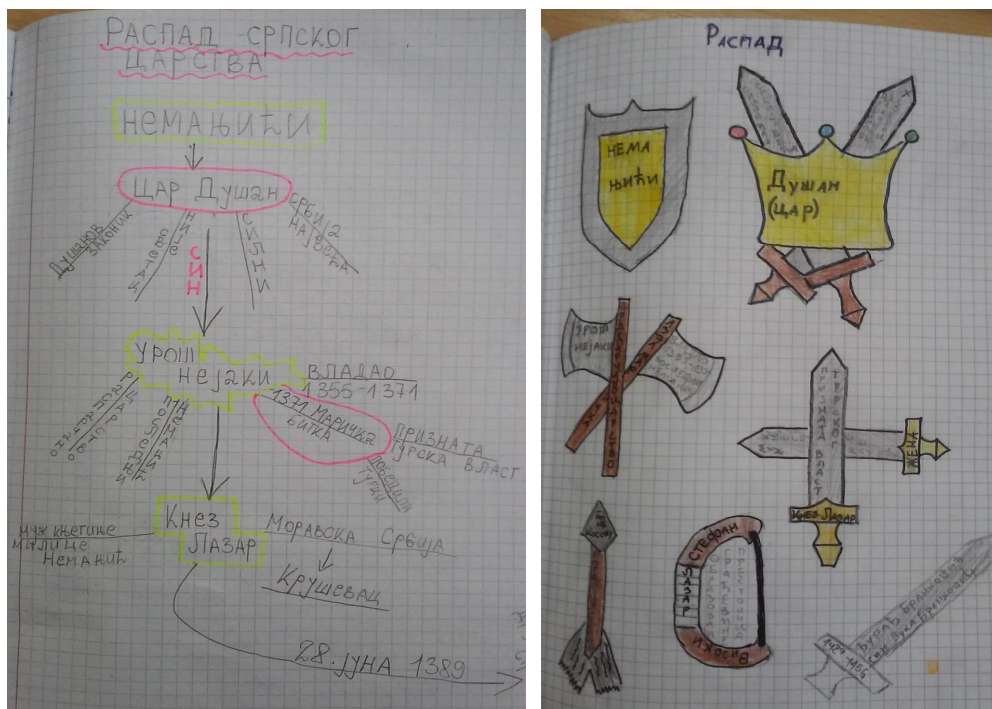
1. ?
2. ?
3. ?
4. ?
5. ?
6. ?
7. ?
8. 14. ?
9. ?
10. ?
11. ?
12. ?
13. ?
14. ?
15. š õ,

15. После Косовског боја, Косовка девојка је ишла по бојном пољу и тражила преживеле јунаке. Нашла је преживелог јунака Орловића Павла и започела са њим разговор.

Јунак: Шта радиш овде на бојном пољу, пуном крви?
Косовка девојка: Преживеле јунаке умивам младом вином, појам вином и нахраним хлебом.
Јунак: Узла ти што си ме јунака и вином напиле и лепим хлебом нахранила. А кога ти тражиш по овом крви?
Косовка девојка: Тражим јунаке војводу Милицу, Косачицу Иваницу и Топлицу Милицу.
Јунак: Драга моја, Косовко девојко, они су сви погинули у овом великом боју.
Косовка девојка: (кривично) Много ми је жао тих великих јунака и мог несубеног младожење Топлице Милицу.
Јунак: Добра девојко иди своју кући из ове крви и ужаса.
Косовка девојка: (плачући рече) Да се јавна за земљобор ухватим и он би се земљобор осудио.

Прилог 20

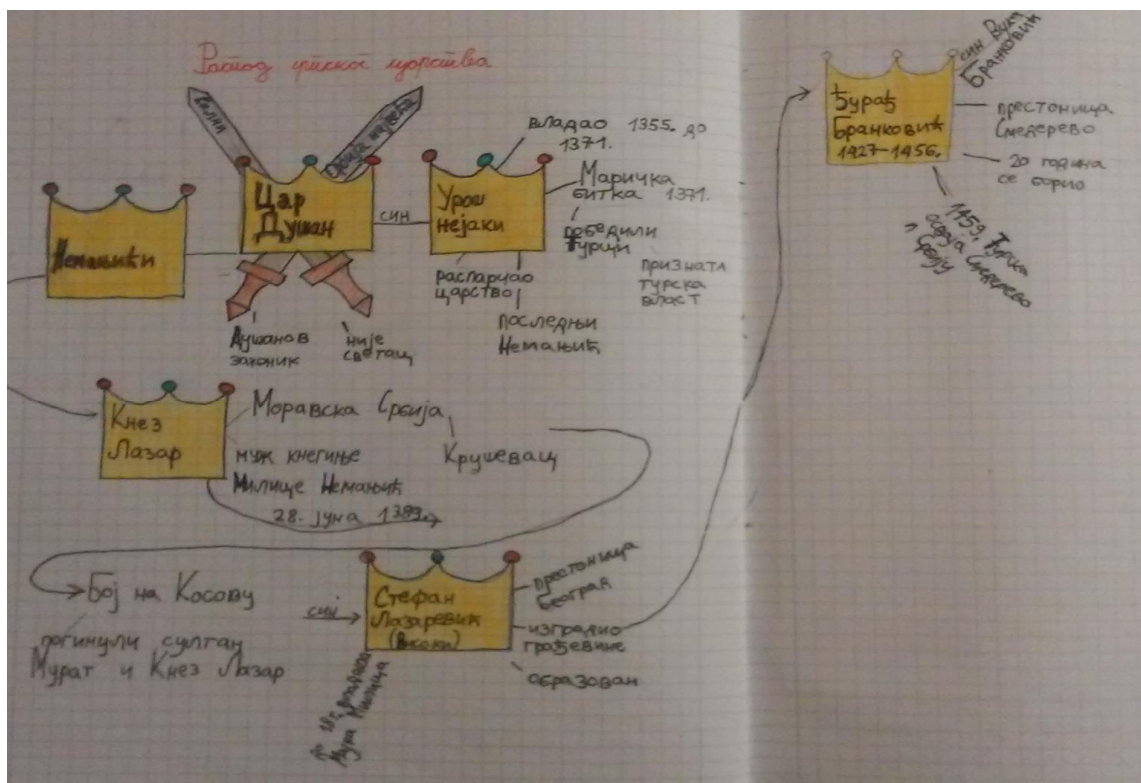
Мрежа појмова и Мапа ума



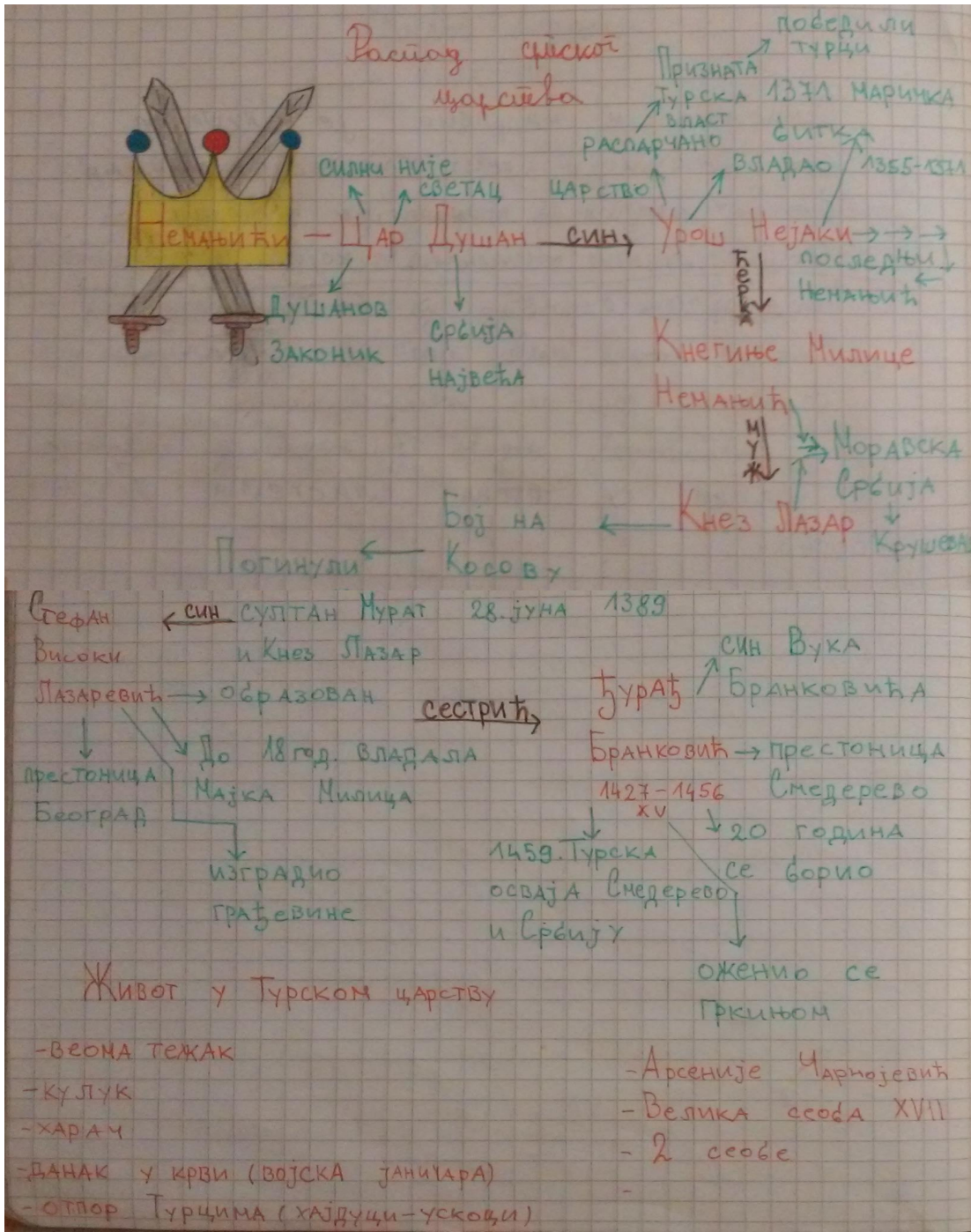
Прилог 21

Мрежа појмова

а)



6)



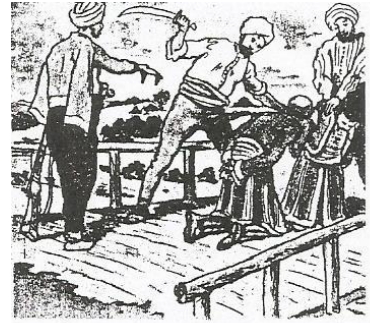
Прилог 22

Програмирани материјал б

1.
XIX

()

š ø



На ваљевском мосту дахије су попу биле Алексу Ненадовића и Илиј Бирчанина

1. ?

2. , ,

: 1.

2. , ,

2. (1804.)

, 15. 1804. ,

б

š

:

.õ



1. ?

2.

: 1.

. 2.

3.

(1805.)



()

1.

Карта ослобођене Србије

4.

(1806.)

2000

1.

?

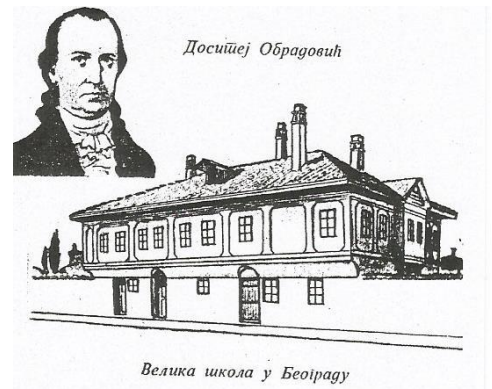
: 1.

5.

(1807.)

1806.

1807.



1.

?

: 1.

6.

(1809.)

).

(



Стеван Синђелић љуца у бури са баруџом

1.

?

: 1.

6.

(1813.)

1812.

1813.

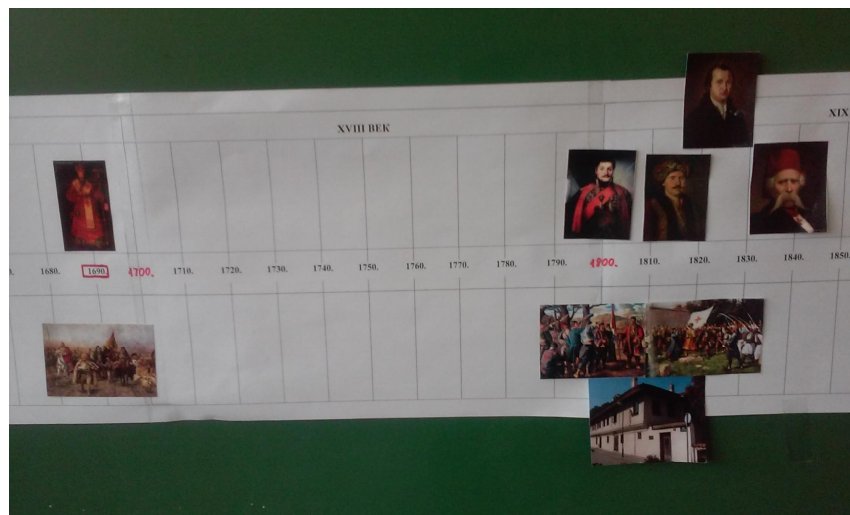
1.

?

: 1.

Прилог 23

Рад на одељењској ленти




Прилог 24

Мултимедијални програмирани материјал б


) Чланак б

| | | | |
|---|--|---|---|
| KOLUBARSKA BITKA (1914.) |  Živojin Mišić |  Kolubara |  Naša vojska u rovovima |
| <p>Početak Prvog svetskog rata</p> <p>Cerska bitka</p> <p>Pad Beograda</p> <p>Povlačenje preko Albanije</p> <p>Za radoznale</p> <p>PROVERA ZNANJA</p> <p>izlaz</p> | <p>Osramoćena porazom na Ceru Austro - Ugarska je ubrzo izvela drugi napad na Srbiju, decembra, 1914. godine. Njihova vojska bila je tri puta brojnija i bolje naoružana. Ovo je za nas bila treća godina rata. Topovske municije je nestajalo. Moral vojnika je padao. Naša vojska se povlačila. Neprijatelj je zauzeo nekoliko gradova.</p> <p>U tom momentu za komandanta je postavljen general Živojin Mišić. On je podigao moral vojnika, a u to vreme stigla je i topovska municija od naših prijatelja, Francuza. Srpska vojska je porazila neprijatelja na reci Kolubari i planini Suvoboru. Zarobila je veliki broj neprijateljskih vojnika. Ovoj pobedi srpske vojske se divio ceo svet.</p> | | <p>Kolubarska bitka-karta</p> <p>izlaz</p> |

б) За радознале

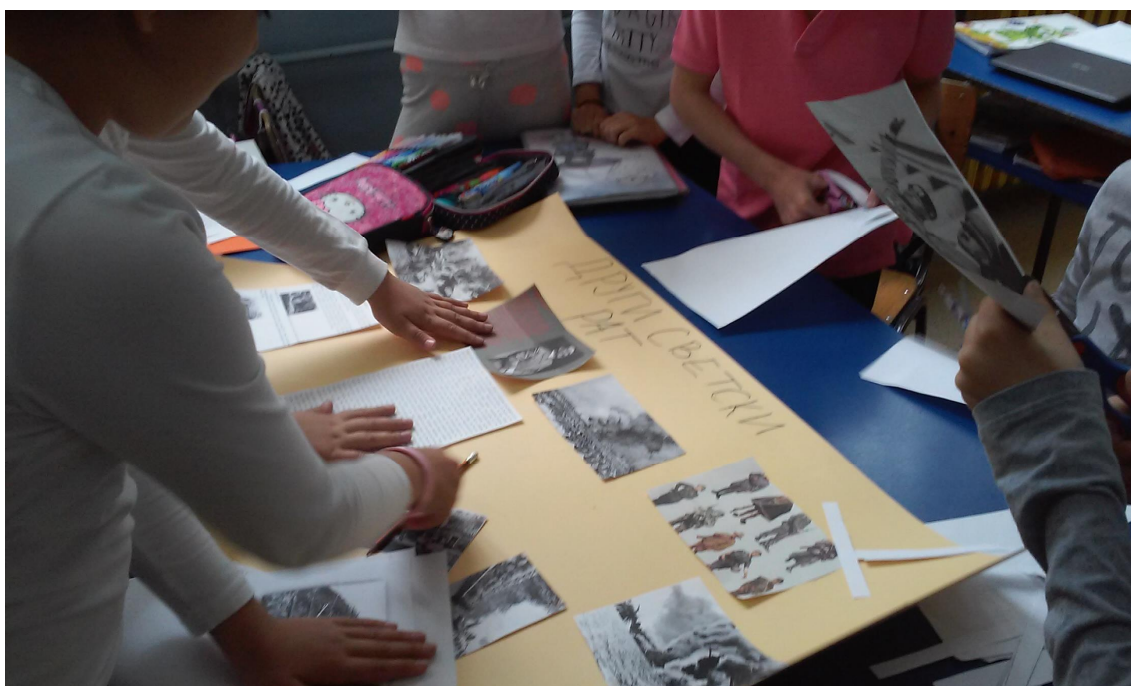
| | |
|---|--|
|  | ŽIVOJIN MIŠIĆ |
| | <p>Rodio se u selu Struganiku kod Valjeva. Bio je najmlađe dete u porodici, "maza slabunjavog zdravlja". Šest godina je čuvao ovce u svom rodnom selu. Seća se da je u osnovnoj školi pisao gušćim perom i imao velike muke da ga zareže. Posle osnovne škole i gimnazije završio je visoku vojnu školu. Najveći deo života je proveo kao vojnik.</p> <p>Bio je jedan od najistaknutijih srpskih vojskovođa u balkanskim ratovima i I svetskom ratu. U kolubarskoj bici bio je komadant prve armije. U njoj se istakao smelim i inicijativnim radom i dobio čin vojvode (najviši vojni starešina). Za vreme priprema i proboja solunskog fronta bio je načelnik štaba Vrhovne komande.</p> <p>Pre I svetskog ratapredavao je strategiju na Vojnoj akademiji. Napisao je vojno delo "Strategija". Sve njegove odluke za vreme balkanskih ratova i I svetskog rata odlikuju se optimizmom, smelošću i ofanzivnošću.</p> <p>Full-screen Snip</p> |
| povratak na lekciju | povratak na pitanja |

в) Провера знања

| | |
|---|---|
|  | <p>1. Kolubarska bitka je bila:</p> <p>a) u avgustu 1914. godine</p> <p>b) u decembru 1914. godine</p> <p>c) u februaru 1914. godine</p> |
| | <p>2. Ko je postavljen za komandanta u prelomnim trenucima kolubarske bitke?</p> <p>a) Stepa Stepanović</p> <p>b) kralj Petar</p> <p>c) Gavrilo Princip</p> <p>d) Živojin Mišić</p> <p>Full-screen Snip</p> |
| | <p>3. Koja bitka je prikazana na datoj slici?</p> <p>a) Cerska bitka</p> <p>b) Kolubarska bitka</p> <p>c) Odbrana Beograda</p> |
| | <p>4. Zašto se pobeđi naše vojske divio ceo svet?</p> <p>a) Zato što je i bez topovske municije savladala neprijatelja.</p> <p>b) Zato što je zarobila veliki broj neprijateljskih vojnika.</p> <p>c) Zato što je bila malobrojnija i slabije naoružana, a pobedila je.</p> |

Прилог 25

Израда паноа б



Прилог 26

Електронски програмирани материјал 6

www.vebionica.rs/mod/lesson/view.php?id=79&pageid=25

Вебионица > Историјски садржаји > Лекције > Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција

Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција

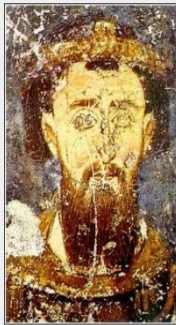
Мени лекције

- Стефан Немања
- Стефан Првовенчани
- Растко Немањић-Свети Сава


Стефан Првовенчани

Стефан Немањић је средњи син Стефана Немање. Овенчан је (крунисан) за краља 1217. године у манастиру Жича због чега је познат и као Стефан Првовенчани. Изградио је манастир Жичу као будуће седиште Епископије српске православне цркве. Пред крај живота повукао се у манастир, а власт предао најстаријем сину Радославу.

Стефан Првовенчани био је васпитан у византијском духу, љубитељ књижевности и "разуман и вешт приповедач". Написао је "Живот Светог Симеона" (1216). То је прва српска целовита биографија. Обухвата живот Стефана Немање, од рођења до смрти, као и догађаје после смрти у којима су се испољиле његове натприродне моћи.



Фреска из манастирске цркве у Милешеву



Манастир Жича

Питање 5 Питање 6 Питање 7 Питање 8

Пријављени сте као [Гордана Илић \(Одјава\)](#)

[Историјски садржаји](#) | [Silky Red](#) | [NTChosting](#)

Питање број 5

www.vebionica.rs/mod/lesson/view.php?id=79&pageid=26

Историјски садржаји у настави природе и друштва

Вебионица > Историјски садржаји > Лекције > Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција

Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција

Мени лекције

- Стефан Немања
- Стефан Првовенчани
- Растко Немањић-Свети Сава

Како се звао први српски краљ?

Ваш одговор:

Унесите свој одговор у поље за унос

Повезани медији

Кликните овде за приказ мултимедијалне датотеке ове лекције

Повратна информација б

The screenshot shows a web browser window with the URL www.vebionica.rs/mod/lesson/lesson.php. The page title is "Историјски садржаји у настави природе и друштва". The main header is "Вебионица". The breadcrumb trail is "Вебионица > Историјски садржаји > Лекције > Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција". The main content area is titled "Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција". On the left, there is a "Мени лекције" sidebar with links to "Стефан Немања", "Стефан Првовенчани", and "Растко Немањић-Свети Сава". The main content area contains a question: "Како се звао први српски краљ?" with a "Full-screen Snip" button. Below the question, the user's answer is "Ваш одговор : Стефан Првовенчани". The system response is "Браво!". At the bottom, there is a "Настави" button.

Повратна информација б

The screenshot shows a web browser window with the URL www.vebionica.rs/mod/lesson/lesson.php. The page title is "Историјски садржаји у настави природе и друштва". The main header is "Вебионица". The breadcrumb trail is "Вебионица > Историјски садржаји > Лекције > Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција". The main content area is titled "Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција". On the left, there is a "Мени лекције" sidebar with links to "Стефан Немања", "Стефан Првовенчани", and "Растко Немањић-Свети Сава". The main content area contains a question: "Није баш. Да ли желите да покушате поново?". Below the question, there are two buttons: "Да, волео/ла бих да поново покушам" and "Не, желим да пређем на следеће питање". A media player window is open, showing the URL http://www.vebionica.rs/file.php/3/Stefan_Nemanja.3gp. The media player content is: "Прича о родоначелику лозе Немањића и његовим синовима, Стефану, Вукану и Растку. Током приче се тумаче нови појмови и непознате речи." Below the media player, there is a "Затворите овај прозор" button. On the right, there is a "Повезани медији" sidebar with the text "Кликните овде за приказ мултимедијалне датотеке ове лекције". At the bottom, there is a footer with the text "Пријављени сте као Гордана Илић (Одјаза)" and links to "Историјски садржаји", "Silky Red", and "NTChosting".

Питање број б

The screenshot shows a web browser window with the URL www.vebionica.rs/mod/lesson/view.php. The page title is "Историјски садржаји у настави природе и друштва". The main header is "Вебионица". The breadcrumb trail is "Вебионица > Историјски садржаји > Лекције > Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција". The main content area is titled "Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција". On the left, there is a "Мени лекције" sidebar with links to "Стефан Немања", "Стефан Првовенчани", and "Растко Немањић-Свети Сава". The main content area contains a question: "Означи назив задужбине Стефана Првовенчаног." with a "Full-screen Snip" button. Below the question, there are three radio buttons: "Студеница", "Жича", and "Хиландар". At the bottom, there is a "Изаберите један одговор" button. On the right, there is a "Повезани медији" sidebar with the text "Кликните овде за приказ мултимедијалне датотеке ове лекције".

Питање број 7

← → ↻ www.vebionica.rs/mod/lesson/view.php

Историјски садржаји у настави природе и друштва

Прелаз на...

Вебионица

Вебионица > Историјски садржаји > Лекције > Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција

Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Свети Сава-лекција

Мени лекције

- Стефан Немања
- Стефан Првовенчани
- Растко Немањић-Свети Сава

Које године је Стефан Првовенчани крунисан за краља?

Ваш одговор:

Унесите свој одговор у поље за унос

Повезани медији

Кликните овде за приказ мултимедијалне датотеке ове лекције ?

Питање број 8

← → ↻ www.vebionica.rs/mod/lesson/view.php?id=79&pageid=29

Мени лекције

- Стефан Немања
- Стефан Првовенчани
- Растко Немањић-Свети Сава

Погледај карту и означи тачне тврдње.

Карта је преузета из извора: <http://www.srpski-despot.com/BiltenBr1.htm>

Београд је био у саставу државе Србије.

Србија се са истока и југоистока граничила са Византијом.

Држава Србија је излазила на Јадранско море.

Жича је изграђена недалеко од леве обале Ибра.

Повезани медији

Кликните овде за приказ мултимедијалне датотеке ове лекције ?

Прилог 27

Радни лист б

← → ↻ www.vebionica.rs/mod/lesson/view.php?id=80

Краљ Урош, краљ Драгутин, краљ Милутин, краљ Стефан Дечански-лекција

Добро проучите дату презентацију **Успон српске државе у 13. и почетком 14. века:**
<http://www.slideshare.net/acatod/ss-31879534>

- У паровима наставите рад на Родослову династије Немањића: унесите владаре о којима сте кроз презентацију учили (име, период владавине (век) и три основне карактеристике (значај, задужбине).
- Повежите име владара са тврдњама које се на њега односе.

-син краља Милутина и отац цара Душана: Краљ Стефан Дечански ▾

-преузео је престо од свог оца, краља Уроша (збацио је оца с власти): Краљ Драгутин ▾

-увео је први српски динар са ћириличним натписом: Краљ Урош ▾

-изградио је више од 40 манастира и цркава: Грачаница, Богородица Љевишка, Бањска...: Краљ Милутин ▾

-најмалђи син Стефана Првовенчаног: Краљ Урош ▾

-довео је у Србију немачке рударе Сасе који су вадили и топили средро, бакар, олово и гвожђе: Избор... ▾

-изградио је манастир Сопоћани: Избор... ▾

-развили су се занати и трговина: Избор... ▾

-током његове владавине Београд је први пут ушао у састав српске државе: Избор... ▾

-успешно је водио ратове и проширио границе Србије ка југу: Избор... ▾

Прилог 28

Домаћи задатак б

← → ↻ www.vebionica.rs/mod/assignment/view.php?id=81

Историјски садржаји у настави природе и друштва

Вебионица

Вебионица ► Историјски садржаји ► Задаци ► Цар Душан-домаћи задатак

Задатак

У пару крирајте картицу о цару Душану у електронској форми, сачувајте је и поставите на сајт користећи дугмад choose file (изабери документ) и постави датотеку.

Картица треба да садржи:

- име владара, период владавине (век), слику
- сродство са претходним владаром
- карактеристике владавине (привредни и културни развој Србије, ширење територије, Законик)
- карту Душановог царства
- ктиторска делатност (назив цркве или манастира, слика)

Корисни линкови:

<http://www.istorijskabiblioteka.com/art:stefan-dusan>

<http://www.zaduzbine-nemanjica.rs/zaduzbine-nemanjica.htm>

<https://ucionicaistorije.wordpress.com/> Душанов законик у оквиру категорије Средњи век

Прилог 29

Тест знања б

← → ↻ www.vebionica.rs/mod/quiz/attempt.php?id=88

1. Како се звао први српски краљ?
Оцене: 1

Одаберите један одговор

- a. Растко Немањић
- b. Краљ Урош
- c. Стефан Немањић
- d. Стефан Немања

2. Стефан Немања је предао престо Стефану Првовенчаном у 13. веку.
Оцене: 1

Одговор:

- Тачно
- Погрешно

3. Повежи име владара са називом његове задужбине.
Оцене: 2

| | |
|----------------------|---------------|
| Краљ Стефан Дечански | Високи Дечани |
| Краљ Урош | Сопотани |
| Стефан Немања | Студеница |
| Краљ Милутин | Граница |

4. Повежи име владара династије Немањића са временом његовог појављивања у српској историји.
Оцене: 3

На пр. Стефан Немања -----1.

| | |
|----------------------|---|
| Стефан Првовенчани | 2 |
| Краљ Милутин | 5 |
| Краљ Драгутин | 4 |
| Стефан Немања | 1 |
| Краљ Стефан Дечански | 6 |
| Цар Душан | 7 |
| Краљ Урош | 3 |

5. Означи тврдње које се односе на владавину цара Душана.
Оцене: 2


Одаберите бар један одговор.

- a. Србија је у време његове владавине била највећа држава на Балкану
- b. владао је у 13. веку
- c. уредио је државу доношењем Законика
- d. брат краља Стефана Дечанског

6. Повежи важне догађаје са именима владара у чије време су се десили.
Оцене: 2

| | |
|--|----------------|
| Београд је први пут ушао у састав Србије. | Краљ Драгутин |
| Доводи немачке рударе Сасе, ваде се и топе руде. | Краљ Урош |
| Србија је добила важан писани закон. | Цар Душан |
| Србија је постала краљевина. | Стефан Немањић |

7. Означи име владара чија је задужбина представљена сликом.
Оцене: 1



Одаберите један одговор

- a. Великог жупана Стефана Немање
- b. Краља Стефана Дечанског
- c. Краља Уроша
- d. Краља Стефана Првовенчаног

8 Уколикo желиш нешто више да сазнаш о држави Немањића, који, од наведених историјских извора, нећеш користити?

Оцене: 1

- Одаберите један одговор
- a. накит који су носили владари и властела
 - b. фотографије из тог времена
 - c. писане изворе византијских писаца
 - d. фреске средњовековних манастира

9 Прочитај текст и размисли ко је у праву, Марко или Марина.

Оцене: 1

Означи тачну тврдњу.
Којих трагова прошлости из времена Немањића има више-материјалних историјских извора или манастира?
Марко сматра да на то питање не може да одговори јер не зна тачан број ни материјалних извора, ни манастира из тог времена. Марина сматра да се и без пребројавања може дати тачан одговор.
Ко је у праву?

- Одаберите један одговор
- a. У праву је Марко.
 - b. Не може се утврдити.
 - c. У праву је Марина.

10 Избаци уљеза.

Оцене: 1

Упиши слово које стоји поред слике која не припада датом низу.



а) Прстен краља Стефана Првовенчаног



б) Најстарија српска књига - Мирослављево јеванђеље



в) Динар краља Уроша



г) Тањир цара Душана

Одговор:

б

11 Означи реченице које се односе на живот у Србији за време владавине цара Душана.

Оцене: 2

- Одаберите бар један одговор.
- a. Закоником су предвиђене исте казне за себре и властелу.
 - b. Себри су имали велике обавезе према владару и властелину.
 - c. Деца сељака су се образовала у манастирима.
 - d. Владари и властелини су живели су у дворovima.

12 Пажљиво погледај ленту и означи тачне тврдње.

Оцене: 3

| 6. век | 7. век | 8. век | 9. век | 10. век | 11. век | 12. век | 13. век | 14. век |
|--------|--------|--------|--------|---------|---------|---------|---------|---------|
| | | | | | | | | |

- Одаберите бар један одговор.
- a. Стари Словени су преци Светог Саве.
 - b. Рад Ђирила и Методија везује се за 9. век.
 - c. Стефан Немања је живео у 12. веку.
 - d. Стефан Немања и цар Душан су били савременици.

Прилог 30

Почетна страна лекција –

ДОЛАЗАК ТУРАКА НА БАЛКАНСКО ПОЛУОТРВО (РАСПАД СРПСКЕ ДРЖАВЕ, МАРИЧКА И КОСОВСКА БИТКА)

Тимско настава - поучавање по станицама и тимско поучавање

Ко су владари приказани на сликама?

Одељење се дели на две групе, док једна обрађује историјске податке с једним наставником, друга учи легенду са другим наставником, затим се наставници ротирају.

Након учења групе се спајају. У паровима играју игрице.

Full-screen Snip

Историјски подаци

- Маричка битка
- Марко Краљевић-историјска личност

Легенда

- Марко Краљевић-легенда
- Легендарна биографија Марка Краљевића

Игрице

- Попуњавање празнина
- Укрштеница-Битка на Марици

Историјски подаци

- Косовска битка

Легенда

- Косовска легенда

Игрице

- Попуњавање празнина
- Укрштеница-Бој на Косову

Прилог 31

Попуњавање празнина б

Index =>

Gap-fill exercise

Fill in all the gaps, then press "Check" to check your answers. Use the "Hint" button to get a free letter if an answer is giving you trouble. You can also click on the "?" button to get a clue. Note that you will lose points if you ask for hints or clues!

После смрти цара Душана владар је постао његов син Урош (друга половина XIV века). У држави је било много великаша – самосталних господара. Они су поделили царство на мале области и њима управљали сами. Урош, последњи владар из династије Немањић, није био у стању да сачува српску државу. Народ га је прозвао Нејаки. Српско царство се распало, а с истога су долазили велики освајачи – Турци. Имали су јаку, послушну и добро наоружану војску. Браћа Мрњавчевићи, који су били господари, били су први на удару и први су осетили опасност од Турака.

26. септембра изненада су их пресрепе турске трупе код места Черномена на реци. Оба брата су погинула, а последице су биле изузетно тешке. Македонија је изгубила самосталност, односно, (Марко Краљевић из народних песама) постао је турски (имао је обавезу да се бори на страни Турака).

Check Hint

Index =>

Прилог 32

Лекције 6

Почетна страна лекција

← → ↻ www.vebionica.rs/course/view.php?id=3&edit=0&sesskey=BUNBPqC9By

7 СРПСКА РЕВОЛУЦИЈА (олободилачка борба и друштвена револуција)

Аутономија у оквиру Османског царства и укидање феудалних друштвених односа (српски сељак је постао слободан и могао је да буде власник земљишног поседа).

Српска револуција је дугогодишњи процес током кога су се одиграли догађаји који су имали велики значај за развој Србије као модерне државе. Започела је 1804. године **Буном на дахије**, а потом је прерасла у оружани сукоб, **Први српски устанак (1804-1813.)**. Током овог процеса одиграо се и **Други српски устанак 1815. године**. Српска револуција је окончана 1835. године доношењем **Сретењског устава**.

ЛУБИЛЕЗ - ДВЕСТА ГОДИНА - ДВА ВЕКА ОД ПОДИЗАЊА ДРУГОГ СРПСКОГ УСТАНАКА (1815-2015.)



ПРВИ И ДРУГИ СРПСКИ УСТАНАК



Формирају се две групе ученика - **паралелно поучавање**. Ученици креирају лекције у Вики алату: прва група - **Први српски устанак**, а друга - **Други српски устанак**. Након креирања текста, прва група уређује лекцију - **Други српски устанак**, а друга група уређује лекцију - **Први српски устанак**.

Увод - **Сеча кнезова** - документарни филм
Главни део - креирање лекција
Завршни део - презентација лекција




-  Први српски устанак - прича
-  Први српски устанак
-  Други српски устанак-прича
-  Други српски устанак

Аудио прича 6


← → ↻ www.vebionica.rs/mod/resource/view.php?id=160

http://www.vebionica.rs/file.php/3/Prvi_srpski_ustanak.3gp

Прича о Првом српском устанку.



Први српски устанак (1804-1813), 15. фебруар 1804. на Сретење у Орашцу, вођа Карађорђе.



Песму **Востани Србије (Устани, Србија)** написао је Доситеј Обрадовић (1804.) када је чуо да се спрена устанак против Турака.

Извор:
1. Маролт, Д. (2009). *Приче о Србима*. Нови Београд: Наша прича плус.

Задаци за групни рад –

Групе Wiki за Група2: Претражи Wiki: -- Одаберите Wiki линкове -- Други wikiји: Група2:Први српски устанак

Групни рад на креирању лекције о Првом српском устанку

Два ученика из прве групе **пишу текст**, који треба да обухвати следеће целине:

1. Стање у Београдском пашалуку. Сеча кнезова
2. Почетак устанка (1804.)
3. Битка на Иванковцу (1805.)
3. Бој на Мишару (1806.)
4. Бој на Чергу (1809.)
5. Вук и Доситеј
6. Слом устанка (1813.)

Два ученика из друге групе на основу тог текста извајају кључне речи, пишу питања, тумаче непознате речи и нове појмове, уносе мултимедијалне елементе.

Корисни линкови:

1. Презентација Први српски устанак
2. Фонд Први српски устанак
3. Српска револуција-сајт посвећен јубилејима

Задаци за групни рад –

Групе Wiki за Група8: Претражи Wiki: -- Одаберите Wiki линкове -- Други wikiји: Избор... -- Администрација --

Групни рад на креирању лекције о Другом српском устанку

Два ученика из друге групе **пишу текст**, који треба да обухвати следеће целине:

1. Период између два устанка
2. Збор у Такову и почетак устанка (1815.)
3. Борбе (Бој на Љубићу и Бој на Дубљу)
4. Преговори и крај устанка

Два ученика из прве групе на основу тог текста извајају кључне речи, пишу питања, тумаче непознате речи и нове појмове, уносе слике.

Корисни линкови:

1. Други српски устанак
2. Училиница историје - категорија - Нови век- Други српски устанак из пера В.С. Караџића
3. Српска револуција-сајт посвећен јубилејима

Приказ Уреди Линкови Историја

Лекција 6

← → C www.vebionica.rs/mod/wiki/view.php?id=163&groupid=26&page=Други+српски+устанак&thankyou=1


Други српски устанак

ПЕРИОД ИЗМЕЂУ ДВА УСТАНАКА

Када су устаници 1813. године претрпели војнички слом, многе старешине напустиле су земљу, а Турци су поново завладали Србијом. Заведен је режим насиља и плача. То је натерало многе да потраже спас у шумама и поново су се појавиле хајдучке чете.

БОР У ТАКОВУ И ПОЧЕТАК УСТАНАКА (1815.)

На празни празник Цвети 12. априла 1815. у Такову су се окупили неке српске старешине. Њима је најзад пришао и Милош Обреновић јер је увидео да другог излаза нема. Старешине су замолиле Милоша Обреновића да буде вођа устанка, што је он, уз колебање, прихватио и тада је рекао: „*Бео мене, ето вас – рат Турцима!*“.



Таковски устанак, Паја Јовановић

БОРБЕ

Оружане борбе су трајале око 4 месеца. Устаници су опседали Чачак и држали га под опсадом наредних четрдесетак дана. Милош Обреновић је опсаду Чачка оставио свом брату Јовану Обреновићу, а са својом војском је кренуо на север и сукобио се са Турцима код Палежа и однео победу.

Из Палежа Обреновић је кренуо ка Валевиу које је такође освојио. Затим је Обреновић наставио ка Чачку. Турци су напали устанике на Љубићу, али су их они одбили и прешли Западну Мораву и подигли шанчеве на обали. Осим на Љубићу српски устаници су однели победу и на Дубљу и тада је Милош Обреновић започео преговоре са Турцима.

ПРЕГОВОРИ И КРАЈ УСТАНАКА

Турска се плашила да се моћна Русија не умеша у односе између њих и устаника, па је настојала да што пре умири Србе. Милош је био спреман на преговоре и повео их је са **Маршалом Али-пашом, турским везиром**. 25. октобра 1815. закључили су договор којим је престала оружана борба и народ је добио неке повластице које су давале Србима извесну власт која је омогућавала даљи развој.

Питања

Где је подигнут Други српски устанак?

Објасните речи Милоша Обреновића изречене у Такову.

У ком веку је подигнут Други српски устанак?

Зашто је подигнут други српски устанак?

За радонамале - У сусрет прослави 200. годишнице од почетка Другог српског устанка

Прилог 33

Електронски тест знања б

XIV

XIX

| | |
|---|---|
| 1 | Пажљиво прочитај дате стихове. Оцене: 1 "Ко не дође на бој на Косово, од руке му ништа не родило; ни у пољу бјелица пшеница, ни у брду винова лозица!" Ко је изрекао ову клетву? Одаберите један одговор <input type="radio"/> a. Милош Обилић <input type="radio"/> b. Кнез Лазар <input type="radio"/> c. Вук Бранковић <input type="radio"/> d. Краљ Марко |
| 2 | Означи тврдње које се односе на деспота Стефана Лазаревића. Оцене: 2 Одаберите бар један одговор. <input type="checkbox"/> a. подигао је манастир Манасију <input type="checkbox"/> b. син Вука Бранковића <input type="checkbox"/> c. у Београду је отворио болницу, основао библиотеку и уредио пристаниште <input type="checkbox"/> d. током његове владавине Србија је постала део Турског царства <input type="checkbox"/> e. престоница му је била град Смедерево <input type="checkbox"/> f. признавао је врховну власт Турске и ратовао за њихове потребе <input type="checkbox"/> g. био је веома образован |
| 3 | Повежи историјски догађај са годином његовог дешавања. Оцене: 2 Кнез Лазар је дочекао Турке на Косову пољу. Оба владара су погинула. Изгинуло је много војника и са једне и са друге стране. Избор... У селу Такову Срби су подигли устанак. За вођу су изабрали Милоша Обреновића. Устаници су победили Турке у неколико бојева и ослободили већи део Србије. Избор... На реци Марици Турци су победили војску браће Мрњавчевић. Оба брата су погинула. Том победом Турци су почели освајање Балканског полуострва. Избор... У Орашцу код Тополе је одлучено да се подигне устанак. Повод за избијање устанка била је сеча кнезова. Највеће битке су биле на Мишару и Делиграду. Избор... |
| 4 | У ком веку се одиграо догађај приказан на слици? Оцене: 1  Одговор: <input type="text"/> |
| 5 | Прочитај дати текст и означи на кога се он односи. Оцене: 2 Неки људи нису хтели да се покоре турским господарима. Одлазили су у шуме и нападали Турке. Други су, пак, одлазили у суседне земље и упадали на турску територију. Одаберите бар један одговор. <input type="checkbox"/> a. хајдуци <input type="checkbox"/> b. ускоци <input type="checkbox"/> c. јаничари <input type="checkbox"/> d. раја |
| 6 | Пажљиво прочитај стихове народне песме. Оцене: 1 "Откако је гавран поцрнео, није већи зулум настануо кад дахије земљом овладаше, Српска земља, а турска судија, Турчин тужи, а Турчин ти суди; правду тражиш, а неправду нађеш, крив си и тад кад зло тебе снађе..." Означи о чему је реч у овим стиховима. Одаберите један одговор <input type="radio"/> a. о поводу за подизање устанка <input type="radio"/> b. о припремама за подизање устанка <input type="radio"/> c. о неправди и зулumu дахија <input type="radio"/> d. о разлозима за одлазак у хајдуке |

7

Пажљиво прочитај текст.

Оцене: 1

Српска војска под командом војводе Стевана Синђелића, храбро се борила. Да би зауставио Турке, Стеван Синђелић је опалио у буре барута. Тако су изгинули многи Срби и Турци. Од глава српских јунака су сазидали кулу, која је названа Ђеле-кула.

Који бој је описан? Означи тачан одговор.

- Одаберите један одговор
- а. Бој на Косову
 - б. Бој на Љубићу
 - с. Бој на Чегру
 - д. Бој на Мишару

8

Повежи имена владара са тврдњама које се на њих односе.

Оцене: 2

Није успео да сачува царство. Великаши су га распарчали.

Избор...

Иселио је турске војнике из српских градова. Једна од најпопуларнијих улица у Београду носи његово име.

Избор...

Радио је на двору цара Душана. Касније је напустио двор и постао самостални господар Моравске Србије.

Избор...

Вешто је преговарао са Турцима. Током његове владавине Србија је постала кнежевина у Турском царству.

Избор...

9

Зашто је значајна 1878. година?

Оцене: 1

- Одаберите један одговор
- а. Доситеј Обрадовић је основао Велику школу.
 - б. Сељаци су постали власници земље коју су обрађивали.
 - с. Србија је призната као самостална и независна држава.
 - д. Донесен је Сретењски устав.

10

Повежи карактеристике живота српског народа са периодом на који се односе.

Оцене: 3

Народ је плаћао многе порезе и бесплатно радио на турским имањима.

Избор...

Турци су сваке пете или седме године одузимали мушку децу и одводили их у Турску.

Избор...

Путовало се обично пешице, или на коњу, или колима које су вукли волови.

Избор...

Столови, столице и кревети су били реткост. Спавало се обично на поду.

Избор...

Срби су се селили преко Дунава и Саве у Аустријско царство.

Избор...

Вук Караџић је путовао по крајевима у којима су живели Срби и сакупљао народне приче, песме, загонетке, пословице и друге умотворине.

Избор...